

Jume Apóstolim Yáari

Juka Espíritu Santota ám makrokähui

¹ Empo Teófilo, huam bat ín emou jiojtekäpone simeta jiojtek, inapo jü Lucas, juka Jesústa yáakähui éntok yore ä majtiakähui, ä tékil ä naatekäpo naateka,

² téhuekau ä sikäpo tajti. Kee jee téhuekau huéeka jü Espíritu Santota úttiäray jume apóstolim yéu ä púakäu tüisi téjhuak jita bem yáanakähui.

³ Mukuka, chúkula jiápsaka ámeu au yeu machiriak. Jum cuarenta taahuarimpo núkisi machisi ámeu au yeu machiriak, am jünee iaaka ä jiapsä bétana, éntok Diosta nésauhuë bétana ámeu nokaka.

⁴ Ketune jume apóstolimmak aneka, Jesús bempörim, jume apóstolim, téjhuak kaa jum buere joära Jerusalémpo yéu am katchahueka. Ínel ámeu jiaahua:

—Jukem ín Átchay enchim téjhuari boobíchaihui, huaka áa bétana ín enchimneu nokakähui.

⁵ Lútula huëpo Juan bäammea yore batöak, té chúkula kaa jaiki taahuarim huei Dios täbuiasi enchim batönake, jü Espíritu Santoyi.

Jesús téhuekau jikáu siika

⁶ Jesústahuim nau yájaka ínel au jiaahua:

—Señor, ¿jatchë én juka Israelta yäura banaataka bénasi tahuárianake jäni?

⁷ Huanäi Jesús ínel am yómmiak:

—Kaa enchimneu chäka enchim ä jünérianakëhui juka jauhuey Dios Áchayta jita yáanakëhui, huaka áapörík jíba jüneriähui.

⁸ Të juka Espíritu Santota enchimneu kom yumáko útteatem jípunake, huanärem yeu sájaka huaka ín yáari enchim bíchakäu jume géntemneu noknake jum buere joära Jerusalémpo, éntok síme Judea buíaräpo éntok Samária buíaräpo, éntok jakum buíata yumäu tajti junne.

⁹ Ínëli jiáusuka, bempörim ä bíchaisu, Jesús téhuekau jikáu siika. Huanäi jü namú au yúmaka ä páttiak. Huanärim kaa júchi ä bitchak. ¹⁰ Bempörim téhuekau puseka Jesússta am bíchaisu, guoi yorémem totösalik sánkoka áme náapo yeu machiak.

¹¹ Huanärim jume apóstolimneu ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Galiléapo joome, ¿jatchiakem huépüsi téhuekau bitcha? Íri Jesús enchim násuk téhuekau jikau sikame júchi äbo kom yebijnake jikau ä huey enchim ä bíchakäpo bénasi.

Jü Matías yeu púahuak Judasta tekia ä mabet-nakë béchibo

¹² Huanärim jü kauhui Oliivo téamtat kóm sájaka buere joära Jerusaléniu bíchaa nóttek. Kaa tua mekka, senu kilometrotu máchiakay, jimyore táapo rerejtihua bēmutukay jibba.

¹³ Huanärim jum pueblou yájaka, jü kari nat béppa jokäpo jikat kiímuk, huam jíba bem

anéipo. Jume áma nau anéihum: Jü Peero, éntok Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Toomas, Bartolomé, Mateo, Jacobo Alféota üusi, Simmom jü cananístammak huéeme, éntok Judas Jakóbotamak huéri.

¹⁴ Síme ímëi éntok Jesústa saílam, éntok ä áyehua María, éntok huate jaámuchim, áma nau yayajai oraciompo Diostau nok báreka.

¹⁵ Huámechi taahuarimmet jum Jesucristota súalhuäpo nau huérim jíbatuam ciento veintetukay, jume áma náu anéihui; jü Peero áme násuk kíkteka ínel ámeu jiaahua:

¹⁶ —Eme ín hermaanom, tua útteatukay huaka bannaataka Espíritu Santota noki jíojteta chúpnakehui, huaka Davidta ä noktuakähui Judasta bétana, hua Jesústa pereesotekame am aniakame.

¹⁷ Bueítuk i Judas itomak náikiatukai, éntok tékiata itomak jípurei jöbe,

¹⁸ të áapo yeu siika. Huanäi hua tomi juénak yáaka ái ä béjtuahuakäubei buía jínnuhuak. Huanäi chúkula au cháiyak. Áu cháaka éntok, síhua pejti kón huétchek.

¹⁹ Huame Jerusalémpo joome íkái jüneriaka, juka buíata jínnuhuakamta bem nokpo Acéldama ti téhuaatuak, jü buía ójbota béjhui jínnuri tiau báare.

²⁰ Kíalíku jü Espíritu Santo juka Davidta ínel jíojtetuak jum libro Salmompo:

Éläpo jü ä jóuhua jímmaatunake;

kaabe éntok áma jóanake.

Éntok ket ínel jiaahua:

Élāpo tābuika juka ä tékia mabetnake.

²¹ 'Úttea senuk itom yeu púanakēhui itomak ä tékianakē béchībo, Jesústa jíabitekä bétana ä noknakē béchībo.

²² Jü tahuari Juanta ä batöakāpo naateka téhuekau ä sikāpo tajti huepülaka itomaktunake, Jesústa kókkolam násuk ä jíabitekäu bíchakame.

²³ Huanärim áme násuk guoyim yeu púhuak: Juka Matíasta, éntok José Barsabasta, Justo titéhuaakamta.

²⁴ Huanärim oraciompo Diostau nookak:

—Señor, empo síme yorémem jíapsi jünériame, itómē tejhua ímēi guoyim násuku jábetasē yeu púala,

²⁵ huaka apóstolta tekia ä jonákē béchībo Judasta tärukāhui, bueítuk áapo Diosta áa yáaka béchībo ä näikiariu bíchaa siika.

²⁶ Huanärim am sortiaroahuak, Matiastat huétchek, jü tékia. Huanäi naateka huame once apóstolimmak näikiahuak.

2

Espíritu Santota yepsakāhui

¹ Juka Pentecostés pajkota yumáko, síme jume Jesuristota súaleme náu lópola aaney; nánancha éaka.

² Huanäi jáhui tehueka bétana jíkkaijtuk, jekata úttea huē bénasi jíaka. Huanäi jü káari bem anéipo jáhuiy tápunak.

³ Huanäi jume nínnim bénaka éntok taj rupáktiriata bénaka ámeu yeu machiak, huepülaka símem bēkatana emo

näikimtelataka. ⁴ Huanäi sime Espíritu Santoy tapunak, éntokim täbui nokpo noktáitek jum Espíritu Santota am noktúä pámani.

⁵ Huámechi taáhuarimmet jum buere joära Jerusalémpo judíom aaney, Diosta nésahui joame, sime ániat bétana áma yáij-lataka.

⁶ Huaka jáhuita kusisi jáamta jíkkajaka jü génte nau rúktek. Huanärim búruk eiyai, bueitukim huëpulaim bem noki am nokái am jíkkajai

⁷ áachim guómtilataka tahuaka ínel nau jiaka: —Jachum kaa Galiléapo joome sime imi nokame,

⁸ ¿jáchisu júntukim huepúlaka itom yoiyöhuam nokpo nooka?

⁹ Ímim ito násuk aane jume géntem Pártiapo joome, Médiapo, Elampo, Mesopotámiapo, Judea bétana, Capadocia bétana, Ponto bétana, éntok Asia buiära bétana,

¹⁰ Frigia bétana, Panfilia bétana, Egipto bétana, éntok África buiaräpo Cirene pueblo chíkola joómem. Romáanom júne im aane im jóakame. Huate tua judíomtaka im aane, huate éntok, kia bem boojóriäpo ámemak kimúlamtaka.

¹¹ Huate ket Creta bétana im aane, éntok buiära Arabia bétana. Të simete tua itom nokpo juka kaa jaibu johuamta Diosta yáari bétana nokame jíkkaja.

¹² Sime at guómtilataka kaachin anmáchiakai. Huanärim nau emo nátemaje:

—¿Jítatu báaresa jáni iri?

¹³ Huate éntok, am junnériaka ínel jiaahua:

—Bempo kíalim naakolam.

Kësam Perota géntemmeu nokakähui

¹⁴ Huanäi jü Peero kíktek, jume once apóstolimmaki. Huanäi kusisi jume géntemmeu ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Judéapo joome éntok síme buere joära Jerusalémpo jóakame, íkarem júneria, éntokem tüisi ä jíkkaja íka ín enchimemue nokbárèhui.

¹⁵ Ímëi oóhuim katim naakolam enchim am ériä bénasi, bueítuk kethuéeyo, én jübua jamak bátanim jiaahua.

¹⁶ Í enchim jíkkajäu júnen hua profeta Joelta nokakähui ínel jíame:

¹⁷ Jume taahuarim lüteyo, tiahua jü Dios, juka ín Espíritune síme yorémemet chibejtianake.

Huanäi jume enchim üusim éntok enchim mälam juka ín Espiritu am noktúáhuim noknake,

jume jübua yoyótume éntok, tenkumta bénasi éaka Diosta bétana huetna bínnake.

Jume öolamm entok tenkunake.

¹⁸ Tua lütüriapo huámechi taáhuarimmetne ín sáuhuèhuimmet ohuim entok jamuchimmet ín Espiritu amet chibejtianake, huanärim juka ín Espirituta am noktúäu noknake.

¹⁹ Áman téhuekapone at guómtisi machik yeu machírianake, imi buíapo éntokne imëi señaalim ayutuanake: ójbo, tajji éntok buichía jaahua.

²⁰ Jü tää kaa machisi tahuanake,

jü mecha éntok, ójbota Bénasi síkilisi,
kee juka täahuata yúmayo juka Señorta,
buéresi ujyorisi yepsayo.

²¹ Huanäi sime huame Señorta téhuam yöreka
am tehuame jínëutunake.

²² 'Júntukem ikäy nokta jíkkaja eme oóhuim
Israelítam, Dios juka Jesús Nazarenostat
enchim tayatuak, buéresi at guómtisi machik
señayáalim yakari áapörík huämi. Bueítuk
ä kókkohuame kara jíbba ä úttiäray bétuk ä
jípurey.

²³ Júnentaka junne huam Diosta bannaataka
áachä jünaktekäpo áman enchim mampo ä
tóijhuak, eme ä pereesoteka jujjuëna yöremem
mampo ä yétchak, kúrusit ä poponaka bem ä
mënakë béchïbo.

²⁴ Të Dios júchi ä jíabitetuak, hua
kókkohuamta útteara bétana áma ä yorétuaka,
bueítuk hua kókkohuame kara jíba ä útteara
bétuk ä jípurei.

²⁵ Bueítuk David Jesústa bétana nokaka ínel
jiaahua:

Ínapone jíba juka Señorta bitchay ínomak
anëmta.

Bueítuk áapo ínomak ín báta bétana ínomak
aane,

kayta ára nee tatabnake.

²⁶ Kíalíkune tüisi jíápsipo al-leaka tahuak ín niní
junne ál-leaka nooka.

Éntokne káitat jachin eiya ín takahua muknakey
junne át boobíchaka,

²⁷ bueítuk empo ín jíapsi kaibu huam kókkolam
násuk tahuárianake,

éntoke hua em nákeu santosi au nükamta takahua kaybu nasóntunake.

²⁸ Empo nee téjhuak jachin ayuka ín yu jíapsinakèhui,

éntoke buéresi nee al-leetuanake ínomak aneka.

²⁹ 'Eme ínomak huérim, tua machisi jüneriahua juka itom yoyöhua Davidta mukilatukähui bóoveda ketune ímí buíapo óorek.

³⁰ Të jü David profeetatukay; kíalíku jüneyai juka Diosta au ä nátuakähui éntok ä lütüría yáakähui senuk áapörikut yeu simriata Cristotunakèhui, ä nésauhuëpo ä nésaunakë béchíbo.

³¹ Kíalíku jü David profetataka chë bannaataka ä bil-lataka juka Crístota jíabitenake bétana nookak, entok huaka ä jíapsihua kaa kókkolam násuk tahuánake bétana, entok ä takahua júne kaa nasontunake bétana.

³² Júnëli jü Dios íkái Jesústa jíabitetuak, éntok íari bétana síme ítapo testiigom.

³³ Dios ä báta bétana ä yétchak yörisi machiku. Huanäi juka Espíritu Santota mabétaka, huaka Dios Áchaita nátuari, áapo itou ä bíttuak. Júntuk í enchim bíchähui éntok enchim jíkkajähui áa bétana huéiye.

³⁴ Bueítuk kaa áapo jü David téhuekau jikáu siika; bueítuk áapo, jü David, ínel jiaahua:

Jü Dios ín Señorbeu ínel jiaahua:

“In báta bétanë yeesa yörisi machiku,

³⁵ jume em béj-rim em útteara bétuk ín tahuáriäu tajti.”

³⁶ 'Júntuk eme síme jü pueblo Israel, akem ä jüneria lútula huëpo íkái Jesústa enchim

kúrusit popóntebokäuta jü Dios Señorpo ä tahuáriak éntok Crístopo, bueituk áapo yéá púuhuak ä nésaunaké béchïbo.

³⁷ Íkärím jikkajaka, bem jíápsipo ä jímmaaka, tüisi kaa al-léaka taahuak. Huanärim Perotau ínel jiaahua éntok jume huate apóstolimmehui:

—Eme itomak huérim, ¿ensu, jáchisute ayúnake?

³⁸ Huanäi Peero ínel am yómmiak:

—Emóem temajeka jíápsi kúakte Diostau bíchaa, éntokem síme emo batötebo Jesucristota téhuampo, enchim kaa tühua yáarimmet enchim jíókorinä béchïbo. Huanäi jü Dios juka Espíritu Santota enchimmet kom jünaktenake.

³⁹ Bueituk hua Diosta nätuari enchim béchïbo näikiari, éntok enchim úusim béchïbo, éntok kia síme huame mekka aneme béchïbo junne; kia jábeta béchïbo juka itom Señor Diosta nunubárëhui.

⁴⁰ Jü Peero íkai noksuka, éntok huátek ámeu nokaka, ínel am téjhuak:

—Ime génte én kat-riame jujuëna násukem yeu kaate, bueituk jü noki béttesi machika ámet hüechila.

⁴¹ Júnëli huame íkai tü nokta súalekame batöhuak. Huanäi huáchï taáhuarit baij miltumáchika jume Jesucristota súalemmeu rúktek.

⁴² Huanäi síme jíba huame apóstolim am májtíá páman kaatei, nánancha éaka éntok Diostau buanaka. Éntokim nau rúkteka jume páanim nat nánäikimtei Señororta am sáhuekä Bénasi au bem huáatinaké béchïbo.

Jume Jesucristota bat súalekame jachin emo nükähui

⁴³ Sime jü génte at guómtilataka taahuak. Jume apóstolim éntok, juebena señáalim kaa jaibu johuame johuai.

⁴⁴ Sime jume Jesucristota súaleme huépulai bénasi nau aaney, éntokim bem áttea nau átteakai.

⁴⁵ Bem áttea, jita júne bem jípurëhuim nénenkai, huanäi huame jábesu jítasä ámeu bëyë huéeläpom juka tómita ámet nánäikimtei.

⁴⁶ Chikti táapom jiba bénasi éaka jum tiöpopo nau aaney, éntokim jum bem jóapo nau yájaka al-léaka nau jibuäi, kaachin emo ériaka.

⁴⁷ Diosta bétanam tühuata nookai ä baisáuhueka, éntok sime jü génte am nakkei. Jü Señor entok, chikti táapo jume ä jínëusimëu huame huate ä súalemmeu rúktiasimey.

3

Jü yorem guok löitaka tómtilataka türiak

¹ Séjtul bájim jiäpo kupteu bíchaa jü Peero éntok Juan nau kateka jum tiöpou jikáu sájjak Diostau buabuánhuäu orapo, judíom ä boojoria bénasi.

² Chikti táapo senu yoreme guok löitaka yeu tómtilataka huämi tiöpo puértaapo totóijhuai, Hermoosä teäpo, limojnata áu iaahuaka, jume áman kimummehui.

³ Huanäi jü löi juka Perota éntok Juanta tiöpou kimúi am bíchaka, limójnata ámeu aahuay.

⁴ Huanäi jü Peero entok Juan jáptekam tua ä bitchak. Huanäi jü Peero ínel au jiaahua:

—Ítochë suuhua.

⁵ Huanäi jü yorem löi ámet puseka taahuak jita júne áu mik máchileka.

⁶ Të jü Peero ínel au jiaahua:

—Kanne tómek jiöbe, tëne ín jípurëumak enchi aníanake: Jesucristo Nazaretpo jometa úttearammeyë kíkteka naa huéiye.

⁷ Huanäi jü Peero mampo bata bétana ä buíseka ä kétchak. Sep lauti éntok, jum térökiampo útteaka taahuak éntok síme jum guókkimpo.

⁸ Huanái jü löi jikáu chépteka kíktek éntok naa huee táitek. Huanäi ámemak jum tiöpou kibákek. Huéeka éntok jikáu chéptisimeka, Diosta úttiley.

⁹ Síme hua génte áma anéihui ä bitchak ä huéeyo, éntokim ä jíkkajak Diosta ä úttileyo.

¹⁰ Huanärím at guómtilatata taahuak hua au sikamta béchïbo, bueítukim jüneiyai huákäi yoremta ájáriatukähui huam tiöpo puerta Hermósä teäpo yeyésaihui limójnata aáhuakä.

Perota jum Salomonta portalpo nokakähui

¹¹ Huä yoreme löitukaihui béja türiaka jü Peerótat éntok Juántat chätuka kaa am tóttójai. Síme jü génte áma anëu éntok, at guómtilatata ámeu bíchaa teénnek jum tiöpopo Salomonta portal titéhuaakäu bícha.

¹² Jü Peero ikäi bíchaka, jü gentetau ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Israeliitam, ¿jatchiakem át guómte jü enchim bíchakäubechi, éntokem ítotchu suuhua? Eme jamak itom útterai éntok

itom tü yórementukä béchïbo ïka yoremta itom naa hüeetua bénasi eiya.

¹³ Ëe kaa huäri béchïbo. Huame itom yoiyöhuam Abraham, Isaac, éntok Jacobta Dios juka ä Üusi Jesústa tóboktiaka buéresi útteata ä mákkak. Të eme huákäi yäurata mámpo tójjak, éntokem juka Pilátota ä búttiabarei júne kaa báreka taahuak.

¹⁴ Huaka tü yóremta éntok lütüriata joamta búttia nésau éäkasem huaka juëna yóremta yore súalata búttiatebok.

¹⁵ Júnëlem huaka jíapsihuatma yore mikamta mëtebok. Të jü Dios huam kókkolam násuk ä jíabitetuak. Íahuíte itapo testígom.

¹⁶ Jesústa tehuan itom súalë béchïbo Dios ïka yoremta enchim bícháu éntok enchim täyäu útteata mákkak kíkteka náasä huéenakë béchïbo. Jüri Jesústa súalhuame ínel yúmalasi ä tütek íkái yoremta, enchim simem ä bíchápo bénasi.

¹⁷ 'Eme ínomak huéerim, ínapo jüneiya eénchim éntok huame enchim yäuram juka Jesústa mëtebokähui kaa jünéaka Diosta yeu ä púakähui.

¹⁸ Të jü Dios ímïri ä chúppak juka bannaataka jume ä profétam ä noktúakähui: juka yeu ä púari, Cristota, jiokot máchirata bínnake bétana.

¹⁹ Júnentukem emo temajeka jíapsi kúakte Diostau bíchaa, huame enchim Dios bejrim ä tuchánakë béchïbo. Huanäi jü Señor al-leehuamta enchimieu ayutuanake,

²⁰ éntok juka Jesústa, Cristota, enchimieu

bíttuanake, huaka bannaataka enchim béchibo yeu ä púakähui ä nésaunakë béchibo.

²¹ Të én ketune jü Jesucristo téhuekapo annake juka Diosta simeta bemélasi tü yäu tajti, huame profétam yéä púakäu bannaataka yájakame ä noktúakápamani.

²² Bueituk jü Moisés ínel jiaahua itom yoiyöhuammehui: “Dios jü Señor enchimneu senu profetata bíttuanake enchimmak huérita, ín enchimneu bíttuahuakä bénasi. Huákärem nok jikkajinake enchim at saihuäu joaka,

²³ bueituk síme hua génte kaa júkai profetata nésauhui yáakame kókkonake, éntok hua pueblo Israelta násuk yeu béptunake”, ti ámeu jiaahua jü Moisés.

²⁴ Síme huame profétam Samuelta anéi naateka pujbau bíchaa ímëi taáhuarimmet ayúnakemta bétana nooka.

²⁵ Júntuk eme ámëriam jume pofétam nokákäu mabénnakeme, éntok enchim tühuata jájamnakë béchibo jü Dios huame itom yoiyöhuammak nokta lütüria yáuhuak, jü Abrahamtau ínel jíaka: “Síme jü génte ániat aneme tühuata jájamnake hua émot yeu simríata béchibo”, tau jiaahua.

²⁶ Kíaliku jü Dios juka ä Üusi jíabitetuaka enchimneu báchá bíttuak, tühuata enchimneu yáa báreka, huépulai bénasi enchim huaka juënaraata tóij íaaka.

4

Peero éntok Juan jum yäurapo yeu tóijhuak

¹ Peero éntok Juan ketune gentetau nookai jume tiöpopo nésahueme ámeu yájayo, jü tiöpota suáyammeu yäuttamaki, éntok jume saduceommaki.

² Bempo oómtei juka Perota éntok Juanta juka genteta majtiá béchibo jume kókkolam jíabitenake bétana Jesústa jíabitekä béchibo.

³ Huanärim am peréesoteka cárcelpo am jóiyak yokóriapo nokta ámet chupa báreka, bueítuk béja kuptei.

⁴ Të büruka juka tü nokta Jesucristota bétana humentá jikkajakame ä súaleka taahuak. Huanäi síme nau jume Jesucristota súaleme, oóhuim jíba näikiaka, jíba tua batte mamni miltukay.

⁵ Yokóriapo jume judíom puéblopo nésahueme, jume yoiyötori yäut jóarim, éntok jume judíom ley am mamájtíame, buere joära Jerusalémpo nau yájjak.

⁶ Ama aaney kétchi jü Anás, jü tiöpopo chë nésahueme, Caifás, Juan, Alejandro, éntok síme huame tiöpopo chë nésahueme famíliapo joome.

⁷ Huanärim juka Perota éntok Juanta áman bem jokäu nütebok. Huanärim áme násuk yéu am jábuaka ínel ámeu jiaahua:

—¿Jábeta nésaupo, éntok jábeta úttearammeasem íkái yoremta tütek?

⁸ Huanäi jü Peero, Espíritu Santota útteara at ayúkä béchibo, ínel am yómmiak:

—Eme puéblopo yäuram, éntok eme pueblo Israelpo yoiyöturim:

⁹ béjasem itom temajeka senu yoreme kökoremtau tühuata yáahuakä bétana jachin ä türiakähui,

¹⁰ enchimte ä téjhuanake sime genteta Israelpo jometa ä jünérianakë béchibo. Ì yoreme yúmalasi türilataka enchim bíchäpo aane hua Jesucristo Nazaretpo joome kúrusit enchim popóntebokäuta úttearammea, hua Diosta kókkolam násuk jíabitetuakähui.

¹¹ Eme huame káarim jojoame juka tétata chë türik omoutekä bénasi maachi, bueitukem juka Jesústa kaa türeka ä omoutek. Én éntok jü Dios júkai Jesústa simem béppa nésautuak, jachin hua tetta yeu púari kari naahua eskinapo yéchari, álä bénasi.

¹² Kaabe éntok ára itom jinëu, Jesucristo jíbba; bueituk Dios kaábeta éntok im ániau kom bíttuak itom ä jínëunakë béchibo.

¹³ Huame yäuchim juka Perota éntok Juanta kaa májhueka am nokayo tüisim at guómtek, jünéaka kaa tüisi jiosiam am täyähui, éntok am polóobemtukähui. Huanärim ámet jünëak Jesústamak am rejtilatukähui.

¹⁴ Tem juka yoremta türilata áme násuk huéekamta bíchaka, kaachin am nok bejmáchiakai.

¹⁵ Huanärim jum bem anëpo yéu am sákatuak, bempo nau ettéjhua báreka.

¹⁶ Huanärim ínel jiaahua:

—¿Jáchisute am yáanake jáni ímëi yorémem? Bueituk sime jume Jerusalémpo jóakame jüneiya íkai kaa jaibu johuamta am

yáalatukähui, éntokte kara ä esso.

17 Të ikäi bem joäu kaa simat jünérianä béchibo, atam taktirianake én naateka kaa júchi Jesústa bétana jábetau am noknáke béchibo.

18 Huanärim am núnuka kuttílasi ámeu noókak kia jachin éntok huei júne kaa Jesústa bétana jábemmeu am nok sáhueka.

19 Të jü Peero éntok Juan ínel am yómmiak:

—Áachem emo temaje eme, ¿jachu türi jáni Diosta bíchäpo enchim nesauhui yáa béchibo, juka Diosta nésauhui tójaka?

20 Bueituk ítapo kara ä esso, huaka itom bíchakähui éntok itom jíkkajakähui.

21 Huanäi jume yäuchim am mauj téjhuak, tem jíba am sákatuak. Kaítam béttesi machik ámeu yáa máchika taahuak, bueituk síme hua génte Diosta bétana tühuata nookai, éntokim ä úttilei hua yáarita béchibo.

22 Huä yoreme türika tahuakame kaa jaibu johuamta at chúpahuakähui cuarenta huásuktiriam béppa am huériay.

Jume Jesucristota súaleme yorem éhuamta éntok óusi éhuamta Diostau nétane

23 Jü Peero éntok Juan búttiahuakam sájjak huame ámemak kateme anëu bícha. Huanärim ámeu yájaka am ettéjhuariak jachin huame tiöpopo chë nésahueme ámeu jákähui, éntok huame yoiyöturim.

24 Huanärim am jíkkajaka, síme nau ínel Diostau buänak:

—Itom Señor, empo tua jita árahueme, empo ájaria jü Dios téekata yáakame, buíata, bahueta, éntok síme huaka ayúkamta.

25 Empo jü em Espíritu Santoy Davidta ínel noktúak:

¿Jatchíakasu jume naciónim emo tóboktia, huame géntem éntok, bem kara joäu yáa báreka eiya?

26 Jume réeyim im buíapo nésauhueme emo tóboktiak, jume puéblommeu yäuchim nau emo tójjak, Diosta béj-reka éntok ä Cristohuata.

27 'Bueituk lütüriapo jü rey Herodes éntok Poncio Pilato náhuim emo tójjak imi puéblopo jume gentiilimmak éntok israeliitammaki, em Üusi Jesús tü yóremta béj-reka, ä nésaunakë béchïbo em yeu púakähui.

28 Bempo simeta huaka bannaataka naateka em mampo entok em nokakähui em at jünaktekäu chüppak.

29 Én éntoko, Señor, huaka bem itom máujtuahuäubechë suuhua, éntoke óusi éehuamta itom jume em sáuhuëhuim miika, kaa májhueka em noki itom noknakë béchïbo.

30 Em úttearë yeu machíria huame kókoreme türinakë béchïbo, éntok señaalim kaa jaibu johuame jotúnakë béchïbo em Üusi Jesús tü yóremta úttiärayi.

31 Júnëli Diostau am buansuk, huam bem nau anëpo jü kari au yoyóak. Huanäi sime juka Espíritu Santota úttiära mabétaka juka Diosta noki kaa májhueka nookai.

Sime hua bem áttea nau átteatukai

32 Sime huame Jesucristota súalekame senulhua jiba eiyai, éntok nánancha emo ériai. Kaabe

juka ä átteahuata áapola au átteak tíyai, ál-la síme nau ä átteakai.

³³ Jume apóstolim éntok, tüisi útteäta jípureka jíba juka Señor Jesústa kókkolam násuk jíabitekä bétana nookai. Dios éntok, símemmeu buéresi tühuata johuai.

³⁴ Kaabe áme násuk jíókot eiyai, bueítuk síme huame buíam jípureme, éntok kárim jípureme, am nénkaka juka tómita

³⁵ jume apóstolimmeu ä totojai. Huanárim huëpulammechá nánáikimtei bem ámeu bëyëu huéeläpo.

³⁶ Júnëli aayuk, senu yoreme levíita usíarimpo jométaka, Josë téaka, isla Chíprëpo yeu tómtilataka, jume apóstolim Bernabem téhuaatuakähui. Yore sirok yáatituame tiau báare.

³⁷ Íri yoreme buíata ä jípurëu nénkaka juka tómita jume apóstolimmeu tójjak.

5

Jü Ananíasta éntok Safírata kaa tühua yári

¹ Të senu yoreme Ananías téaka, ä jubí Safírá téamtamak éaka, buíata nénkak.

² Íri yoreme ä jubímak éaka huate tómmak taahuak, juka huatek éntok, jume apóstolimmeu tójjak, íri síme hua buíata bejhua tí ámeu jíaka.

³ Huanäi jú Peero ínel au jiaahua:

—Ananías, ¿jatchíake juka Satanásta nésahui yáuhuak juka Espíritu Santota emo bätäu máchileka éaka? Bueítukë huate tómmak tahuaka huátek jíba äbo tójjak, íri síme hua buíata bejhua tíaka.

⁴ ¿Jatchu kaa empo ä átteakai juka buíata ke ä nénkaka? Ä nénkisuka éntok, ¿jatchë kaa jíba empo ä átteaka tatahua juka tómita, em yáa bárëu ái em yáanakë béchïbo? ¿Jatchíake íkái kaa tühuata yáa báreka ääk? Dióstahuë aranókichiata nooka, kaa yorémemmehui.

⁵ Huanäi jü Ananías ínel ä jiai ä jíkkajaka jíba, huécheka muúkuk. Huanäi sime jume íkái jíkkajakame tüisi májhueka taahuak.

⁶ Huanäi huate yorémem jübua yoyötume jápteka, sánkompo ä bitiaaka yéä nuksájaka ä maäk.

⁷ Chúkula baij orata huei jáni jü Ananíasta jubí áma yépsak, kaa jünéaka jita bénak áma yeu sikähui.

⁸ Huanäi Peero ínel au jiaahua:

—Nechë tejhua, ¿jachem ia béekipo juka buíata nénkak enchim jíakä bénasi?

Áapo éntok inel au jiaahuak:

—Jeehui, júari béekipote ä nénkak.

⁹ Huanäi jü Peero júchi ínel au jiaahua:

—¿Jatchíakem nánancha éaka juka Señorta Espíritu baítáu bábarek? Júmun äbo kaate jume em kuná mäákame. Én éntokim enchi ket yeu huérianake mukílata.

¹⁰ Huanäi seep Perota guokpo huécheka muúkuk. Huanäi huame yorémem jübua yoyötume áman kimuka, juka Safírata mukílata téuhuak. Huákái éntokim ket yeu núk sájaka ä kunamak lópola ä maäk.

11 Huanäi sime jume Jesucristota súaleme tüisi májhueka taahuak, éntok sime huame ikäi jünériakame.

Juebena señalim kaa jaibu johuame júne yáahuak

12 Jume apóstolim jü genteta bíchäpo juebena señáalim kaa jaibu johuame johuai. Jume Jesucristota súaleme éntok, sime, jum tiöpopo Salomonta portal titéhuaakapo nau yayajjai.

13 Të jume kaa Jesucristota súaleme májhueka kaa ámemak emo kuúkuútai, tem jíba buéresi tühuata áme bétana nookai.

14 Júnentaka junne juebena génte juka Señorta súaleka taahuak, oóhuim éntok jaámuchim junne.

15 İri Señorta bem súalëu buériaü yuumak. Jume kökoreme jünem bem ámet töyëumak chikti böóu yeu totojjai, juka Perota áma huam huei kia júne juka ä jékkaahuata ámeu yúma iaaka am türinakë béchïbo.

16 Huame pueblom chíkola jokame bétana juebena génte jum Jerusaléniu yájjak, kökoreme huériaka, éntok yoremem espíritu jaiti machim jípureme. Huanäi sime türiak.

Jü Peero entok jü Juan guok jájahuaimme

17 Huanäi hua tiöpopo chë nésauhueme, éntok huame saducéom titéhuaakammak kateme, áa bétana éame, ä innëaka taahuak.

18 Huanärim jume apóstolim buíjteboka am peréesotetebok, éntokim cárcelpo am jóiyak.

¹⁹ Të jü Señorta ángel tukaapo ámeu yepsaka, juka cárcelta puerta étapoka, yeu am sákatuak, éntok ínel ámeu jiaahua:

²⁰ —Sájakem áman tiöpou kimuka jü gentetau nooka ï bemela jíapsihuamta bétana.

²¹ Íkái jíkkajakam yokóriapo kethuétana tiöpopo kimuka am majtíataitek.

Huanäi hua tiöpopo chë nésauhueme, éntok huame áamak éame, ímin juka buere yäurata nau núnnuk, síme huame Israelpo yoiyoturim. Huanärim jume apóstolim jum cárceliu núú nésauhuek.

²² Të jume tiöpota suáyame áman jaahuákame cárceliu yájaka kaábeta áma téuhuak. Huanärim sájaka áman am téjhuak,

²³ ínel jíaka:

—Lütüriapote juka cárcelta tüisi páttiatau yájjak, éntok jume sontarom ä suáyame puértam békataana jábuekammehui. Tëte ä étapoka éntok, kaábeta áma huáijhua téuhuak.

²⁴ Íkái jíkkajaka jü tiöpopo chë nésauhueme, éntok jume huate áma tékiakame sáuhueme, kaachin anmáchika taahuak, álë bénasi jü tiöpota suáyammeu yäut, éntokim emo nau nátemaje ínel jíaka:

—¿Jákusa tua iri chúpnake jáni?

²⁵ Júnëlam nokaisu senú yoreme áma yépsak ínel ámeu jíaka:

—Huame yorémem enchim pereesotekäu áman tiöpopo aneka jume gëntem majtíay.

²⁶ Huanäi hua tiöpota suáyammeu yäut ä sáuhuëummak sika áman am nüka, tè kaa

béttesi ámemak aneka, bueituk juka genteta májhuey emo mamaasu máchileka.

²⁷ Huanärim am nüpaka huam buere yäurata bíchäpo yéu am jäbuak. Huanäi jü tiöpopo chë nésauhueme jume apóstolimmeu ínel jiaahua:

²⁸ —Ítapo chë, kuttílasi enchim téjhuaakai kaa júchi Jesústa bétana huentá jábeta enchim majtía sáhueka. Tem kaa itom nésauhui yáuhuak. Chë tüissem símát jum Jerusalémpo am majti-
 asasaka, éntokem juka juéna nokta itot jimma báare juka yoremta itom mëtebok tíaka.

²⁹ Huanäi jü Peero éntok jume huate apóstolim ínel am yómmiak:

—Ítapo ä lütüriak juka Diosta bat itom nok chúpanakëhui yorémem itom nok chúpanakepo béppa.

³⁰ Eme juka Jesústa kúrusit popónteboka ä mëtebok, të jü itom yoioyöhuam Dios ä jíabitetuak kókkolam násuku.

³¹ Jü Dios éntok, ä tóboktiaka ä bata bétana yörisi machiku ä yétchak, sime yäurata béppa ä nésaunakë béchïbo, éntok yore ä jínëunakë béchïbo, jum pueblo Israelpo jömem ä jíapsi kúakti iaaka, bem kaa tühua yáarimmecham jíókorinä béchïbo.

³² Júahuíte ítapo testiigom, éntok jü Espiritu Santo, hua Diosta huame ä nok jíkkajame mikähui.

³³ Íkärím jíkkajaka, öómteka am sua báarei.

³⁴ Të jum yäurata násuk senú pariseero aaney Gamaliél téaka, judíom ley am mamájtíame.

Huari kíkteka noókak jume apóstolim chúbala pækun yeu huéria nésauhueka.

³⁵ Huanäi yéu am nuksákahuak, jü yäuratau ínel jiaahua:

—Eme oóhuim Israelpo joomem, tüisem at suuhua jita ímëi oohimmeu enchim yáanakëubechi.

³⁶ Bueitukem jíba tua au huáate eme, jaiki huásuktiria jan huéiye senu yoreme Téudas téaka au tóboktiak buéresi jita au tékiak tíaka. Jume yoremem éntok, naiki cientotu máchika áamak chätuk. Të mëhuak huári yoreme, huame áamak chätukäu éntok, síme chíbejtek. Huanäi huämi luútek jü ä huéetuähui.

³⁷ Chúkula jume géntem jiösiapo kimahuata taahuarimmet senu Júdas téaka, Galiléapo jométake, ket au tóboktiak. Huanäi juebena génte ket áamak chätuk. Të ket mëhuak, huame áamak chätukäu éntok, chíbela näikim sájjak.

³⁸ Kíalíkune enchimmeu nooka ímëi oóhuim kíal enchim toij sáhueka. Bueituk íkai ínëli huemta yorémem bétana ä huei, jíba luutínake;

³⁹ të Diosta bétana ä huéeyem kaachin ä yáanake. Jítachem suuhua; jachin aika júnem Diosta béj-reka ayúnake.

⁴⁰ Huanäi síme áa beu éaka taahuak. Tem chúkula jume apóstolim núnuka tüisi am bépsuk, éntokim kaa éntok Jesústa bétana jábemmeu am nók sáhueka am téjhuak. Huanärim am búttiak.

⁴¹ Huanäi jume apóstolim yäurata mampo yeu sájaka, tüisi al-léaka taahuak juka Diosta junëli

Jesústa béchïbo jíókot máchirata am bíttuak tíaka.

⁴² Të bempo jíba chikti táapo jum tiöpopo am majtíaka taahuak, éntok jóahuat junne, juka tü nokta Jesucristota bétana huemta ámeu nokaka.

6

Guoibusan diáconom yeu púahuak

¹ Huámechi taáhuarimmet jume Jesucristota súaleme chë bürutáitek, jume griego nokta nókame jume hebreo nokta nokame bėj-reka noktáitek bem jámut jókoptulam kaa tüisi bíthuä tíaka jum chikti táapo buáhuamta näikimtehuäpo.

² Huanäi jume dóoce apóstolim sïme jume Jesucristota súaleme nau núnuka ínel ámeu jiaahua:

—Kaibu türinake ítapo juka Diosta noki itom am majtíäu tójako, buáhuamta itom näikimtebare béchïbo.

³ Júnentuk, eme itom hermáanom, guoibusan oóhuimem yeu púuhua enchim násuku, huame enchim sïmem yörëhui éntok jítat jünéame, éntok Espíritu Santota útteara ámet ayúkähui. Huanärem íkái tékilta am máknake bem ä jonákë béchïbo.

⁴ Ítapo éntokte jíba oraciompo Diostau noknake, éntokte Diosta tü noki jíba am majtíanake.

⁵ Huanäi sïme áamak al-léaka tahuaka Estebanta yeu púuhuak, chikti ä jíapsimak Diosta noki súalemta éntok Espíritu Santota útteara jípuremta, éntok Felípeta, Prócorota,

Nicanorta, Timonta, Parménasta, éntok Nicolasta Antioquíapo jometa bannaataka judíom bétana éäuta.

⁶ Huanärim jum apóstolim anëu am tójjak, huamei béja choapo áme béppa mámtaka Diostau mampom am tojjak.

⁷ Jü Señorta noki chëhuasu chíbejte, jume Jesucristota súaleme éntok chëhuasu büruakai jum Jerusalémpo. Juebénaka jume tiöpopo tékiakame júne Jesucristota súaleka tahuak.

Esteban pereesotehuak

⁸ Esteban Diosta tühua at ayúkä béchïbo, éntok ä útteara ä jípurë béchïbo, señáalim kaa jaibu johuame júne johuai genteta bíchäpo.

⁹ Huanäi huate yorémem, jum sinagogampo ínel téhuaakapo jométaka: Sáihuame bem teko mámpo yeu huik-ri, huate Cireenepo jommaki, éntok Alejandríapo, Ciliiciapo, éntok Ásiapo jommak náu Estebantamak nok nássua táitek.

¹⁰ Tem kaa ä nok kóbbak, bueituk áapo tüisi jünéaka nookay, éntok jü Espíritu Santota útteara at ayúakai.

¹¹ Huanärim huate yorémem béjtuak Moiséjta béj-reka ä nokái emo ä jíkkajak ti jiau iaaka, éntok Diosta béj-reka.

¹² Júnëlim ayuka juka genteta emo tóboktituak, éntok jume yoiyötori yäut jóarim, éntok jume judíom ley am mamájtíame. Huanärim Estebantau hüanteka, ä buíseka, bem buere yäurau yéu ä tójjak.

¹³ Huanärim jume testígom aranókíchi bem tákiarim jariak. Huámëi béja ínel jiaahua:

—Ïri yoreme kaa yáateka juënak nooka ï tiöpo yörihuamta bétana, éntok Moiséjta ley béj-reka.

¹⁴ Ítapo ä jíkkajak juka Jesús Nazaretpo jometa ika tiöpota au tátabnake tíamta, éntok juka Moiséjta itom boojória sáuhuëu itom au úhuanake tíamta.

¹⁵ Huanäi hua yäura éntok síme jume áma jokáihui, jü Estebántat suaka Diosta ángel bénak pújbakamta bitchak.

7

Esteban áu nok-riay

¹ Huanäi jü tiöpopo chë nésauhueme jü Estebantau ínel jiaahua:

—¿Jatchu lútulai jü emo bétana nokhuame?

² Áapo éntok, ínel ä yómmiak:

—Eme ínomak huérim, éntok eme ín áchayim, nechem nok jíkkaja. Jü itom Dios, jü tua yörisi maachi, jü itom yoyöhua Abrahamtau au yeu machíriakai Mesopotamia buíaräpo áa aneyo, ketune kee jum Haraniu ä jóateyo.

³ Huanäi ínel au jiaahua: “Em buíarapë yeu huéiye, éntok em huáhuaijrame tösime, buíarata ín enchi téjhuanakeu bíchë huéiye.”

⁴ Huanäi Abraham Caldea buíaräpo yeu sika Haraniu jóatek. Chúkula béja ä áchaihua múkuk. Dios éntok, juka Abrahamta äbo nüpak ï buíarahui én enchim jóakäpo.

⁵ Të huanäi kaita buíata ä miíkkak ími ä átteanakëhui, kía áma ä chéptiläpo belékkanik

junne Të ál-la ä mik rókaka nookak, éntok áapörík muksukäpo jume ä üusihuum ä átteanake tíaka. Të huámechi taahuarimmet Abraham ketune kaabeta üusekai.

⁶ Éntok Dios kéchá téjhuak jume at yeu sákariam kaa bem buíaräpo am jóanake tíaka, tattäbuim bétuk am jíapsinakëhui, éntok jókot am jonähui naiki cien huásuktiapo.

⁷ Të Dios ínel ket au jiaahua: “Ínapone chúkula hua nación jiokocham josúkamtat nokta béttesi machik chúpanake Huanäi be-mpo huämi yeu sájaka ímï buíaräpo jóateka ín nésauhui jonake.”

⁸ Dios Abrahamtamak nokta yetchak, juka circuncisión téamta señalpo ä mákaka, jünákiachinakë béchïbo íkai nokta nau tütehuakamta bétana. Kíalïku juka ä üusi Isaacta yeu tómték, Abraham guojnaiki taáhuarim huei ä circuncidaroak. Álä bénasi ket jü Isaac juka ä üusi Jacobta circuncidaroak. Jacob éntok, ket jíba jume ä dóoce üusim ínel jume dóoce pueblo Israelta yoiyöhuam.

⁹ Ímëi Jacobta üusim, bannaataka itom yoiyöhuamtukaihuim, ímëri bem sai José béppam jita jípupeiyay iári béchïbom ä nénkak. Jume ä jínukame éntok, Egiptou bíchaa ä nuksájjak. Të Dios Joseta aníak,

¹⁰ éntok síme hua jókot ä josúakä bétana ä jínëuk. Súahuata ä miíkkak, éntok juka Faraonta, Egiptopo reyta, au bíchaa türik jíapsita ä jípunakë béchïbo ä aníak. Huári éntok ä yäut yétchak jum Egiptopo ä nésaunakë béchïbo, éntok ä jóapo junne.

11 'Huámechi taáhuarimmet buere tébaa siika éntok jiókot máchira jum síme Egipto buiaräpo éntok Canaán buiaräpo. Jume itom yoiyöhuam kaa bem buänakeu téu máchiakay.

12 Të Jacob jünéaka jum Egiptopo tirijkom ayukähui, jume ä üusim bannaataka itom yoiyöhuakäihum áman sáuhuek bát huëpo.

13 Júchi huëpo áman am jaahuak, José béja ámeu au täyatebok jume ä sayímmehui. Júneli jü Faraón jüneiak jábeta yoremiampo juka Joseta jometukähui.

14 Huanäi José ä áchay Jacobta áman núnotebok éntok síme jume nau huérim at yeu sákariam, síme náu setenta y cincotukay.

15 Íneli yeu sikäpo jü Jacob jum Egiptou bíchaa siika áman jóaseka. Ámani muúkuk éntok ä úsihuam bannaataka itom yoiyöhuakäihum.

16 Huanäi chúkula jume bem ótahuam jum Siquem téau tóijhuak. Ámanirim máahuak jum sépultura Abrahamta jinnukäpo jume Hamor téamta üusimmehui.

17 'Béja Diosta Abrahamtamak ä nokakau yechari chúpisei, jü pueblo Israel jum Egiptopo chëhuasu au büruriai.

18 Huámechi taáhuarimmet éntok, jum Egiptopo täbui rey nésautáitek Joséeta bétana kaita jünériaka, éntok ä yáarihuata bétana junne.

19 Ìri rey jume itomak huérim bāitautáitek, éntok huame itom yoiyöhuam jiókot jotáitek, útteapo bem üusim jübua tómteme am guötituaka am kókko iaaka, kaa emo am

bürurianakë béchïbo.

²⁰ Huámechi taáhuarimmet Moisés yeu tómték. Íkai ili úsita Dios ámak al-léaka taahuak. Jume ä áchaihuam baij metpo núkisi bem mampo ä jípurek.

²¹ Të bempörim sékana ä ésok jü Faraonta malá ä téaka ä nüka, ä yóturiak ä asóakamta bénasi.

²² Kíalïku jü Moisés simeta majtíahuak jume Egíptopo jomem täyähui. Tüisi jítat jünéaka nonokai, éntok jita tékilta júne tüisi boojóriai.

²³ 'Béja cuarenta huásuktiriam yúmariaka jü Moisés jume áamak huérim bitbábarek, jume Israelta üusim.

²⁴ Huämi aneka juka senuk Egíptopo jometa Israelta üusimmak huéri jiókot joamta bitchak. Të ä jínëu báreka, éntok ä jujut-ria báreka, jü Moisés juka Egíptopo jometa mëak.

²⁵ Bueituk áapo jume áamak huérim Israelpo joomem jünéemáchilei juka Diosta jum mampo bem jípuhuä bétana am jínëunakéhui áapörík béchïbo. Të bempo kaa at jünéaka taahuak.

²⁶ Yokóriapo jü Moisés guoi yorémem Israelpo joomem ket nau nássuame téuhuak. Huanäi emo am tójaka, nau am al-leë iaaka, ínel ámeu jiaahua: “Eme nau huéri; ¿jatchíakem nau nassua?”, ti ámeu jiaahua.

²⁷ Huanäi hua seenu ä sai bébame Moiséjta yüaaka ínel au jiaahua: “¿Jábesu enchi itou yäut yéchala?”

²⁸ ¿Jatchë nee ket më báare, tuuka huaka Egip-topo jometa em mëakä bénasi?”, tau jiaahua.

²⁹ Íkai jíkkajaka jü Moisés búitek Madián

buíarau bícha. Huämi aanek kaa áma jométaka, éntok huämi guoyim üúsek.

³⁰ 'Chúkula júchi cuarenta huásuktiriam huéy, jum kaa jóata bëmu Sinaí káuhui téamta náapo ä aney, jü Diosta ángel áu yeu machiriak juya zarzá téamta béetëpo.

³¹ Jü Moisés at guómtek hua ä bíchakäubechi. Huanäi au rúkteka tüisi ä bíb báarey, jü Señor ínel au jiaahua:

³² “Ínapone jü em yoiyöhuam Dios, Abrahamta, Isaacta, éntok Jacobta Dios”, tau jiaahua. Huanäi jü Moisés májhueka au yöo táitek, éntok kaa ä bíb báarey.

³³ Jü Señor éntok, júchi ínel au jiaahua: “Emoë bocha yétcha, bueítuk jü buíya em at huéekäu yörisi maachi.

³⁴ Ínapo jum Egiptopo juka jiokot máchiraata ín génte bícháu jüneria, éntok jiókot jámtane jíkkajaka, äbo kóm siika am jínëu báreka. Júntukë inou rukte. Énchine áman jaa báare jum Egíptohui”, táu jiaahua. Bempo Moisejta omoutek ínel au jiaka jabetesu enchi itou yaurapo yechala.

³⁵ 'Junaköri bempo juka Moiséjta omóutek, ínel au jiaka: “¿Jabetesu enchi itou yauräpo yechala?”, kaa ámeu ä yäuttu íaaka junne, jü Dios jíba ä yäut yáaka ámeu ä bíttuak am jínëunakë béchíbo, hua ä ángelhua juya zárzata béetëpo au ä nokákápamani.

³⁶ İri Moisés ínel jume itom yoiyöhuam jum Egíptopo yeu núk siika, señaalim kaa jaibu johuame joaka huämi buíapo, éntok Mar Rojopo,

éntok huám júya ániapo, cuarenta huásuktiapo ä núnübuakäpo.

³⁷ İri Moisés ínel jume Israelta üusimmeu ínel jíahuak: “Jü Dios senu profeetata enchimmeu bíttuanake enchim sailammet yeu simriata, ín enchimmeu bíttuahuakä Bénasi. Huákärem nok jíkkaja”, ti ámeu jiaahua.

³⁸ İri Moisés ínel ket hua áman júya ániapo itom yoiyöhuammak anakame, éntok jú Diosta ángeltamak ettejhuakäme jum Sinaí káhuichi, nokta áy jíapsihuamta áa bétana mabetaka itou ä tö sinnakéhui.

³⁹ Të huame itom yoiyöhuam juka Moiséjta kaa nok chupa báreka ä béj-reka sájjak, éntokim notti báreka eiyai Egiptou bícha.

⁴⁰ Huanärim Aróntau noókak ínel au jíaka: “Diosimte enchi itom yáaria íaa böota itom téjhuanakeme, bueítukte kaa júneiya jita Bénak jú Moiséjtau sikähui, hua Egipto buíaräpo itom yeu nuksikámtahui.”

⁴¹ Huanärim beceerota yáaka ä dios yáuhuak, éntokim animaalim súaka áu am buíssek, ofrendapo. Huanärim tüisi al-leaka taahuak huaka bem mámammea yáata yöreka.

⁴² Huanäi jú Dios bempólaim tójjak. Jume chókkim téhuekapo ayúkame am yörinaké béchibo júne kíal am tójjak, jum profétam librompo ínel ä jíä Bénasi:

¿Jatchu eme, génte Israelpo joome, animaalim súaka inou am buíjnake jáku

áman júya ániapo cuarenta huásuktiapo re-jteka?

⁴³ Katem inou am buísse, ál-lem juka enchim dios yáaritau am buíjnake, éntokem juka enchim yáari Molók téamta áma kátekäu núnübuak, éntok juka dios Renfán téamta chokki, huámëi enchim yáarim yöri báreka. Júkai enchim yáakä béchibone enchim buíaräpo enchim yeu béebaka jum Babiloniä teäpo huám bíchaa enchim bíttuanake.

⁴⁴ Huämi mekka aniapo jume itom yoiyöhuam juka karpa káata jípurei jume tetta cháčaj-rim leyta áma jiojteri bem áma ériähui. Íri yáahuak Diosta juka Moiséjta sáhuekä pámani bueítuk jü Dios hua áapörík, Moiséjta, bíchakäu bénak ä yáa sauhey.

⁴⁵ Íkä kárita jume itom yoiyöhuam mabétak, éntokim Josuétamak kateka júne jíba ä huériaí huate naciónim buíarau kimuboka, Diosta yeu béebakähui bempörim juka buíata mak báreka. Júnëlim jíba ä jípurek juka rey Davidta nésauhuëu tajti.

⁴⁶ Jü rey David éntok, Diosta bétana tühuata jájamek. Huanäi tiöpota yáa bábarek juka Jacobta Dios áma jóanakëhui. Të Dios kaa ä yaä iak.

⁴⁷ Huanäi jü Salomón ä yáuhuak juka Diosta káari.

⁴⁸ Juka Dios síme béppa yörisi machik kaa kari yorem yáaripo ä jójjoaí junne, profétata áa bétana ínel jiä bénasi:

⁴⁹ Jü téhueka kia hua ín áma yeyésäu bénasine ä eria,

juka buíata éntok, ín at guóguokëu bénasi.
 ¿Jáichinakësa júntuk jü káari enchim nee
 yáarianakëhui?, ti jiaahua jü Señor,
 éntok, ¿jáichinakësa jü ín at jimyórenakëhui?

⁵⁰ ¿Jatchu kaa ínapo símeta juka ayúkamta
 yáala jáku?

⁵¹ 'Të emëe —ti ámeu jiaahua jü Esteban—
 jíbem ínel kaa Diosta noki jíkkaj báare, huame
 Diosta kaa täyame bénasi, éntokem áme bénasi
 jíápsa. Jíbem enchim yoiyöhuam bénasi ma-
 machi.

⁵² ¿Jábe profétatasum kaa jíókot yáuhuak
 huame enchim yóyöhuam? Bempo huaka tua
 lütüriata joamta yebíjnake bétana bannaataka
 nokakame súhuak. Én éntok, huákäi yepsak,
 eme yäurata mámpo ä yéchaka ä mëtebok.

⁵³ Eme jume Diosta ángelesim mampo leyta
 mabétaka júnem kaa ä nésau páman kaate.

Jü Esteban sussutti máahuakä mëhuak

⁵⁴ Íkärím jíkkajaka, jü Estebantau öómteka
 támim kumeka tahuak.

⁵⁵ Të jü Esteban, Espíritu Santota at anë
 béchíbo, téhuekau reémtéka juka Diosta
 ujoyóoria bitchak, éntok juka Jesústa Diosta
 bátam bétana huéekamta.

⁵⁶ Huanäi ínel jiaahua:

—¡Juyú! Áman téhuekapone juka Yoremta
 Üusi titéhuaakamta Diosta bata bétana
 huéekamta bitcha.

⁵⁷ Të bempo emo naka páttiaka, kusisi
 cháchayeka áu huántek.

⁵⁸ Huaärim ä buíseka, jum puéblopo yeä nuksájaka, áman päkun ä mamáataitek ä mēbáreka. Jume ä nätuakame éntok, juka bem sanko béppa huemta jóiyak, senu yorem jübua yötumta, Saulo téamta, guokpo ä jóiyak ä suaya íaaka.

⁵⁹ Huanäi jü Esteban mamáahuaka ínel Diostau buaanak:

—Señor Jesús, ín jíapsine em mampo yétcha, aké ä mabeta.

⁶⁰ Huanäi tónommia kíkteka, kusisi chayeka ínel jiaahua:

—Señor, íkái kaa tühuata am yáakä násuk junne, Aké am jiokore.

Íneli jíaka muukuk.

8

Saulo jume Jesucristota súaleme guók jájasey

¹ Saulo éntok, ámema ä türek Estebanta mēnä bétana.

Huäri taahuarit jume Jesucristota súaleme buéresi guokjájja táitek jum buere joära Jerusalémpo. Huanäi sime áachim chíbejtek jum Judéapo éntok Samaria buiärapo, të jume apóstolim jíba kaakum sájjak.

² Huate yorémem tü jíápsekame juka Estebanta maäk, éntokim tüisi ä buan-riak.

³ Saulo éntok, jíba bénasi jume Jesucristota súaleme guók jájasei jóahuat kikkibákeka; oóhuim éntok jaámuchim júne áma yeu huiikei am huíksimeka cárceliu am toij báreka.

Jü tü nooki Jesucristota bétana huéeme jum Samáriapo nókhuak

4 Të jume Jerusalémpo yeu tennékame juka Diosta tü nooki kia jak bem katë páman ä noksakai.

5 Felipe, ket ámemak aneïhui, jum senu pueblo Samariau bíchaa siika ámani Crístota bétana ámeu noktáitek.

6 Huanäi jü génte au nau yayájaka, síme jü Felípeta nokáubet suaka ä jíkkajai, juka kaa jaibu johuamta ä joäu bíchaka.

7 Bueítuk juebena géntem diáblom ámet kimúlatukäu tütüriai. Huámëi diablom éntok, kusisi chayeka ámet yeu sásakai. Éntok juebena genteta káraktilamtaka, éntok lolöimtaka junne tütüriai.

8 Júnëli béja huämi puéblopo síme tüisim al-léaka jíápsai.

9 Senu yoreme áma aaney Simmom téaka, bannaataka juka móriata tekipánoaka huämi puéblopo, éntok juka genteta Samáriapo jometa baítáttáhuakä, buere jita au täya tíaka.

10 Símetaka at suaka ä jíkkajai, ríikom éntok polóobem junne, ínel jíaka:

—Ï yoreme tua juka Diosta útteara jípure.

11 Tüisim ä nok jíkkajai, bueítuk móriay bínhua táapo am baítáttáhuai.

12 Tëm ä susualek juka tü nokta Felípeta ámeu nokako, Diosta bem jíápsipo nésaunake bétana, éntok Jesucrístota téhuam bétana, oóhuim éntok jaámuchim júne emo batötebok.

13 Huanäi jü Simmom kéchá súsualeka au batötebok. Huanäi jü Felípetamak naa hueetáitek, huame señáalim kaa jaibu johuámmet guómtilataka ä mabéttuanake.

14 Jume apóstolim buere joära Jerusalémpo aneme jünéaka jume Samáriapo joomem ket juka tü nokta Jesucristota bétana huemta am mabétakähui, Perota éntok Juántam áman jaásek.

15 Ámanim yájaka Diostau buaanak jume Samariapo joomem tü nokta súsualekammet juka Espíritu Santota ayunakë béchïbo.

16 Bempo juka Señor Jesústa súaleka emo batötebolatukai, të jü Espíritu Santo ketune kaabetau jee kom yuumai.

17 Huanäi juka Perota éntok juka Juanta choápo áme béppa mámték, jü Espiirtu Santo ámeu kom yuumak.

18 Huanäi jü Simmom jume apóstolim bíchaka jü gentetat choápo béppa mámtéka juka Espíritu Santota am mabéttuayo, tómita am mákróktaitek

19 ínel ámeu jíaka:

—Nechem kéchä makka júkái uttearata, éläpone ínapo ket jábetat choápo béppa mámték juka Espíritu Santota ä mabéttuanake.

20 Huanäi Peero ínel au jiaahua:

—Jü em tomme emo beu kaitäpo tahuánake, bueitukë juka Diosta yore mikäu tómiay jíjinuhüä bénasë eiya.

21 Ì tékil kaa emo béchïbo näikiari, bueituk jü em jíapsi kaa türi Diosta bíchäpo.

22 Émoë jíapsi kúaktia kaa tühuata em éä béchïbo. Díóstahuë buaana, jamak júne enchi jíókorinake em juëna éerim béchïbo.

²³ Bueitukne jüneiya sikara chibúraapo bénaku em anéhui, kaa türiku, éntok juka juénaraata peréesota súmatuka bénasi enchi jípurèhui.

²⁴ Huanäi Simmom ínel ä yómmiak:

—Ino béchibem Señortau oraciompo buan-ria juka enchim inou nokákäü kaa inou huéenakè béchibo.

²⁵ Chúkula jume apóstolim juka Jesucristota yákäü bem bíchakäü bétana noksuka, éntok Diosta noki bétana, yeu sájaka jum Samaria buíaräpo juebena puéblom bëkatana juka tü nokta Jesucristota bétana huemta noókak. Huanärim júchi nóttek Jerusaléniu bícha.

Jü Felipe éntok jü yoreme Etiopíapo joome

²⁶ Chúkula, jü Señorta ángel Felípetau yep-saka ínel au jiaahua:

—Jum suriu bíchë hueíye, jü böo Jerusalémpo kom bökamtachi, pueblo Gazä téäu bíchaa huémtachi.

Íri ájãria jü böo jum juya ániapo áman huéeme.

²⁷ Huanäi Felipe áman bíchaa siika. Jum ä huë páman éntok, senú yoremta Etiopíapo jometa bitchak. Íri yoreme eunuko ti téttehuaahuai. Áapo buéresi tékiakai, jum Etiopíapo jámut yäüt, Candace téamta, tomi suayai, të Jerusaléniu aaney áman oraciompo Diostau nok báreka.

²⁸ Íri yoreme nóttilatata hueiyei ä buíaräu bícha. Ä carropo yejsímeka jü libro profeta Isaíasta jiojtekäü noksimei.

29 Huanäi jü Espíritu Santo Felípetau ínel jiaahua:

—Jü karohuë rukte.

30 Huanäi jü Felipe au rúkteka juka nokta jíkkajak jum Isaíasta libropo ä nokähui. Huanäi ä temajek:

—¿Játchë at jüneiya jü em nokäubechi?

31 Huä yoreme éntok, ínel ä yómiak:

—Ëe, ¿jachisune at júnenake, bueítuk kaabe nee ä téjhua mátkhi?

Huanäi Felípetau noókak áma ä jámuka áa náapo áa yejte sáhueka.

32 Huä jïojteri ä noksímëu éntok, ínel jiaahua: Kabarata bénasi mëboka huériuhuay.

Juka kabárata síkahuakä kaa áa buaná bénasi, kaa jálek.

33 Ä tü yöremtukánásuk júne jïokot jo súuhuak, éntok kaa lütüriata yáariahuak.

¿Jábesu huame at yeu sákariam bétana noknake jáni?

Bueítuk ími buíapo ä jíapsi úhuaahuak, tiahua hua jïojteri.

34 Huanäi jü eunuko titéttehuaahuame Felípetau ínel jiaahua:

—Nechë tejhua, ¿jábeta bétanasu íkai nooka jü profeta, áa bétana o jábe táabuik bétana?

35 Huanäi Felipe jïojterita ä nokäumak au ä naatek juka tü nokta Jesústa bétana huemta.

36 Huanäi huam báam ayúkä páman kateka jü eunuko titéttehuaahuame ínel jiaahua:

—Imi báam aika, ¿játchune kara imi batöhua?

37 Felipe ínel au jiaahuak:

—Anáka chikti em jíapsimak enchi ä súaleyo.
Huanäi hua yoreme ínel ä yommiak:

—Jéehui, ínapo ä súale juka Jesucristota
Diosta tua ä Üusitukähui.

³⁸ Huanäi juka carrota kéchateboka, kom
chéptekam náuhuichika báau kiímuk. Huanäi
Felipe ä batöak.

³⁹ Huam bäpo yéu am sájak, jü Señorta
Espíritu juka Felípetä sékána bíchaa nuksiika.
Jü eunuko éntok, kaa júchi ä bitchak, të al-leaka
júchi ä böo nüka.

⁴⁰ Jü Felipe éntok, jum Azótöpo aneka jünëak.
Huanäi jum puéblom bëkatana huerámaka juka
tü nokta Jesucristota bétana huemta nookai.
Júnensu pueblo Cesareau yépsak.

9

Saulo Diostau bíchaa jíapsi kúaktek (Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Saulo éntok, jíba bënasi huame Señorta
súaleme suabáreka eiyai. Kíalíku hua tiöpopo
chë nésauhuemtau siika,

² jiösiata áu mak iäka útteata ä máknakemta
Damascopo judíom nau yayajäpo kibákbáreka
jume tü nokta Jesucristota bétana huemta
súaleme áma járiubáreka, am pereesoteka
buere joära Jerusaléniu am huéria béchíbo,
oóhuim, éntok jáamuchim junne.

³ Të béja böot huéeka, huam pueblo Dam-
ascou jëla ä huéi, sej chukti téhueka bétana
jü machiria útteaka kom sika, nate chíkola ä
machíriak.

⁴ Huanäi Saulo buíapo huétchek, éntok senuk au nokamta jíkkajak ínel jáamta:

—Empo Saulo, ¿jatchíake nee guokjájase?

⁵ Huanäi Saulo nátemajek:

—¿Jábesaë empo, Señor?

Huäri éntok, ínel au jiaahua:

—Ínapone Jesús, hua em guokjásëhui. Kíalë émpöisu kökosi emo johua, juka buesta sísiquok buahuita témmü bénasi.

⁶ Saulo éntok, mauj-rimmea au yoaka ínel jiaahua:

—Énsu Señor, ¿jítasune yáanake?

Jü Señor éntok, ínel au jiaahua:

—Yejtékë áman pueblou huéiye. Huämirë téjhuaana jita em yáanakëhui.

⁷ Jume yorémem Sáulotamak katëu éntok, tüisi guómtek juka nokamta jíkkajaka të kaábeta bíchaka.

⁸ Huanäi Saulo yejteka au puj étapok jiöbe, të kaa bíchaka taahuak. Huanäi jume áamak katéihuim mampo ä buíseka ä nuksájjak jum Damascou bícha.

⁹ Huämi aaneka baj táapo kaa bíchaka, kaa jibuäka, éntok kaa jëyeka.

¹⁰ Damascopo éntok, senu yoreme Jesucristota súaleka jóakai Ananías ti téhuakä, huáahui Señor au yeu machíriak tenkupo bénaku, éntok ínel au jiaahua:

—¡Empo Ananías!

Áapo entok ínel ä yommiak:

—Imne aane, Señor.

¹¹ Huanäi jü Señor júchi ínel au jiaahua:

—Huä böo Derecha ti téhuaakamtau bíché huéiye. Huanäre Judasta jóapo senu yoremta nátemaje Társopo jometa, Sáulo ti téhuakämta. Áapo oraciompo Diostau nooka éëni,

¹² éntok senu yoremta Ananías ti téhuakämta, tenkupo bitchak au kibákeka choápo béppa at mámtekamta júchi ä bínnakë béchïbo.

¹³ Íkai jíkkajaka Ananías ínel jiaahua:

—Señor, juebénakam nee ettéjhuaríala íri yoremta bétana, jáchin machisi huaka kaa tühuata jume enchi súalemmeu ä yáakä bétana jum Jerusalémpo.

¹⁴ Én éntok imí äbo yebísise útteata máktaka jume tiöpopo tékiakammeu nésauhueme bétana síme huame enchi yöreme peréesoteka am huéria báreka.

¹⁵ Të jü Señor ínel au jiaahua:

—Ámanë huéiye, bueítukne júkai yoremta yeu púala ino bétana ä noknakë béchïbo, jume judíommehui, éntok kaa judíommeu junne, éntok bem réyimmehui.

¹⁶ Ínapone au ä yéu machírianake símeta ä jünérianakë béchïbo jáchin machisi yuun jíókot máchiraata ä bínnakëhui nee ä súalekä béchïbo.

¹⁷ Huanäi Ananías áman siika jum Sáulota anëhui. Au yepsaka, choápo béppa at mámteka, ínel au jiaahua:

—Empo Saulo ín hermáano, jü Señor Jesús, hua böot em huë páman emou au yeu machíriakame, nee äbo emou jaásek júchi

bénasi enchi bínnaکہ béchibo, éntok juka Espíritu Santota émot ayúnakē béchibo.

¹⁸ Huanäi seep puj beata bënaka sóokteka kom huáttek, ínëli júchi bíchaka taahuak. Huanäi Saulo kíkteka batöhuak.

¹⁹ Chúkula béja jibuäka júchi úttëutuk. Huanäi jaiki táapo jáni jume Jesucristota súaleme Damascopo jóakammak taahuak.

Saulo jum Damascopo noókak

²⁰ Huanäi béja Saulo jum judíom nau yayajäpo jume géntemmeu noktáitek juka Jesústa tua Diosta Üusi tíaka.

²¹ Sime jume ä jikkajakame at guómtéka tahuak, éntokim ínel jáahua:

—¿Jatchu kaa íri yoreme ínel jum Jerusalémpo jume Jesústa súaleme guokjájaseihui? ¿Jatchu kaa íri hua äbo yepsaka am peréesotéka am huéria báareihui jume tíöpopo tékiakammeu nésauhueme mampo am joa báreka?

²² Të Saulo chëhuasu kaa májhueka ámeu nooka, am jünéetuaka juka Jesústa Crístotukähui Diosta yeu púari. Júnëli jume judíom Damascopo jóakame béja kaachin annáchiakai.

Saulo judíom mampo au yeu huikkeek

²³ Juebena taáhuarim simsuk, jume judíom nau ettéjhuakä juka Sáulota mēbábarek,

²⁴ të áapo ä jüneriak. Taáhuarít tukáarit naabúrujtím jum puértampo pueblou kíkimuhuäpo ä jójottuai ä mēbáreka.

²⁵ Të jume Jesucristota súaleme jum buëuru huäripo ä yéchaka, tukáapo jü taapia yari puéblota chíkola bökamta huáitana kómä yétchak. Júnëlim áma yeu ä huikkek.

Saulo Jerusalémpo aaney

²⁶ Saulo Jerusaléniu yepsaka jume Jesucristota súalemmeu rúkteka ámemak anbáarei jiöbe, të sime ä majhuëi kaa jünéaka áapörík béja juka Jesucristota súalëhui.

²⁷ Të júnentaka júne Bernabé áman ä nuk sika jume apóstolimmeu ä täyatebok, am ettéjhuariak jachin Saulota Señorta bíchakähui jum böochi, éntok jachin Señorta áapöríku, Sáulotau, ä nokákähui, éntok jachin áapörík, Sáulota, kaa májhueka Jesústa bétana géntemmeu ä nokákähui jum Damascopo.

²⁸ Huanäi jübua Saulo Jerusalémpo taahuak, éntok ámemak naa hueetáitek.

²⁹ Kaa májhueka Señorta bétana nookai jume griego nókammak ettéjhuakä, éntok ámemak nok nássuaka. Të ímëi jachin ayuka bem ä mënakeu jaríai.

³⁰ Huame hermáanom éntok, íkai jüneriakam Sáulota buere joära Cesareau tójjak, huämi éntokim buere joära Tarsou bíchaa ä bíttuak.

³¹ Huanäi huámechi taáhuarimmet jume Jesucristota súaleme jum Judea buíaräpo, Galiléa buíaräpo, éntok Samaria buíaräpo aneme yantelakam al-leaka jíápsay, éntokim chëhuasu óusi eiyay. Diosta yörekam jíápsay, éntokim Espíritu Santota úttiäray chëhuasu emo büruriay.

Eneas káraktilataka türiak

³² Peero jume Jesucristota súaleme bēkatana huerámaka jume pueblo Lídapo jóakammeu ket nóitek.

³³ Huämi senu yoremta bitchak Enéas ti téhuakamta, guojnaiki huásuktiapo kökoreka bökai, bueituk káraktilatukai.

³⁴ Huanäi Peero ínel au jiaahua:

—Empo Eneas, Jesucristo em kökoa bétana enchi tüte. Yejteke em at böyëu tóboktia.

Huanäi Eneas sep yéjtek.

³⁵ Ínëli síme pueblo Lídapo jóakame ä bitchak, éntok jume pueblo Saronpo jóakame, éntokim juka bannaataka bem súalëu tójaka juka Señorta súaleka taahuak.

Dorcas múkuka júchi jíabitek

³⁶ Huámechi taáhuarimmet jum pueblo Jópë teäpo senu jámmut aaney Jesucristota súaleka Tabítä ti téhuaka, griego nokpo Dórcas tíau báare. İri jámmut jíba tühuata joaka jíápsai jume jíókot éame aníaka.

³⁷ Júnaksu éntok huámechi taáhuarimmet Dorcas kökori huécheka muúkuk. Chúkula jü ä takahua úbahuaka jum kari senuk béppa kátekäpo tékhuak.

³⁸ Jü pueblo Jópë tíame Lidau kaa mekka taahuai jum Perota anéïpo. Huanäi jume Jesucristota súaleme jünéaka áapörík áma anëihui, guoi yorémemim au jaásek ínel au jiáu nésauhueka:

—Lauté äbo huéiye ímï pueblo Jópehui.

³⁹ Huanäi Peero ámemak siika. Áman ä yepsákim jum kariu takáhuata bökäu ä nuk kíimuk. Huanäi síme huame jámut jókoptulam

áa chíkola tápunaka sóoti buaanai, éntokim huaka sánkota Dorcasta ketune jiápsaka ä supe yáarim ä bíttuak.

⁴⁰ Huanäi Peero síme huame áma aneme yeu sákatuaka, tónommia kíkteka Diostau oraciompo nookak. Huanäi huaka mukilata bíchaka ínel jiaahua:

—Empo Tabita, yejtée.

Áapo éntok pujteka, Perota bíchaka, yéjtek.

⁴¹ Huanäi mampo ä buíseka ä kétchak. Huanäi jume hermáanom éntok jámut jókoptulam núnuka bem bíchápo ámeu ä kétchak jiápsamta.

⁴² Īri síme jü pueblo Jópepo jüneriatuk. Huanäi juebénakam Señorta súaleka taahuak.

⁴³ Büru taahuarimpo huámi pueblopo taahuak, Peero, senu yoreme huaka beata búabualkotemta jóapo, Simmom ti téhuakame.

10

Peero éntok Cornelio

¹ Jum Cesarea puéblopo senu yoreme Cornéliö ti téhuaka jóakai, sontaróapo senu batallón Italiana ti téhuaakapo capitántaka.

² Huári yoreme tüisi tü yóremtukai, Diosta yörei, éntok síme ä familiahua junne. Jume judíommeu yún tómita lilimojnay, éntok chikti táapo oraciompo Diostau nonokay.

³ Séjtul kuptei, bájim jiai jáni, tenkumta bénasi éaka machisi juka Diosta ángel bitchak jum ä anëu au kibákeka, ínel au jáamta:

—¡Empo Cornelio!

⁴ Júnëli au ä jiai Cornelio éntok, tua at puseka taahuak tüisi guómtilataka. Chúkula béja ínel au jiaahua:

—¿Jáchisë jiaahua, Señor?

Jü Diosta ángel éntok, júchi ínel au jiaahua:

—Huä oraciompo Diostau em nókähui, éntok limojna em yáari póobem béchïbo, Diosta bíchäpo türi.

⁵ Láutë áman pueblo Jópe téäu yorémem jaáseka Símonta am núnutua, jú Peero ti ket téhuakamta.

⁶ Áapo senu Simmom huaka beata búabuálkotemta jóapo aane, bahue mayoat jóakame. Huári enchi téjhuaanake jita em yáanakëhui.

⁷ Juka Diosta ángel simsuk, Cornelio guoi yorémem ä sáuhuëhuim núnnuk, éntok huépul sontarota tüisi Dios huáatemta éntok át ä ji-apsekähui.

⁸ Huámëi sïmeta huaka ä bíchakäu éntok ä jikkajakäu am ettéjhuariasuka áman pueblo Jópë téäu am jaásek, Simmom Perota anéihui.

⁹ Yokóriapo ímëi yorémem béja hua pueblo Jópë téäu kaa mekka katéi, tua lúl-la káteko Peero kárit bem áma kókocheú jikáu jámuk oraciompo Diostau nók báreka.

¹⁰ Huanäi tüisi tébäureka jïbuä báarei, të juka buähuamta kee buasei, tenkumta bénasi éaka jita bitchak.

¹¹ Kia sábanam bénam naiki eskinapo huitérekame téhueka bétana kom huéeme bitchak.

¹² Huämi sábanam bénaku huikíchim, éntok bakóchim, éntok síme animáalim náikim guókekame kaatei.

¹³ Huanäi senuk au nokamta jíkkajak ínel jáamta:

—Peero, júmëi animáalimë súaka am buäye.

¹⁴ Të Peero ínel ä yómmiak:

—¿Jatchíaka, Señor? Ínapo jauhuey júne Diosta bíchäpo jaiti machik kaa buäla.

¹⁵ Huanäi júchi ínel au jáamta jíkkajak:

—Juka Diosta tütekahui katë jaiti máchï tïiya.

¹⁶ Ìri báisi nat chätuka au kom yúmak. Huanäi huame sábanam bénaka júchi téhuekau jíkáu nóttek.

¹⁷ Huanäi juka Perota jü ä bíchakäubet kaa ä al-leai jítasu bénak huákäi nokbárëihui, jume yorémem Corneliota bétana au jaahuakame juka Símonta jóa nátemajeka kateme jü kári puertau yájjak.

¹⁸ Huanärim áman yájaka kusisi nokaka nátemajek senuk Simmom ti téhuakamta áma anë bétana, ket Peero ti téhuakame.

¹⁹ Të juka Perota hua ä bíchakäubet ketune kaa ä al-leai, jü Espíritu Santo ínel au jiaahua:

—Baij yoremem im enchi jaría.

²⁰ Kömë siká ámemak huéiye káitat jachin éaka, bueítuk ínapone emou am jaásek.

²¹ Huanäi Peero ámeu kom siika huame yorémem Cornéliota au jaásekäumehui. Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Ínapone ájaria jü enchim jaríähui. ¿Jítasem nübok?

²² Bempo ä yómmiak:

—Jü capitán Cornélio äbo itom jaásek, ïri yoreme tü yóreme éntok Diosta yöre íkái síme jume judíom ä tü éttejhua, éntokim ä nakke. Senu Diosta ángel ä téjhuak enchi ä núnotebo sáhueka ä joau enchi hueë ïaaka.

²³ Huanäi Peero kariu am kimaka, áma am tahuáriak áamaki huäri tukarichi. Yokóriapo béja ámemak siika, éntok huate hermáanom Jópepo joome.

²⁴ Júchi yokoriapom béja Cesareau yájjak. Huämi Cornelio am boobíchaïhui ä huahuájim éntok amiigom ä nákéhuim áman nau núnulataka.

²⁵ Juka Perota ä joau yepsak, Cornelio au yeu siká ä mabétak, éntok tónommia kíkteka ä yörek.

²⁶ Të Peero ä kétchak ínel au jíaka:

—Kíktë. Katë inou mújmujte. Ínapo ket emo bénasi yoreme.

²⁷ Huanäi au noksímeke, kariu kibákeka juebena géntem áma nau yájj-lame téuhuak.

²⁸ Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Eme jüneiya itom jume judíom, hua itom boojóriäu béchïbo, kaa ä türiakähui jume kaa judíommak itom ito türinakëhui, éntok bem joau itom kíkkimunakëhui. Teé én jü Dios nee téjhuak íkái ínëli huemta au tü yáak tíaka, itom kaachin ito érianakë béchïbo.

²⁹ Kíalíkune téjhuaahuaka sep äbo siika kaachin éaka. Én éntokne jünee péiya jita béchïbo ín äbo núnuhuakahui.

³⁰ Huanäi Cornelio ínel au jiaahua:

—Naiki taáhuarim huéiye ínapo imi ín jóapo aneka ayúunai, éntok kupteu bícha, ínneak jáni, nee Diostau oraciompo nokayo, itom ä boojóriä bénasi, senu yoreme béloj tópapäti anemta sánkoka inou au yeu machíriak.

³¹ Huanäi ínel inou jiaahua: “Empo Cornelio, hua Diostau oraciompo em nokähui, éntok hua em limojna yáari póobem béchibo Diosta bíchäpo türi.

³² Láutë áman pueblo Jopë téäu yorémem jaaseka Símonta am núnutua, huaka ket Peero ti téhuakamta. Áapo senu Simmom huaka beata búabualkotemta jóapo aane, bahué mayóat jóakame. Huäri äbo yepsak enchi téjhuanake jita em yáanakëhui.”

³³ Júnëline sep áman enchi jariutebok. Én éntoke itou yépsak. Tüisite enchi ä baisahue. Ente síme imi aane Diosta bíchäpo enchi nok jákkaj báreka símeta juka Diosta enchi itou nok iähui.

Peero jume Corneliota jóapo anemmeu nookak

³⁴ Huanäi Peero ínel ámeu jiaahua:

—Én ál-lane jüneiya lútula huëpo juka Diosta síme yorémem nánancha ériähui,

³⁵ éntok jita naciónpa ä jométuk junne juka ä yöremta éntok tühuata joamta ä nákehui.

³⁶ Dios juka Jesucristota jume Israelítammeu kom bíttuak, huaka símem béppa nésauhuemta, ámeu ä nok iaaka yanti jíapsihuamta bétana.

³⁷ Eme béja tüisi ä jüneria huaka judíom buíaräpo síme át yeu sikamta jum Galiléa

buíaräpo naateka juka Juanta jume géntemmeu noksuko éntok am batösuko.

³⁸ Éntokem jüneiya kétchi jachin Diosta Jesús Nazaretpo jometa Espíritu Santota útteara ä mikákähui, éntok jachin áapörík huaka tühuata josúkähui jum náasä sikäpo, éntok huame diáblota mampo aneka kökoreme ä tütekähui. Íkai johuai bueítuk Dios áamak aaney.

³⁹ Ítapote sîmeta juka Jesústa yáakäu bitchak, kia huam Judea buíapo éntok Jerusalén puéblopo junne. Chúkula éntokim kúrusichä popónaka ä mäak.

⁴⁰ Të Dios júchi ä jíabitetuak baij taáhuata huéeyo, éntok itou yéä machíriatuak.

⁴¹ Kaa sîme géntemmeu au yeu machíriak, itou jíbba, huame bannaataka Diosta yeu púari én áa bétana nok íaahuame. Ítapote kókoolam násuk ä jíabitesuk áamak jíbuäk, éntokte áamak baa jëka.

⁴² Éntok itom téjhuak géntemmeu itom nok sáhueka, juka Diosta Jesústa ä yäut yéchakä bétana jume jíápsammet nokta ä chupa íaka, éntok jume kókkolammechi.

⁴³ Éntok chë bannaataka ket sîme jume profétam íri Jesústa bétana noókak sîme jume ä súaleme bem Dios bejrimmet bem jíókorinä tíaka.

Jü Espíritu Santo jume kaa judíommeu júne kom yuumak

⁴⁴ Ketune juka Perota ámeu nokaisu, jú Espíritu Santo sîme huame ä nok jíkkajammeu kom yuumak.

⁴⁵ Huame Israelitam Jesucristota súaleme Perotamak áma yáij-latukäu éntok, at guómtlamtaka taahuak juka Espíritu Santota ket huame kaa judíommeu júne kom yumák tíaka.

⁴⁶ Júnelim ámet júneiyai juka Espíritu Santota ámeu kom yumákä bétana, täbui nokpo am nokái am jikkajaka, éntok buéresi Diosta am úttileyo.

⁴⁷ Huanäi Peero ínel jiaahua:

—¿Jatchu jábe ára ëe támeu jiaahua ímëi yorémem emo batónakë béchïbo? Bueïtuk jü Espíritu Santo ámeu kom yuumak itou kömä yúmakä bénasi.

⁴⁸ Huanäi Jesucristota bem súalekä béchïbo am batö nésauhuek. Chúkulam Perotau nookak elapo jaiki tápo júne ámeu ä tahuá sáhueka.

11

Peero ä tékil ministerio jume Cristota su-alhuäpo nau animmeu ä ettejhua buere joära Jerusalénpo

¹ Jume apóstolim, éntok jume huate hermáanom Judea buíaräpo anéihum, juka noktam jikkajak kaa judíomtaka junne ket juka tü nokta Jesucristota bétana huemta súalekähui.

² Huanäi juka Perota júchi Jerusaléniu yepsak, jume judíom Jesucristota súaleme ä béj-reka nookai.

³ Akim ä temajek:

—¿Jatchíake huame kaa ito bénasi judíommak aaney, éntoke ámemak jïbuäk?

⁴ Huanäi jü Peero ä naatekäpo naateka sïmeta huaka áma yeu sikamta am ettéjhuariaka, ínel jiaahua:

⁵ —Ínapo jum pueblo Jópë teäpo aaney, huanäine Diostau buanaka tenkumta bénasi éaka jita bitchak. Huämïne kia jita buëuru sábanam bénam bitchak téhueka bétana kom huéme, naiki eskinampo huitérekame, inou kom nóinoiteme.

⁶ Huanäine am bíchaka jítasu áma ayuk jäni ti éaka ámet suúhuak. Júmëisune animáalim náikim guókekame júyapo joomem áma bitchak, éntok bakóchim, éntok huikíchim.

⁷ Huanäine senuk ínel inou jíamta jíkkajaka: “Peero, ímeí animáalimë súaka am buäye.”

⁸ Tëne ínel au jiaahuak: “Èe Señor, ínapo jauhuey júne juka Diosta bíchäpo jaiti machik kaa buäla.”

⁹ Huanäine júchi ínel inou jíamta jíkkajak: “Juka Diosta tü yákähuë kaa jaiti máchi tíiya.”

¹⁰ Ìri báisi nat chätuka inou ayúak, huanäi sep huame sábanam bénaka júchi téhuekau jikáu siika.

¹¹ Huanäi huämi orapo baij yorémem jum jóapo ín anëpo yájjak, pueblo Cesarea bétana áman jaataka nee jaríu sáihuaka.

¹² Huanäi jü Espíritu Santo ámemak nee huee sáuhuek káitat jachin éaka. Imey busan hermáanom éntok, ínomak sájjak. Sïmetakate senu yoremta jóapo yájjak.

¹³ Huäri itom ettéjhuariak jachin juka Diosta ángel ä jóapo huéekamta ä bíchakähui ínel au jíamta: “Yorémeme áman pueblo Jópë

téäu jaase. Simmom Peero ti téhuakamtam núnunake.

¹⁴ Áapo enchi téjhuanake jachin em emo jínëunahuëhui, enchi éntok síme em familia.”

¹⁵ Ínëli nee ä ettéjhuariasuk, ínapo ámeu noktáitek. Huanäi sep jü Espíritu Santo ámeu kom yuumak itou kómä yúmakä bënasi júnak jübua ä naateyo.

¹⁶ Huanäine hua Señorta nokibeu huáhuaatek ínel jíamtahui: “Jü Juan bäammey yore batöak, të Dios täbuiasi enchim batönake juka Espíritu Santota enchimeu kom yumátuaka.”

¹⁷ Juka Diosta junëli nánancha itom ériaka bempörim juka Espíritu Santota makkak, ket itom ä mikakä bënasi Jesucristota itom súaleko, çjábesa ínapo Diosta béj-reka ín huéenakë béchïbo?

¹⁸ Huanäi jume hermáanom buere joära Jerusalémpo aneme íkái jíkkajaka nok yáatek, éntokim Diosta úttileka taahuak ä yáari béchïbo ínel jiaka:

—Júnëli ket Dios huame kaa judíommeu júne juka bem jíapsi kúaktinakeu ámeu yumátuak yu jíapsihumta am jájammakë béchïbo!

Jume Jesucristota súaleme pueblo Antioquíapo aneme

¹⁹ Juka Estebanta mësuak jume huate Jesucristota súaleme guok jájataitiak. Huanäi hu-ate maujhueka ténnek Fenícia buiärau bícha, isla Chipreu bícha, éntok Antioquíau bícha. Ámanirim juka tü nokta Jesucristota bétana huemta nookai, téé judíommeu jíbba.

20 Të huate Jesucristota súaleme Chíprepo jométaka, éntok Cirénepo jométaka, jum Antioquía pueblou yájaka béja kaa judíommeu júne ä noókak juka tü nokta Jesucristota bétana huemta.

21 Jü Señorta uútteara ámet ayukai, kialíku juebénaka juka bannaataka bem súalëu tójaka juka Señorta súaleka taahuak.

22 Jume Jesucristota súaleme Jerusalémpo anéihuim íkái jíkkajaka juka Bernabeta jum Antioquíau jaasek.

23 Bernabé áman yepsaka ä bitchak juka jachin machisi juka Diosta tühuata ámeu yáalatukähui. Huanäi tüisi al-léaka taahuak, éntok simemmeu noókak bem jíapsi tutti yécharika Señorta éä páman am katchahueka.

24 Bueítuk áapo, jü Bernabé, tü yóremtukai, éntok jü Espíritu Santoy tapuniakai, éntok chikti ä jíapsimak Señortat éiyay. Júnëli juebena géntem jíapsi kúaktituak Señortau bícha.

25 Chúkula Bernabé pueblo Tarsou bíchaa siika Sáulota áman jaríuseka. Huanäi ä téaka Antioquíau bíchaa ä nuk siika.

26 Ámanirim jume Jesucristota súalemmak aanek huásuktiapo, juebena genteta majtíaka. Huämi Antioquíapom kësam huëpo cristiánom ti téhuatuahuak jume Jesucristota súaleme.

27 Huámechi taáhuarimmet huate profétam Jerusalém bétana Antioquíapo yájjak.

28 Senu yoreme Agabo ti téhuaka, jume hermáanom násuk kíkteka, Espíritu Santota éäpo noókak buere tébaata síme buíarat

ayúnake tíaka. Huäri buere teba lútula huëpo siika rey Claudiota nésauhuë taáhuarimmechi.

²⁹ Huanäi jume Jesucristota súaleme Antioquiápo anéihum, hueepulaka bem yumäpo, huame Jesucristota súaleme Judéa buiärapo aneme anía rókaka taahuak.

³⁰ Júnëlim ayuka, juka ofrendata nau tójaka huame yoiyöturi Judéa buiärapo anemmeu jäbuekammeu ä bíttuak Bernabétamaki éntok Saulotamaki.

12

Jacobo mëhuak, Peero éntok, pereeotehuak

¹ Huámechi taáhuarimmet jü rey Herodes huate Jesucristota súaleme guokjájataitek.

² Jacobota juka Juanta saayi ejparammea mëtebok.

³ Huanäi jume judíom al-léaka tahuák tíaka, juka Perota ket peréesotebok. Īri yeu siika tua pajko táapo, jume páanim kaa levadúrakame buabuähuä táapo.

⁴ Të jü rey Herodes juka Perota cárcelpo yéchtebok dieciséis sontarom ä suáyatuaka, ínel éaka, chúkula pajkota chúpuk puéblota bíchäpo yéä tóij báreka.

⁵ Júnëli jü Peero páttiatukai éntok tüisi suáyahuai, teé jume Jesucristota súaleme jíba Diostau oraciompo ä nok-riay chikti bem jíapsimaki.

Dios juka Perota jum cárcelpo yeu simtúak

⁶ Yokoriápo juka Heródesta jum puéblota bíchäpo yéä tóijnakei, huäri tukáarit Peero

kotchei guoi sontarom násuk bökari, guoi cadenammea súmataka. Huate sontarom éntok, puértapo jábueka cárcelta suayai.

⁷ Huanäi sej chukti jü Diosta ángel áma yepsaka, juka cárcelta machíriaka, jü Perotat sánäpo mámteka ä bússaka, ínel au jiaahuak:

—Lautë yejte.

Huanäi jume cadenam mampo ámey ä súmatukau bútteka kom huáttek,

⁸ Jü ángel éntok ínel au jiaahua:

—Emoë huikojtua, éntoke em berä bochampo guókte.

Juka Perota au bochátuasuk jü ángel ínel au jiaahua:

—Jínteke ino sáu huéiye.

⁹ Huanäi Peero ángelta sáu yeu siika, kaa jünéaka tua ä lütüriatukähui juka ángelta joähui. Kíal ä tenkutukä bénasi ä ériai juka ä bíchähui.

¹⁰ Te jume sontarom bat jábuekame huam sájaka, éntok júchi huam jëla jábuekame huam sájaka, sísi guok puertauhim yájjak böóu yeu kathuäpo. Huanäi hua puerta au étapok. Huanärim yeu sájjak. Chúkula senu cáleta sákasuka jü Diosta ángel ápolalaik tösiika.

¹¹ Huanäi Peero jünéaka ínel éeak:

—Én ál-lane jüneiya ä lütüriatukähui Señorta ä ángel inou bíttuakähui Heródesta mampo nee ä jínëunakë béchïbo, éntok hua síme bétana judíom inou yáa bárëhui.

¹² Ínëli éaka jü Peero Maríata joau bíchaa siika, jü Juan Márcos téamta áiye, ámani

juebena géntem nau rúktilatata Diostau ora-
ciompo nookay.

¹³ Áman yepsaka, juka puértata ä ponái, senu jámmut beme, Ródeé ti téhuaka, áman yeu siika ä bit báreka ä jábétukähui.

¹⁴ Të juka Perota nok tátäyaka, juka puértata kaa étapoka, chikti ä al-léerimmak búitek áman huaijhua bíchaa am téjhua báreka juka Perota jum puértapo huéktíaka.

¹⁵ Huanärim ínel au jiaahua jü ili jámuttahui:
—¡Rokótuläe!

Të áapo ä lütüria tíiya ä ájáriatukähui. Të bempo júchi ínel au jiaahua:

—Kaa ájária, ál-la jü ä ángelhua.

¹⁶ Të jü Peero áma huéeka jíba puértata poonai. Huanärim juka puértata étapoka ä bíchaka guómték.

¹⁷ Të áapo mámammea séñata ámeu yáuhuak kaa am jáal sáhueka. Huanäi am ettejhuariak jachin juka Señorta cárcelpo yéä nuksikähui:

—Juka Jacobotem ettéjhuaria íno bétana éntok jume huate hermáanom.

Huanäi yeu siika sékána bícha.

¹⁸ Yokóriapo yeu máтчuk, buéresi jíáihuai jume sontarom násuku, bueítukim kaa jüneyai jachin juka Perota jum cárcelpo yeu sikähui.

¹⁹ Huanäi jü rey Herodes ä jaríutebok. Kaa ä téihuak éntok, jume sontarom ä suáyaihuim núnoteboka am temájek jatchíaka bem yéu ä simtúakähui. Kaa emo am jüneä tiai éntok, am súatebok. Chúkula jü Herodes Judéapo yeu siká, jum Cesaréau bíchaa áman joa báreka.

Heródesta mukúkä bétana huéeme

²⁰ Jü Herodes huame géntem puerto Tiropo jomemmeu tüisi oómtei, éntok puerto Sidonpo jomémmehui. Huanäi bempo juka buáhuamta reyta buíapo bem mabétä béchïbo au sájjak áamak ettejhua báreka. Huanärim Blástotamak emo nok tütek, hua rey Heródestau nésauhuemtahui, éntokim al-léaka jíapsirókaka au noókak.

²¹ Huanäi Herodes taáhuata am yéchariak nau am nunurókaka. Juka taáhuata yúmak, béja yörisi machisi sánkoteka huam ä nésauhuëpo yejteka ámeu noókak.

²² Huanäi jü génte ä úttileka ínel chaáyek:

—¡ĭ nokame kaa kia jábe yoreme, áapo jü dios!

²³ Huämi orapo jü Señorta ángel juka Heródesta kökori tátabek, bueituk Diosta bënasi au ä ériai tíaka, éntok Diosta kaa yörek. Huanäi buíchiatuka muúkuk.

²⁴ Të jü Señorta noki jíba símekut nokhuai, éntok jume ä súalekame chëhuasu bürusakai.

²⁵ Bernabé éntok Saulo, jukam nésauta chúpaka, buere joära Jerusalém bétana pueblo Antioquíau nóttek, Juanta huériaka Márcos ti ket tehuakamta.

13*Bernabé éntok Saulo bem tekil ministerio naatek*

¹ Jum pueblo Antioquíapo jume Jesucristota súalemmakim aaney jume profétam éntok hu-ate am majtíame. Jume áma anéihuim Bernabé, éntok Símon, Négrö tíame, éntok Lucio, pueblo

Cirénepo joome, éntok Manaén jü Herodes Galiléa buiärapo nésauhuentamak yötukame, éntok Saulo.

² Séjtuł ímëi ayúunaka entok oraciompo Diostau am nokayo, jü Espíritu Santo ínel ámeu jiaahua:

—Bernabetem nee yeu púaria, éntok Sáulota, hua tekia ín áme béchïbo näikiata bem yáanakë béchïbo.

³ Huanärim ayúunasuka éntok oraciompo Diostau noksuka, choápo áme béppa mámteka Diosta mampo am joaka áman am bíttuak.

Jume apóstolim isla Chíprepo noókak Jesu-cristota bétana

⁴ Huanäi Espíritu Santota éäpo Bernabé éntok Saulo Seleuciau bícham sájjak. Huämirim barcopo báau huáttek isla Chípreu bícha.

⁵ Jum puerto Salamínau yájaka juka Diosta noki jume géntemmeu noókak jum judíom sinagogapo. Juan éntok, am aníasimeka ket ámemak huéiyey.

⁶ Huämi íslapom naa burujti sájaka Páfou yájjak. Huämirim senu judío Barjesús ti téhuakamtau yájjak. İri móriäkai, éntok profeta aranókichitukai.

⁷ İri móriära hua áma nésauhuentamak aaney, Sergio Páulö téamtamaki. İ Sergio Paulö éntok, tüisi koba súakai. Áapo, jü nésauhume, juka Bernabeta núnutebok, éntok juka Sáulota, juka Diosta noki jíkkaij báreka.

⁸ Të jü móriära Barjesús, Elímas ti téhuakame, am béj-reka kíktek, juka nésauhuenta kaa Diosta noki sual iaaka.

⁹ Huanäi jü Saulo, ket Páblo ti téhuakame, Espíritu Santoy tapunika, tua pújpo ä bíchaka,

¹⁰ ínel au jiaahua:

—¡Empo aranókichi, juëna yóreme, diáblota yoremia, sime tühuata béj-reka huéeme! ¿Jatchiáke jíba kaa ä tojja juka Señorta noki lútula huemta em kaa lütüriä tíahui?

¹¹ Én éntok, jü Señor jíokot enchi yáanake. Kaa bíchake tahuánake. Jaiki táapë táata kaa bínnake.

Huanäi sep läuti kaa máchira au yuumak. Huanäi jábeta júne jaríai mampo ä buíseka ä huérianakemta, bueítuk kaa bitchai.

¹² Huanäi jü gobernador íkai bíchaka, ä súaleka taahuak, bueítuk hua yore majtíahuame Señorta bétana huémtat guómtek.

Pablo éntok Bernabé Antioquía Pisidiapom aanei

¹³ Pablo éntok jume áamak réjtëhuim isla Páfou barcopo báau huátteka jum pueblo Pérgehuim yeu yájjak Panfília buíaräpo. Të Juan am tösiká buere joära Jerusaléniu bíchaa nóttek.

¹⁴ Chúkula bempo jum pueblo Pérgepo yeu sájaka pueblo Antioquíau bícham sájjak, Pisidia buíarähui. Huämirim jimyore táapo judíom nau yayajäpo kimuka áma joótek.

¹⁵ Huanäi juka Moiséjta ley noksúak, éntok jume librom profétam jiojtekäu noksúak, jume áma tékiakame ínel nokta ámeu bíttuak:

—Eme itomak huéerim, nokta türík jume géntemmeu enchim nokmátchik huériátekem ámeu ä nooka ëni.

¹⁶ Huanäi Pablo kíkteka, mámammea séñata yáuhuak kaa am jíal sáhueka. Huanäi ínel jiaahuak:

—Íkem nokta jíkkaja, eme Israelítam éntok síme jume Diosta yöreme:

¹⁷ Jü pueblo Israelítata Dios jume itom yóyöhuam bannaataka kateme yeu púuhuak, éntok buëuru pueblasi am yáuhuak ketune Egip-topo am aneyo, huam kaa bem buíaräpo. Huämi buíaräpo yéu am nuksiika ä úttiärayi.

¹⁸ Dios cuarenta huásuktiapo see päria ániapo am núnübuaka tüisi am ujük,

¹⁹ éntok guoi busan naciónim tejálek Canaán buíaräpo anéihuim, juka buíata itom yóyöhuam mak báreka.

²⁰ Juka buíata am máksuka, naiki ciento cincuenta huásuktiapo yäuram am jóariaka am sáuhuek, juka profeta Samuelta yeu machíakäpo tajti.

²¹ Huanäi bempo reyta áahuak am sáunakemta. Dios éntok, juka Sáulta reypo am yéchariak cuarenta huásuktiapo, huaka Cis ti téhuakamta üusi, Benjaminta huáhuairapo jometa.

²² Chúkula Dios jum tékiapo juka Saula yeu jímmaaka, Davidta reypo am yéchariak, huaka ínel áa bétana ä nokákähui: “Davidtane jüneria

sime ín nésauhui ä jonákëhui. Ìri yoreme hua tua ín türëu benna.”

²³ Ìri Jesús ínel Davidta huáhuairapo jométukai, jü Diosta tóboktiakähui jume Israelítam ä jínëunakë béchïbo, bannaataka ä nokakä Bénasi.

²⁴ Kee jee juka Jesústa yepsái, jü Juan sime jü pueblo Israeltau noókak útteatukähui jíapsi kúakteka bem batöna bétana.

²⁵ Jü Juan béja ä muknákëu bíтчimeí ínel jíáhuak: “Eme jamak nee jü Cristo tíiya, jü Diosta yeu púari, të ínapo kaa ájária. Chúkula yebíjnake huári, hua kaa júnen machik jotúahuamta Bénasi maachi ä bíчäpo. Kíane ä bocha huíkyam júne kaa búttiapo yúmala.”

²⁶ ‘Eme ínomak huérim, Abrahamta huáhuairapo joome, éntok sime huame Diosta yöreme: itou simemmeu bíttuari í tü nooki ái itom ito jínëunakëhui.

²⁷ Jume Jerusalémpo jóakame éntok bem yäura júne kaa júneyai juka Jesústa jábétukähui, éntokim hua nókit júne kaa júneyai profétam jïojtekäbechi chikti jïmyore táapo jum bem sinagogampo ámeu nonókhuantachi. Të Jesústam mëtebok, huämi chúppuk hua nooki bem jíikkajáihui.

²⁸ Kia kaita bëttesi machik ä mëtebonakemta at téaka júnem Pilátotau noókak ä mëtebo sáhueka.

²⁹ Huanärim béja simeta huaka jïojtepo áa bétana nokamta chúpukim kúrusit ä poponaka ä maäak.

³⁰ Të Dios kókkolam násuk ä jíabitetuak.

³¹ Huanäi juebena táapo Jesús huame yorémemmeu au yeu machíriak, huame Galiléa buiärapo naateka buere joära Jerusaléniu tajti áamak rejtsukammehui. Huámëi ínel jume én géntemmeu nokame áa bétana.

³² 'Júnëlituk, ítapo enchim ä jünériatua juka tühuata Diosta itom yóyöhuammeu nätuakähui.

³³ Bueítuk ítohui, jume ámet yeu sákariammeu ä chúppak juka ä nokákähui juka Jesústa jíabitetuaka, libro Salmo teäpo guoyiku ínel jiäpo bënasi: "Empo ájaria jü ín üusi. Én táapone simemmeu enchi yeu buíssek enchi ín üúsitukä bétana." Júnëli jiojteri.

³⁴ Jü Dios jünéehuamta nénkilatukai áapörík jum kókkolam násuk ä jíabitetuanake bétana ä takahua kaa nasóntunakë béchïbo, jum jiojteripo ínel jíaka: "Enchímmeune ä chüpanake juka tühuata Davidtau ín nätuakähui."

³⁵ Éntok täbui libro Sálmpo ket ínel jiaahua: "Júkë em yeu púari takahua suáyanake kaa ä nasóntunakë béchïbo."

³⁶ Júnéate lútula huëpo juka Davidta huame áa beu jíäpsakaihuimmet ä tekípánoakähui Diosta ä sáuhuekä pámani, éntok mukuka ä mááhuakähui ä yóyöhuam bënasi, éntok ä takahua nasóntukähui.

³⁷ Të hua Diosta jíabitetuakäu takahua kaa nasóntuk.

³⁸ Júnéntukem jüneiya, eme ínomak huéerim, áapörík, Jesústa, béchïbo huame enchim Dios bejrimmet enchim jíókorinä bétana enchimmeu nokhuähui.

39 Bueituk jü Jesústa béchibo ínel síme huame ä súaleme jiókorihua bem Dios bejrim-mechi, Moiséjta ley bétuk aneka kaa bem at jiókorihuakähui.

40 Áachem suuhua kaa enchimmeu chúpánake hua profétam jiojtekäu ínel jíame:

41 Jítachem suuhua, eme jábeta junnériäram.

Áachem guómtaka kókkko.

Bueituk ínapo, jü Dios, jume taáhuarim enchim ámet jíapsáubet buériata yáanake kaa súalmatchik,
emë éntok, kaibu ä súalnake juka ín yáanakëhui, jábeta enchimmeu ä ettejhuay junne.

42 Juka Pablota éntok jume áamak rejteme jum judíom nau yayajäpo yeu sájak, huame kaa judíom ámeu noókak júchi áma jimyore táapo iäri bétana jíba ámeu am nok sáhueka.

43 Huame bem nau yáij-läpo huentta chúpuk, juebénaka jume judíom éntok huame Dios huáateme judíommak éaihuim Pablota sau sajjak, éntok Bernabeta. Bempo éntok, ámeu nökak jíba Diosta tühua ámeu yáaribet chäka am jíapsi sáhueka.

44 Júchi jimyore taáhuata yúmak, jume puéblopo jóakame síme jëla áma nau rúktek Diosta noki jíkkaij báreka.

45 Të jume judíom juka juebena genteta nau rúktekamta bíchaka ä innëaka taahuak, éntokim juka Pablota béj-reka noktáitek, éntokim jájana ä aahuai.

46 Huanäi jü Pablo éntok Bernabé kaa májhueka ínel ámeu jiaahua:

—Útteatukai jiöbe juka tü nokta Jesucristota bétana huemta enchimneu, eme jume judíomneu, bat itom ä noknákëhui. Të béjasem kaa ä jíkkaij báare, éntokem juka yu jíapsihuamta kaa huáatia, huame kaa judíomneu bíchate kannake. Huámehuíte ä noknake.

⁴⁷ Bueítuk jü Señor junëli itom sáuhuek, ä noki jïojteripo ínel jíaka:

Machiriata bénasine enchi tahuárialala jume kaa judíom béchïbo,

huaka tü nokta ái bem emo jínëunakeu enchi huérianakë béchïbo jakun buíata yumäu tajti, tiahua.

⁴⁸ Íkai jíkkajaka, jume kaa judíomtukähuim al-léaka taahuak, éntokim juka tü nokta Señorta bétana huemta türitíyayi. Huanäi síme huame yu jíapsinake téaka näikiari juka nokta súaleka taahuak.

⁴⁹ Júnëli jü Señorta tü nooki síme huaa buíarat nókhuak.

⁵⁰ Të jume judíom huate jaámuchim Dios huáateme éntok chë áma täyahuame nok téjhuak am béj-reka japte sáhueka, álë bénasi ket jume yorémem puéblopo chë yörihuame. Huanärim juka Pablota guokjásaseka, éntok Bernabeta, bem buíaräpo yéu am béebak.

⁵¹ Huanäi jü Pablo éntok jü Bernabé juka tóröchiata guokpo ámet chätulata ámeu tátakek señalpo bénasi bem kaa áma türihuä béchïbo. Huanärim sájjak Iconiö téäu bícha.

⁵² Të jume Jesucristota súaleme áma aneme jíba al-leiyayi éntok jü Espíritu Santo ámet

ayukay.

14

Pablo éntok Bernabé jum pueblo Iconiopom aaney

¹ Jum Iconiopo, Pablo éntok Bernabé jume judíom sinagogapo nau kiímuk, huanärim tüisi jiápsipo huéchemta jume géntemmu noókak, junëli juebena judíom éntok kaa judíom júne ä súaleka taahuak.

² Të huame judíom juka nokta kaa súalekame huame kaa judíommeu nokaka jume hermánommeu bíchaa juënak am ëetuak.

³ Të bempo jíba áma taahuak büru táapo, éntokim jíba kaa májhueka ámeu noókak Señor¹at éaka. Jü Señor éntok, juka tü nokta Diosta bétana huemta bem nokäu lütüría johuai útteata am mákaka kaa jaibu johuamta at guómtisi machik am jotúaka.

⁴ Të hua génte áma puéblopo joome au näikimtek. Huate jume judíom beu eiyai, huate éntok, jume apóstilim béuchi.

⁵ Huanäi huame judíom éntok huame kaa judíom junne, yäurammak nau nokaka, nánancha ëeak buere am áusuka am mamáasu báreka.

⁶ Të jü Pablo éntok Bernabé jünéaka áma yeu sájjak pueblo Lístrau bícha, éntok Derbeu bícha, Licaónia buíaräpo jokámmehui, éntok huate buiära áa chíkola tahuámtau bícha.

⁷ Amanirim ket juka tü nokta ái yore jínëihuamta bétana noókak.

Pablo pueblo Lísträpo máamasuhuak

⁸ Jum Lístrapo senu yoreme aaney kara huerámaka. İri yoreme kia kátekai bueituk löitaka yeu tómtilatukay.

⁹ İri juka Pablota nokäu jikkajak. Jü Pablo éntok, at pujteka at suuhuai, éntok Diosta ä súaleka au ä türinakeu bétana ä jünériaka,

¹⁰ kusisi ínel au jiaahua:

—Tüsë ámet kikte jume em guókimmechi.

Huanäi jü yoreme jikáu chépteka huéeka taahuak éntok naa hueetáitek.

¹¹ Huanäi hua génte juka Pablota yáakäu bíchaka, chaitáitek Licaónia nokpo ínel jíaka:

—¡Diósım yorémem bébénaka itou kom yájjak!

¹² Jukam Bernabeta jü dios Júpiter tíiyai, Pablota éntokim dios Merkúriö tíiyai báchä nonokä béchïbo.

¹³ Jum pueblou kimúhuäpo jü Júpiterta tiöpo katekay. Huä áma tiöpopo nésauhueme éntok, jume torom áma yeu tóijtebok éntok sehuata koróona yáata. Áapo, éntok hua génte, buéresi am yöri báreka, toromim súa báarei ámeu am limójnaka am pajkória báreka. ¹⁴ Të jume apóstolim, Bernabé éntok Pablo, íkai jünériaka, kaa ä tütüreka bem sánkom síusúti huíkeka chayeka genteta násuk kiimuk:

¹⁵ —¡Ëe, oóhuim! ¿Jatchiakem íkai johua? Ítapo ket yorémem enchim bénasi. Ítapo äbo sájjak enchim téjhuaboka íkai enchim boojóriäu kaita béj-remta tójaka huaka Dios jíápsamta enchim yörinakë béchïbo, huaka téhuekata

yáakamta, buíata, bahueta, éntok síme huaka áma ayúkamta.

¹⁶ Bannaataka Dios síme huame kaa judíom kia tójjak, huanäi naatekam jita júne yóritáitek.

¹⁷ Të jíba tühuata ámeu joaka am téttejhuai am jüneenakë béchïbo áapörík jábétukähui. Áapo juka yúkuta itou bibittua, éntok áapörík béchïbo hua echi chúchupe. Huaka itom buänakeu itom mímika, éntok símeta ái itom al-lénakëhui.

¹⁸ Ínëli jume géntemmeu jíaka júnem batte kaa am tóijtuak juka torom áme béchïbo bem súanakëhui, éntok bem buéresi am pajkórianakëhui.

¹⁹ Huanäi huate judíom Antioquía bétana éntok Iconio bétana áma yájaka, juka genteta kúaktiak am béj-reka am kannákë béchïbo. Huanärím juka Pablota sussutti máiyak. Béjam emo ä mäak tíaka, huam puéblolo päkun yeu ä tójjak ä huík sákaka.

²⁰ Të jume Jesucristota súaleme emo nau tójaka áman áa chíkola nau am rúktek, yejteka júchi ámemak jum pueblou kibákek. Yokóriapo béja jü Bernabétamak siika Dërbë téau bícha.

²¹ Jum Dërbepo juka tü nokta ái emo jínëihuamta bétana noksuka, éntok juebena jíapsim kúaktiaka, pueblo Listrau bíchaa nóttek, pueblo Iconiou bíchaa éntok pueblo Antioquíau bícha.

²² Huämi puéblompo jume Jesucristota súaleme óusi éetuak, éntokim ámeu noókak jíba bënasi juka Jesucristota am súal sáhueka. Éntokim am téjhuak jum Diosta

nésauhuëpo anbárëtek, imi buíapo juebena jíókot máchiraata bem bínnakëhui.

²³ Jume Jesucristota súaleme anëbëkatanam éntok, jume yoiyöturim yäut jóiyak. Huanärim ayúunasuka, Diostau nokaka jü Señor bem súalëuta mampo am jóiyak.

Jü Pablo éntok Bernabé Antioquíau bíchaa nóttek, Siria buíärähui

²⁴ Chúkulam jum Pisidia buiära páman sájaka Panfília buíarau yájjak.

²⁵ Jum Péрге pueblopo juka tü nokta Jesucristota bétana huemta nokaka puerto Atálieu bíchaa sájjak.

²⁶ Huämirim barcopo bäau huátteka pueblo Antioquíau bíchaa sájjak, áman íkai tékiata én bem chúpakäu yaä iaahuaka, Diosta mampo bem jóahuakähui.

²⁷ Jum Antioquíau yájakam jume Jesucristota súaleme nau núnnuk. Huanärim simeta huaka Diosta am aniakä béchïbo bem yáakäu am ettéjhuariak, éntok jachin machisi juebena kaa judíom júne juka Señorta súalekähui.

²⁸ Huanäi Pablo éntok Bernabé huämi tahuak juebena táapo jume Jesucristota súalemmaki.

15

Jume apóstolim jum buere joära Jerusalémpo emo nau tójaka náu nookak

¹ Huámechi taáhuarimmet huete yorémem Judéa bétana Antioquíau yájaka jume hermáanom áma jóakame ínel majtia táytek:

“Jínëutu bárëtekem emo circuncidaroatebo, Moiséjta nésauhëkä pámani.”

² Huanäi Pablo éntok Bernabé buéresi huámëi yorémëmmak nok nássuak íkái bem am majtiá béchïbo. Júnensu bempo, Pablo éntok Bernabé, éntok huate yorémë, yeu púahuak jum Jerusaléniu kat ïaahuaka íkái yore majtiahuamta bëtana huame apóstolimmak éntok jume Jesucristota súalemmëu yäut yóyarimmak nau áa ettéjhua sáihuaka.

³ Huanäi huame Jesucristota súaleme Antioquíapo jóakame am boo tójjak. Bempo éntok, sájaka Fenicia buiära páman kateka, éntok Samaria buiära pámani, am ettéjhuariak jachin huame kaa judíom júne huaka bannaataka bem súalëu tójaka Diosta bem súalëhui. Huanäi síme huame hermáanom tüisi al-léaka taahuak íkái nokta türik jikkajaka.

⁴ Huanäi Pablo éntok Bernabé Jerusaléniu yájaka tüisi mabéthuak jume Jesucristota súaleme bëtana jume apóstolim bëtana éntok huame yoiyöturi yäut jóarim bëtana. Huanärim simeta am ettéjhuariak huaka bem yáakäu Diosta am aniakä béchïbo.

⁵ Të huate pariseerom éntok, Jesucrisota súaleme, jápteka ínel jiaahua:

—Úttea jume kaa judíom Jesucristota súaleme emo circuncidaroatebonakëhui, éntok juka Moiséjta nésahuëu itom am boojoria saunakëhui.

⁶ Huanäi jume apóstolim éntok jume yoiyöturi yäut jóarim nau emo tójjak íkái nau lütüria yáa báreka.

⁷ Huanäi juebénasi nau noksúak, jü Peero kíkteka ínel ámeu jiaahua:

—Eme jüneiya, ín hermáanom, juka Diosta jakhuéy nee yeu púakähui enchim násuku, huame kaa judíommeu íkái tü nokta ái bem emo jínëunakeu nee nok ïaaka, bempörim ä súalnakë béchïbo.

⁸ Dios jume jíapsim jünériame jünéhuamta nénkak áapörík am nákéhui, juka Espíritu Santota am mikaka ket itom ä mikákäpo bénasi.

⁹ Dios kaábeta yeu púaka símem nánancha itom eria. Bempörim jíapsi ket tü yáuhuak Jesucrístota bem súalekä béchïbo.

¹⁰ Ensu, çjatchíakem juka Diosta béj-reka kateka imey Jesucrístota súaleme íkái béttesi machik jotúa báare, juka ito béchïbo béttesi maáchik, éntok itom yoiyöhuam béchïbo júne bettiakäuta?

¹¹ Bueïtuk ítapo juka Señor Jesústa ito béchïbo áa jíapsi ä nénkaka itom jínëutukäu súale, éntok bempörim júne junëli jínëutukähui, kaa juka Moiséjta nésauhuëu joaka junne.

¹² Huanäi síme nok yáateka juka Bernabeta éntok Pablótam nok jíkkajak huaka at guómtisi machik kaa jaibu johuamta bétana am nokayo, Diosta úttiäray bem yáakähui huame kaa judíom násuku.

¹³ Am nok yáatek, Jacobo ínel jiaahua:

—Eme ín hermáanom, nechem jíkkaja:

¹⁴ Simmom Peero béja itom ä ettéjhuariasuk jachin juka Diosta bat huëpo huame kaa judíommeu tühuata yáakähui, éntok jachin be-

mpörim násuk juka puéblota yéä püakähui ä yörinakemta.

¹⁵ İri ínëli huéeme huame profeetam jïojtekä páman huéiye, ínel jíame:

¹⁶ İäri sáune júchi yebijnake;
huanäine juka Davidta yäura huéchilata
tóboktiaka júchi ä nésautuanake.

Huaka tahuakamtane tóboktiaka bemelasi ä yéchanake,

¹⁷ simë jume huate yoremem jü Señortau am
rúktinakë béchïbo,
éntok sime jume kaa judíom ín yeu püakähui.

¹⁸ İnéli jiaahua jü Señor: “Íkai júnériatebome,
jáksä táapo naateka jáni.”

¹⁹ Júnëli jïojteri: Kíaliku ínapo ä türi
máchileka, huame kaa judíom kaa muksi éetua
nésahue, huaka bannaataka bem súalëu tójaka,
Diostau bíchaa jíapsi kúakte.

²⁰ Kíal ámeu jïojtehuak, júnene türi máchile,
am téjhuaaka kaa éntok huaka ídolum béchïbo
näikiata bem buänake bétana, éntok kaa emo
jubekátek kaa emo am huáatianake bétana,
éntok animal bámsuata huakas kaa bem
buänake bétana, éntok kia ójbota junne.

²¹ Bueítuk sime huam pueblom jokäpo, jáksä
táapo naateka aaney, huame Moiséjta ley am
mamajtíame, iäri bétana nokamta, hua chíkti
jimyore táapo judíom sinagogapo nonokhuame.

²² Huanäi jume apóstolim éntok jume
yoiyötori yäut jóarim, jume huate Jesucristota
súaleme nau yáij-lammak nau nokaka, huátem
áme násuk yeu puarókaka taahuak, jü
Pablótamak éntok Bernabétamak Antioquíau

am kannákë béchïbo. Huanärim juka Judas Barsabasta yeu púhuak, éntok juka Silasta, jume hermáanom násuk tüisi yörihuame.

²³ Huanärim juka jiösiata ámemak áman bíttuak ínel jíamta:

“Ítapo jume apóstolim, éntok jume yoiyöturi yäüt jóarim, éntok huate hermáanom, jume itom hermáanom kaa judíommeute tebote, jum Antioquíapo jomémmehui éntok jum Siria buíaräpo jomémmehui éntok Cilicia buíaräpo.

²⁴ Júnéate huate yorémem ími bétana áman enchimneu sákalatukähui kaa itom nésaupo éntok bem nokíai enchim muksi am étuähui, éntok echim áma jíóptua báreka úttiä tíaka enchim emo circuncidarolatebonakähui, éntok Moiséjta ley nokäu enchim boojorianakähui.

²⁵ Kíalíkute nánancha éaka ä türeka taahuak huate yorémem ito násuk yeu púaka enchimneu itom am bíttuanakähui, jü Bernabétamaki éntok Pablótamiki, jume hermáanom tüisi itom nákëhuimmaki,

²⁶ jume bem jíapsi nénkilame itom Señor Jesucristota tékil bem boojóriabarë béchïbo.

²⁷ Júnélite juka Judasta éntok Silasta enchimneu jaase bempörim ket jíba íari bétana enchimneu noknákë béchïbo.

²⁸ Bueítuk jü Espíritu Santo ínëli itom ä téjhuak, ítapo éntok, ä türeka taahuak, kaa huátek béttesi machik enchimmet yéchatunakähui huaka enchimneu türík machik jíbba:

²⁹ kaa juka animal huakajta ídolom im buíapo diósimeu limójnata enchim buänakähui,

kia ójbota junne, éntok animal bámsuata huaakas; éntok kaa emo jubékätek kaa enchim emo huáatianakēhui. Íkai ínēli huemta kaa jóátekem tüisi annake. Áapo, Dios, enchim aníanake.”

³⁰ Huanäi jume íkai jiösiata huériame sájaka Antioquíau yájjak. Huámirim síme hermáanom nau núnuka juka jiösiata am mákkak.

³¹ Huanäi jume hermáanom huákai jiösiata nokaka tüisi al-léak türik nokta áma hué tíaka.

³² Jü Judas éntok Silas profétamtukaimme, kíalikum jume hermáanom al-léetuak, éntokim óusi am éetuak juebénak türik ámeu nokaka.

³³ Chúkula jaiki táapo áma am anéi, jume hermáanom al-léaka Diostau am buaníaka júchi bíchaa am sákatuak huame áman am jaásekammeu bícha.

³⁴ Të jü Silas áma taahuak.

³⁵ Jü Pablo éntok Bernabé kéchim áma taahuak jum Antioquíapo, yore majtíaka huate juebénammaki, éntok juka tü nokta Jesucristota bétana huemta ámeu nokaka.

Jü Pablo júchi yeu siika ä tekia chupa báreka

³⁶ Chúkula jaiki taáhuarim huéi, jü Pablo Bernabetau ínel jiaahua:

—Júchi éntokte jum puéblompo Diosta noki itom noksúkäu nóitinake jume hermáanom jüneria béchibo jachin bem emo bíchähui.

³⁷ Jü Bernabé juka Juan Márcosta ámemak hueë ñai,

³⁸ të jü Pablo kaa ä türimáchilei, bueítuk áapo jum buiära Panfíliapo am tösiká kaa juka tékilta bem huériäu ámemak chúppak.

³⁹ Bürükim nau noókak kaa nánancha éaka, júnensum emo näikimtek. Jü Bernabé juka Juan Márcosta nuksiká Chíprë bíchaa barcopo báau huétchek.

⁴⁰ Pablo éntok, juka Silasta yeu púaka, yeu siika hermáanom bétana Señorta mampo yéchahuaka.

⁴¹ Huanäi Siria buiära páman siika éntok Cilia buíarapámani, jume Jesucristota súaleme óusi éetuaka.

16

Timoteo jü Pablotamak siika, éntok Sílastamaki

¹ Jü Pablo éntok Silas jum pueblo Dérbeu yájjak éntok pueblo Lístrahui. Huämirim senu yoreme Jesucristota súalemtau yájjak Timotéo téamtahui, jámmut judía Jesucristota súalemta asóabehui, të jü ä áchaihua griégotukai.

² Jume hermáanom Listrapo joome éntok Iconiopo joomem türik áa bétana nookay.

³ Huanäi jü Pablo juka Timoteota ámemak huë ñaaka ä circuncidaroatebok, jume judíom áma aneme kaa omti ñaaka, bueítuk bempo jüneiyay, juka ä áchaihuata griegotukähui.

⁴ Huanäi síme peúblompo bem katë pámanim jume hermáanom téjhuak juka apóstolim yáa nésahuëhui éntok jume yoiyötori yäut jóarim buere joära Jerusalémpo aneme yáa nésahuëhui.

⁵ Júnëli huame Jesucristota súaleme chë júne ä súaleka tahuaka chëhuasu útteata nüyei, éntokim chikti táapo chëhuasu emo büruriai.

Jü Pablo tenkumta Bénasi éaka juka yoremta Macedoniapo jometa bitchak

⁶ Jü Espíritu Santo jum Asia buíaräpo juka tü nokta Jesucristota bétana huentä kaa am nok äay. Júneli jü Pablo éntok jume áamak kateme Frigia buiära páman sájjak éntok Galacia buiärapámani.

⁷ Huanärim Misia buiärata yumäu yájaka Bitíniä buiärau bíchaa katbábarek, të Jesústa Espíritu kaa áman am kat-äay.

⁸ Huanärim Mísiapo bóula sájaka, Troas puertou kom yájjak.

⁹ Huämi jü Pablo tukáapo tenkumta Bénasi éaka juka yoremta bitchak Macedónia buíaräpo jometa au huéeka jíokot ínel au jáamta: “Macedooniahué siká itom anía.”

¹⁰ Juka Pablota júkái bíchak, itote lijtaroa táytek, Macedooniau bíchaa kat báreka, lütüriapo juka Diosta itom áman núnü tíaka juka tü nokta Jesucristota bétana huentä áman itom nok äaaka.

Jü Pablo éntok Silas Filipospom aaney

¹¹ Ínélite jum pueblo Tróaspo barcopo báau huátteka jum isla Samotracia lúl-la sájjak. Yokoriapote béja pueblo Neápolisü yájjak.

¹² Huämite jum pueblo Filíposü bíchaa sájjak. İri éntok colonia romáanotukai, jum Macedonia buíaräpo jü pueblo chë buëuru. Huämite jaiki táapo jáni aanek.

¹³ Séjtul jimyore táapote jum pueblöpo yeu sájjak bathué mayoau bícha, huam chikti jakhuéi genteta Diostau oraciompo

nonokhuähui. Huämite joteka jume jaámuchim áma nau yájakammeu juka tü nokta Jesucristota bétana huenta noókak.

¹⁴ Huépülaka Lída téhuaka pueblo Tiatírapo jométaka. Áapo juka sanko finota lilata nénenkai. İri jámmut Diosta yöreme tüsi jü nókit suaka ä jikkajai. Jü Señor éntok, juka Pablota nokäu ä jíápsipo yumáriak tüsi ä suálnakë béchïbo.

¹⁵ Huanäi áapo batöhuak sïme ä famíliammak nauhui. Chúkula béja ínel itou jiaahua:

—Eme tua chikti ín jíápsimak nee Señorta sualmáchilëtekem ín joau sájaka jaiki táapo júne áma aane.

Huanäi útteapo jëla áma itom tahuáriak.

¹⁶ Séjtul, Diostau oraciónta jojohuäu bíchaa itom katéi, senu ili jámmut itom nankírika siika díablota at anë béchïbo yore jünériaka. Áapo ä teko jóapo sáihuai éntok jábeta jünériaka yuun tómita kokobai ä tékom béchïbo.

¹⁷ İri ili jámmut jü Pablota sáu naa hueetáitek éntok ito sauku, chayeka ínel jíaka:

—İmëi yorémem ínel juka Diosta yörisi máchik nésehui joléerom, éntokim jachin ayuka enchim jínëutunake bétana enchim tejhua.

¹⁸ Büru táapo ínëli aaney, júnensu Pablo kaa tua al-léaka, au nótteka hua díablota at anemtau ínel jiaahua:

—Jesucristota nésaupone jü ili jámutat enchi yeu huee sauhue.

Huanäi jü diablo huämi orapo áa tójjak.

¹⁹ Të huame ili jámutta tékom kaa éntok tómita ái bem kóbanakeu jünériaka, juka

Pablota éntok Silasta buíseka yäurau yéu am tójjak.

²⁰ Huämirim yäurapo yéu am tójj-lataka ínel jiaahua:

—Ímëi oóhuim judíomtaka itom pueblo au tóboktitua,

²¹ éntokim huaka kaa itou chäkamta itom majtia itom ä boojoria iaaka, bueituk ítapo romaanom.

²² Huanäi jü génte am béj-reka jáptek. Jü yäura éntok, am sanko joateboka jibebiammey tüisi am bemmuchatebok.

²³ Am bemmuchasukam cárcelpo am jóiyak, juka cárcelta suáyamta tüisi am suaya sáhueka.

²⁴ İri éntok ikäi nésauta mabétaka chë huáijhua am kiimak éntok tabla guójjöku am guóktetuak, kaa bem sákanakë béchïbo.

²⁵ Të tukáa násuk huei jü Pablo éntok Silas Dióstahuim oraciompo nookai, éntokim hínnom buiikai Diosta úttileka, huate pereesom éntok, am jikkajai.

²⁶ Huanäi sej chukti jü buía tüisi áu yoyoak, éntok jü cárcel junne. Huanäi jume cárcel puertam síme emo étapok éntok jume cadeenam síme pereesom ámey súmatukau júne búttek.

²⁷ Jü am suáyame éntok, búsaka jume puértam emo étapolame téaka, ejparam yeu huíkkek au mëbáreka, jume peréesom yeu ténnek jáni tíaka.

²⁸ Të jü Pablo at cháchayeka ínel au jiaahua:

—Kátë jachin emo johua. Símete ím aane.

²⁹ Huanäi jü am suáyame machíriata aáhuaka, búiteka ámeu kibákek, éntok

máuj-rimmea au yoaka Pablota éntok Silasta guokpo ámeu au jímmak.

³⁰ Huanäi yéu am nuksiká ínel ámeu jiaahua:

—Eme oóhuim, nechem tejhua, ¿jáchisune ayúnake jáni ín jínëutunakë béchïbo?

³¹ Bempo éntok ínel ä yómmiak:

—Juka Diosta itom Señor Jesucristota bétana nokáhuë súale, huanäre jínëutunake, empo éntok jü em familia.

³² Huanärim juka tü nokta Jesucristota bétana huemta au noókak éntok síme jume ä jóapo anémmehui.

³³ Huämi orapo tukáapo jü am suáyame jum bem kökosi yáapo am báksiak. Huanäi áapo éntok síme ä famíliahua batöhuak.

³⁴ Chúkula ä joau am nuksiká am jïbuátuatebok. Huanäi áapo éntok jü ä famíliahua tüisi al-léaka taahuak Diosta noki bem súalekä béchïbo.

³⁵ Yeu matchuk jü yäura jume porisim áman jaásek jü am, suáyamtahui am búttia nésahueka.

³⁶ Jü am suáyame éntok, Pablota ínel jiaahua:

—Yäurata bétana noki inou bíttuahuak enchim búttia sáihuaka. Júnentukem ára yeu kaate kaítat jachin éaka.

³⁷ Të jü Pablo jume porisimmeu ínel jiaahua:

—Itom románomtuk jünem síme puéblota bíchäpo itom bemmúchatebok, éntokem cárcelpo itom jóatebok kaa bat juka nokta itot chúpaka. ¿Én éntokem éhuil itom búttia báare? Kaa junëli huéiye. Éläpo bempo äbo sájaka itom yeu bébnake.

³⁸ Jume porícim jume yäuram íkái téjhuak, bempo májhueka taahuak am románomtukä bétana jünëaka.

³⁹ Huanärim jü Pablotau noókak éntok Silástahui emo jiókori nésahueka. Huanärim yéu am sákatuak, éntokim jiókot ámeu jiaahua jum puéblopo yéu am katcháhueka.

⁴⁰ Cárcelpom yeu sájaka Lídiata joau bíchaa sájjak. Huanärim jume hermáanom bíchuka éntok kaa kóm am ée sáhueka ámeu noksuka sájjak.

17

Jum Tesalóncapo buere naa muksi huéeme yeu siika

¹ Jü Pablo éntok Silas jum Anfípolis buiärapo áman sájjak éntok Apolóniä buiärapámani, jü pueblo Tesalóncäu bícha. Huämi kari kátekai jume judíom nau yayajäpo.

² Jü Pablo jíba ä boojóriä bénasi áman siika jum judíom nau yayájähui. Huämi baij semáanapo ámeu noókak chikti jimyore táapo, áa béucham ée íaaka.

³ Diosta noki jiojteripo nokamta ámeu nookai juka Crístota, Diosta yeu púari, jiókot ayúnake bétana éntok mukuka ä jíabitenake bétana:

—Júntuk íri Jesús ín áa bétana enchimmeu nokáu ajäria Cristo, Diosta yeu púari.

⁴ Huanäi huate judíom ä súaleka tahuaka jü Pablótamak chätuk éntok Silástamaki. Éntok juebena griégom Dios huáteme ket ä

súaleka taahuak, éntok juebena jaámuchim jum puéblopo chë yörihuame.

⁵ Të huame judíom kaa ä súalekame ámechá innëaka taahuak. Huanärim jume juëna yöremem kaita tékilekame nau núnuka, emo am tóboktituak. Huanäi jum puéblopo buéresi naa muksi huéeme siika. Jü yoreme Jasón téamta jóapom útteapo kiímuk juka Pablota jariaka éntok Silasta, áma yéu am huíkeka jü genteta mampo am joa báreka.

⁶ Tem kaa am téaka juka Jasonta buíseka ä huíksakaka ä nuksájjak, éntok huate hermáanom, yäurau yéu am tóijboka. Huanärim chayeka inel jiaahuay:

—Ímëi yorémem síme ániat juka genteta kaa al-léetuame äbo ket yáij-la.

⁷ Jü Jasón éntok, ket ä jóapo al-léaka am mabétak. Síme bempo juka Césarta romapo reyta ley béj-reka kaate, bueítukim täbui reyta nésauhuë tíiya, juka jábe Jesús téamta.

⁸ Íkäi jikkajaka jume géntem éntok jume yäuram júne emo tóboktiak.

⁹ Të jü Jasón éntok jume huate hermáanom juka Pablota éntok Silástam sákatuarókaka noókak. Huanärim tómita nénkak jum yäurapo ä tóij báreka bem am sákatuäu tajti áma ä órenakë béchibo. Huanärim búttiahuak.

Pablo éntok Silas jum Bereapom aaney

¹⁰ Huanäi jume hermáanom seep huäri tukáarit juka Pablota éntok Silasta áma yeu sákatuak pueblo Beréäu bícha. Bempo éntok, áman yájaka jíba jum sinagogau bíchaa sájjak.

11 Ímëi judíom áma joome éntok, chë tü jiápsekai huame Tesalónicapo joomem béppa. Kíalikum juka tü nokta al-léaka mabétak. Huanärim chikti táapo juka Diosta noki jïojterit suuhuai huaka nokta ámeu nokhuamta áma jünéria báreka lútüria jäni ti éaka.

12 Júnëli juebena judíom ä súaleka taahuak, éntok griégo jaámuchim jum puéblopo chë yörihuame éntok juebena oóhuim.

13 Të jume judíom Tesalónica pueblopo joome jünéaka juka Pablota jum Beréapo tü nokta Jesucristota bétana huentta nokähui, ámanim sájaka buéresi naa muksi huentta áma yáuhuak.

14 Të jume hermáanom bamsipo juka Pablota bahué mayoau bíchaa simtúak. Jü Silas éntok, áma taahuak jum Beréapo, éntok jü Timoteo.

15 Jume Pablótamak sájakaihuim jum buéuru pueblo Aténas teäpo ä tójjak. Huanärim nóttek nokta huériaka juka Silasta éntok Timotéota lauti jëla áman Pablotau am yáijnakë béchïbo.

Jü Pablo jum pueblo Atenaspo aaney

16 Jü Pablo jum Atenaspo aneka juka Silasta boobíchaka éntok Timotéota, tüisi kaa al-leiyai jum puéblopo juebena dios yorem yáarim ayúk tíaka, éntok juka genteta áma jometa am yöre tíaka.

17 Kíaliku jume judíommeu nookai jum sin-agogapo éntok huate ámemak chäkammehui, Diosta emo yöre tíammehui, áa béucham ée íaaka. Éntok jíba chikti táapo huame plázapo nau yayájammeu ket nonokai.

18 Huate yorémem juka epicúreota yore majtíäü huériame. Éntok jume estóicosta yore majtíähui, áamak noktáitek. Huate ínel jiaahua:

—¿Jáchisu itou jia jäni i yoreme nónnokame?

Huate éntok, ínel jiaahua:

—Kia tattäbui diósim bétana nokamta benna.

Júnëlim jiaahuay bueítuk juka tü nokta Jesústa bétana huemta ámeu nookai éntok jume kókkolam jia bitenake bétana.

19 Huanärim áman Areópago ä nuksájjak, huam bem nau yayájaka nokta bem lütüria jojoähui. Huanärim ínel au jiaahua:

—Itómë tejhua ä jítatukähui íkai bemela yore majtíahuamta em huériähui.

20 Bueítukë kaa itom jíjjikkajäu itou nooka, ítapo éntok, ä jünéria báare jachin em itou jiaubárehui.

21 Júnëlim au jiáhuak bueítuk sime jume Atenaspo joome, éntok jume kaa áma jométaka áma jóakáihuim, káitat éntokim chë jiápsekai hua bemela huemta bem jikkaijnakeu jibba éntok bem ä ettejhuanakëhui.

22 Huanäi jü Pablo huame Areópagopo aneme násuk kíkteka ínel jiaahua:

—Eme öhuim Atenaspo joome, enchímmetne suuhua tüisi enchim dios huáatëhui.

23 Bueítukne jum diósim enchim yóyörë bëkatana huerámaka senu altárit jiojteta ínel jáamta bitchak: “Jü Dios kaa täyahuamta béchibo yáari íri altar.” Íri Dios kaa enchim ä täyaka júne enchim ä yörë bétanane enchim-meu nooka.

24 'Iri Dios íkái ániata yáuhuak éntok síme at ayúkamta. Áapo juka téhuekata átteak éntok juka buíata, éntok kaa tiöpo yorem yáaripo jóuhuak.

25 Kaa huame yorémem jita áa béchibo yáanakeu huátia, jita au bëye bénasi. Bueituk áapo ájaria jü jíapsihumta yore mikame, jekata éntok símeta juka itom huáatiähui.

26 'Áapo huépul yoremta im buíapo jünakteka síme genteta at yeu sákatuak, síme ániat am jóanakë béchibo, jaiki taáhuarim bemámet jíapsinakeu am téjhuaaka, éntok nátepoa jak tua bem jóanakëhui.

27 Im buíapo am jünaktek áapörik, juka Diosta, jariaka bem ä téunakë béchibo. Lütüriapo áapo itou huépulammeu kaa mekka ane jiöbe.

28 Bueituk áapörik úttiärayte jíapsa, naate kaate, éntokte ketune im buíapo aane. Ket huate koba súakame chë bannaataka imi enchim buíaräpo anéihuim ínel jáakä bénasi: "Diosta famíliapote joome", tiakame.

29 Júntuksan ítapo Diosta famíliapo jométuk, katte juka Diosta famíliapo jométuk, katte juka Diosta oropo yáatukä bénasi éepo yúmala, éntok tomí tósaliipo, éntok tétapo junne, juka yoremta ä éakápamani.

30 Jü Dios banaataka kat-riapo jume yorémem jiókorek kaa áapörik bem täyäubechi, të ëni síme yorémem ániat anemmeu nooka am jíapsi kúakti sáhueka.

31 Bueituk áapo taáhuata yéchala síme ániat anémmet juka nokta chuparókaka lütüriata

huëpámani, juka yoremta yéu ä púari yäut yéchaka. Íkäi nokta lütüría yáuhuak simem ä jünérianakë béchïbo kókkolam násuk ä jíabitetuaka.

³² Juka kókkolam násuk jíabitehuamta bétana nokamta jíkkajaka, huate ä junnériai, huate éntok, ínel jiaahua:

—Jauhueeka jübuë iári bétana itou noknake.

³³ Huanäi jü Pablo am tösiika.

³⁴ Të huate yorémem ä súalekame áamak sájjak. Huámëi násuk aaney jü yoreme Dionísio ti téhuaka jum Areópagopo tékiaka, éntok senu jámmut Dámaris ti téhuaka, éntok huaate.

18

Jü Pablo jum pueblo Corintopo aaney

¹ Chúkula, jü Pablo jum buere joära Atenaspo yeu siká jum pueblo Corintou bíchaa siika.

² Huämi senu judío Aquilä ti téhuakamta téhuak, Ponto buíaräpo jometa. Kaa bínhuatuka jü Aquila éntok ä jubíahua Priscilä ti téhuaka Italia bétana áma yáij-latukai. Ámanim yeu sájjak bueítuk jü áma nésauhueme, rey Claudio ti téhuakame, síme jume judíom jum romapo yeu sákatuak. Jü Pablo áman bem joau siika am bit báreka.

³ Huanäi éntok ámemak áma taahuak ámemak tekipanua rókaka, bueítuk áapo ket juka bempörim tekia tékiakai, jume lona kárim jojoai.

⁴ Chikti jimyore táapo jü Pablo jum sinagogapo. Huämi ámeu nonokai áa béucham ëe íaaka, jume judíom éntok kaa judíom junne.

⁵ Huanäi juka Silasta éntok Timotéota Macedonia bétana áma yájak, jü Pablo kaita éntok joaka juka tü nokta Jesucristota bétana huemta jume géntemmeu nookai, machisi jume judíom tettéjhuaka juka Jesússta jü Crístotukähui bempörim boobíchähui.

⁶ Të bempo ä bėj-reka japtetáitek, éntokim áa bétana jájana jiautáitek. Huanäi jü Pablo ä sanko tátakek; huäri séñatukai ä simbáre bétana. Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—Emeisu enchímmet ä tátabnake huaka nokta bétesi machik enchímmet chüpanähui. Ínapo béja juka Diosta nee enchimmeu nok íäu enchimmeu nóksuk. Én éntokne huame kaa judíommeu bíchaa huéenake; huámëhuïne juka tü nokta noknake.

⁷ Huanäi jum sinagogapo yeu siká senu yoreme Jústo ti téhuakamta joau bíchaa siika. Áapo ket Diosta yöyorei éntok jum sinagoga naapo jóakai.

⁸ Huanäi jü Crispö ti téhuakame, sinagogapo nésauhueme, juka Diosta noki jíkkajaka juka Señorta súaleka taahuak éntok sime jü ä famíliahua. Éntok ket juebénaka jum pueblo Coríntopo joomem juka tü nokta jíkkajaka ä súalek, éntokim emo batötebok.

⁹ Huanäi jü Pablo tukáapo tenkumta bénasi éaka juka Señorta au nokamta jíkkajak ínel jáamta:

—Kátë majhuë. Jíbë ámeu nooka,

10 bueïtuk juebénaka ímï puéblopo aane ín noki súalnakeme. Kátë jachin eiya. Ínapone émomak aane enchi suáyaka. Kaabe ára émot mámtenake juënak emou yáa báreka.

11 Jü Pablo íkái jíkkajaka áma taahuak jum Coríntopo senu huásuktia áma busan metpo, juka tü nokta Jesucristota bétana huentta am majtiaka.

12 Juka Galión ti téhuakamta jum Acaya buíaräpo yäuttuk, jume judíom huámechi taáhuarimmet jum Coríntopo nau éaka emo tóboktiak Pablota béj-reka. Jum yäuraapom yéu ä tójaka

13 jü nésauhuentta, Galióntau, ínel jiaahua:

—Í yoreme juka genteta áa béu éetua täbuiasi juka Diosta am yöri sáhueka, juka itom ley bej-reka.

14 Juka Pablota nok báareisu, jü Galión jume judíommeu ínel jiaahua:

—Íkái béttesi machíako, o yore súahuamta bétana ä huei, ínapo enchim nok jíkkaj eiye, jume romáanom ley huë bénasi.

15 Të iri kia nokta bétana huéiye éntok jábeta téhuam bétana éntok enchim ley bétana. Eme ára ä tü yáuhua íkari, bueïtuk ínapo kara enchim ä tü yáaria.

16 Huanäi jum yäurapo yéu am bébtebok.

17 Huanäi síme jume griégom áma anéihuim juka Sostenesta, judíom sinagogapo nésauhuentta jaatíaka ä bépsuk huämi yäurata bíchäpo. Të jü Galión kaita júne áa náapo huë bénasi eiya.

Pablo júchi jum pueblo Antioquíau ä tekia chúpaka éntok júchi ä naatek béja bájinake

¹⁸ Jü Pablo jíba áma taahuak huämi puéblopo juebena táapo. Chúkula béja jume hermáanom tebótuaka Síriau bíchaa barcopo bäau huétchek Priscila éntok Aquílätamaki. Jum pueblo Cencreápo aneka, kee barcopo bäau huécheke, lóbala au síkatebok ä nokákäü chupa báreka.

¹⁹ Jum pueblo Efésö teähuim yájaka, jü Pablo juka Priscílata éntok Aquilata tösiká jum sinagogau bíchaa siika. Huanäi jume judíom huämi nau yayájammeu noókak.

²⁰ Bempo éntok, au noókak júchi jaiki táapo áma ä tahuá sáhueka, të áapo kaa báarei.

²¹ Huanäi am tösiika ínel ámeu jíaka:

—Úttea juka pajkota jum buere joära Jerusalémpo huéenakemta ín bínnakëhui, tëne júchi enchimmeu nóttinake Diosta báareyo.

Huanäi jum Efésö pueblopo barcopo bäau huécheke siika.

²² Jum Cesaréa pueblopo yepsaka jü Pablo buere joära Jerusaléniu bíchaa siika áman jume Jesucristota súaleme tebótua báreka. Huanäi pueblo Antioquíau bíchaa siika.

²³ Chúkula jaiki táapo áma aneka, júchi yeu síká jum Galacia buíaräpo éntok Frigia buíarapo simem bekatana naa siika jume Jesucristota súaleme óusi éetuaka.

Aapolos jum Efesopo géntemmeu nookay

²⁴ Huámechi taáhuarimmet senu judío jum pueblo Efesopo yépsak Aapolos, jum pueblo Alejandríapo jométaka. Áapo ujjorisi ára nookai, éntok juka Diosta noki jïojteri tüisi täyai.

²⁵ Señorta nésahue páman tüisi majtiatukai, éntok tüisi at jiápseka jume géntemmeu nonokai, machisi juka Jesústa bétana huentam am majtiaka. Të áapo juka Juan Bautístata yore batöaka ä nonókäü jíba täyai.

²⁶ Júnëli jü Apolos kaa májhueka ámeu noktáitek jum sinagogapo. Të jü Priscila éntok Aquila, akím ä nok jíkkajaka, omot yéu ä nuk sájaka machisi ä téjhuak jachin chë tüisi ä huëhui juka Diosta lütüria.

²⁷ Huanäi juka Apoolojta jum Acaya buiärau bíchaa huee báarei, jume hermáanom óusi ä éetuak, éntokim jume Jesucristota súaleme áman anemmeu jïojtek tüisi ä mabet nésauhueka. Huanäi jum Acayau yepsaka juebénam aníak jume Diosta éäpo juka tü nokta súalekame.

²⁸ Simem jíkkajäpo machisi jume judíom tejhuai bem jíóblataka katëhui hua nooki lútula huémtaayi bempörim kara éssöhui, Diosta noki jïojteri ámeu nokaka juka Jesústa jü Crísto tíaka hua bem boobíchähui.

19

Pablo jum pueblo Efesopo aaney

¹ Juka Apolosta jum pueblo Coríntopo ä aaney, jü Pablo éntok jume buiäram jikat tahuammet naa siika, huanäi pueblo Efesou yépsak. Huämi

huate Jesucrístota súaleme téuhuak tem Juan Bautístata yore majtiakäu jíba täyai.

² Huanäi ínel ámeu jiaahua:

—¿Jachu jü Espíritu Santo enchimieu kom yuumak juka tü nokta Jesucrístota bétana huemta enchim súaleko?

Huanärim ínel ä yommiak:

—Katchante júne ä jíkkaj-latukai juka Espíritu Santota ayúkähui.

³ Huanäi jü Pablo ínel am temájek:

—¿Jáchisem batöhuak?

Bempo ínel ä yommiak:

—Juanta yore batöa pámani.

⁴ Huanäi Pablo ínel júchi ámeu jiaahua:

—Juan juka genteta batöai señalpo bénasi bem jíapsi kúaktekä béchíbo. Të kécham tetejhui huaka chúkula yebíjnakëmta am súal sáhueka, huaka Jesústa, juka Crístota Diosta yeu púari.

⁵ Íkai nóktam jíkkajaka, juka Jesústa Diosta üúsitukäu súaleka batöhuak.

⁶ Huanäi juka Pablota choápo áme béppa mántek, jü Espíritu Santo ámet kom siika. Huanärim täbui nokpo noktáitek, éntokim juka nokta Diosta bétana huemta nookai.

⁷ Jume yorémem batöhuakame jíba tua síme nau dócetukai.

⁸ Pablo jum baj metpo jum sinagogapo yéyepsai. Huämi ámeu nonokai kaa májhueka, jume géntem áabeu ée íaaka Diosta nésahuëpo bétana ámeu nokaka.

⁹ Të huate bem jíapsi námakasi joaka kaa ä súal báarei, al-lam jájana jiaahuai juka Señorta lütüriatachi genteta jíkkajäpo. Huanäi Pablo am

tösika, jume Jesucristota súaleme nuk siika jum escuela Tiránnou bícha. Huámi chikti táapo am majtíai.

¹⁰ Guoi huásuktiapo áma taahuak am majtíaka. Junëli síme jume Asia buíaräpo joomem juka tü nokta Señor Jesústa bétana nokhuamta jíkkajak, judíom éntok kaa judíom junne.

¹¹ Dios éntok, juka Pablota buéresi kaa jaibu johuamta jotúai.

¹² Júnëli jume páayum éntok sanko júne jü Pablota takáhuat jálojtekame jume kökoremmeu tóijhuay, am tutütëy, bem kökoa bétana, jume diáblom yorememmet aneme júne yeu sásakay.

¹³ Të huate judíom kia naa kateme, jume diáblom géntemmet aneme yeu bébame, Señor Jesústa nésaupo yéu am beb báarei ínel jíaka:

—Jesústa nésaupote enchim yeu katchauhue, hua Pablota áa bétana nonókáu nésaupo.

¹⁴ Íkärím johuai jume Escevä téamta üusim guoy búsanika, hua tiöpopo tékiakammeu nésauhuemta üusim.

¹⁵ Të íkäi am yáak, jü diablo ínel ámeu jiaahua:

—Jukane Jesústa täya, éntokne júneiya Pablota jábétukähui, tëne enchim kaa täya enchim jábemtukähui.

¹⁶ Ínel jíaka, jü yoreme diáblota at anëu ámeu huánteka sanko síusiuti am huíkkek, éntok susutti am chóchonaka am nahuítek. Huanärim jum jóapo yeu ténnek kaa sánkoka éntok tüisi kökoleka takáhuachi.

17 Sime jume Efesopo jóakame, judíom éntok kaa judíom junne, íkái jüneriaka tüisi majhuëi, éntokim Señor Jesústa buéresi úttileka taahuak.

18 Juebénaka jume Jesucristota susualekame jum Pablota anëpo yajjai, bannaataka kaa tühua bem boojóriäu yeu buíseka.

19 Juebénaka móriata tekipánoaïhuim bem librom áma yeu nüpak, huanärím sïmem bíchäpo táahuak. Jukam sime libro béjhuata jünéria báreka ä näikiak. Huanärím ä jünériak cinkuenta mil tomi tósálita am béj-rëhui.

20 Júnëli chë juebena génte juka Señorta noki súaleka taahuak éntokim jüneiyai útteata ä jípurëhui.

21 Chúkula Pablo jume hermáanom Macedonia buíaräpo éntok Acaya buíaräpo aneme bitbábarek, huämi boula siká éntok, buere joära Jerusaléniu bíchaa hueerokkai. Jum buere joära Jerusaléniu nóitisuka éntok, ket Romáu bíchaa hueerokkai.

22 Huanäi guoyim jume ä aníame Macedóniau jaásek, juka Tímotéota éntok juka Erástota. Áapo éntok, júchi jaiki táapo jum Áasiapo taahuak.

Jum Efesopo buere naa muksi huéeme yeu siika

23 Huámechi taáhuarimmet buere naa muksi huéeme jum pueblo Efesopo yeu siika tü nokta Jesucristota bétana huemta béj-reka,

24 yoreme Demétriota nokim béchíbo, platapo jíta júne jojoame. Ìri yoreme jü diosa Diana téamta tiöpo bénak jum plátapo jojoai. Huanäi

jume ä tékilpo ä aniayme yuun tómita kokobatuay.

²⁵ Huanäi áapo ímëi yoremem nau rúktiaka, éntok huame álä bénasi tekipanuame kétchi, ínel ámeu jiaahua:

—Eme tüisi jüneiya íri tékiliai tüisi itom ito aniähui.

²⁶ Të kéchem jüneiya, éntokem ä jíkkaja ika Páblota jume diósím yorémem joäu kaa diósím tiähui. Júnëli juka juebena genteta áa beu éetua, kaa imi Efesopo jíbba, kia síme Asia buíaräpo junne.

²⁷ Íri ínëli huéeme tua kaa türi, bueítuk í itom tékil kaitäpo tahuánakë, éntok kia hua diosa Diana yörisi machik tiöpota úttíluame júne kaítatunakë. Júnëli kaitäpo bittáitina jü diósata buéria, jü síme Ásiapo joomem yörëhui, éntok síme ániat öbisi aneme yörëhui.

²⁸ Íkái jíkkajakam tüisi öómteka chaytáitek ínel jíaka:

—¡Buéresi yöríhua itom áiye Diana Efesopo káttekame! —tim chaayey.

²⁹ Júnëli buéresi naa muksi siika jum pueblopo. Juka Gáyo ti téhuakamta buíssek éntok Aristáarkota, guoi oóhuim Macedóniapo joomem Pablótamak rejtéihuim. Huanärim am huíksakaka am nuksájjak áman kari bem nau yayájäu bícha.

³⁰ Huanäi jü Pablo jume géntemmeu nok báreka áman kibák báarei, të jume Jesucristota súaleme kaa ä tójjak.

³¹ Huate yäuram junne jum Ásiapo nésauhueme, jume ä amí gokame, nokta au bíttuak jíókot au jíaka kaa áman genteta násukun ä kibák sáhueka.

³² Jumu éntok, juebénaraata násuk sooti chayhua jachin júne jíaka, bueítuk hua chë bürura kaa júneiyai jita béchibo áma emo nau am tóij-latukähui.

³³ Të huate yorémem áma aneme jünéame juka Alejándrota, juka judíom bat kéchakäu, téjhuak jita áma huéhui. Jü Alejandro éntok, mámammea séñata ámeu yáhuak, am chay yánti iaaka, bempörim, jume judíom, nok-ria báreka genteta jíkkajäpo.

³⁴ Tem jünéaka ä judíotukähui, síme ínel chaayey, guoi orapo jäni:

—¡Buéresi yöríhua itom áiye Diana Efesopo káttekame! —tim chaayey.

³⁵ Huanäi hua yäurapo secretario juka genteta nok yáatituaka ínel ámeu jiaahua:

—Eme Efesopo joome, nechem jíkkaja. Síme ániat öbisi aneme júneiya íkái pueblo Efésota juka diosa Diana buéresi yöríhuamta tíöpo ä suáyähui, éntok juka tétata ä takahua bénnak téhueka bétana kom huéchilata.

³⁶ Kia jábe júne kara íkái esso. Júntukem kaa bat jíale, éntokem kaa jita júne johua kaa bat tüisi ä jünériaka.

³⁷ Bueítuk ime oóhuim enchim im nüpakähui kaita juénak jum enchim tíöpopo johua, éntokim enchim diosa Diánata bétana kaita juénak nooka.

38 Jü Demetrio éntok jume áamak tekipánoame am bėj-reka jita nokmáchiak, éläpom, bempo, am nätuanakë; júnen béchïbo yäuram aane. Huámëi bíchäpom nánancha ára emo nok-ria.

39 Táabuik jítasu enchim aahuai éntokte huam leyta huë páman nau rúkteka nau ä ettéjhuanakë.

40 Bueitukte kaa tüisi aane. Itom júnem nätuanake yäurata bėj-reka itom ito toboktiabárë tíaka, íkái én im yeu sikä béchïbo. Bueitukte jachin júne kara lütüriata nenka jü im naa muksi yeu sikamta bétana.

41 Íkái noksuka, béja jume áma nau yáij-lame sákatuak.

20

Jü Pablo Macedonia buiärau bíchaa siika, éntok Grecia buiärau bícha

1 Huaka naa muksi huemta luútek, jü Pablo huame Jesucristota súaleme nau núnuka ámeu noókak jíba bénasi óusi am ée sáhueka. Huanäi am íbaktiaka am mam buíseka, Macedonia buiärau bíchaa siika.

2 Huanäi síme huáachï ániat naa siika hermáanommeu noksísimeka, jíba bénasi óusi am ée sáhueka. Chúkula béja jum Grécia buiäu yépsak.

3 Huämi baj metpo aneka, béja jum barcopo síriau bíchaa yeu huee báreka, júneak jume judíom ä bėj-reka tekipánoähui. Kíalïku notibábarek jü buíachi, júchi Macedonia buíara pamam huee báreka.

⁴ Síme ímëi áamak sájjak: jü pueblo Sópater Beréapo joome, éntok jume pueblo Tesalóncapo joome Aristarko éntok jü Segundo ti téhuakame, jü Gáayo ti téhuakame pueblo Dérbeapo joome, jü Timoteo, éntok jume ásia buiárapo joome kétchi Tíquico éntok Trófimo.

⁵ Ímëi hermáanom bat sájaka jum pueblo Tróaspo itom boobítchak, juka Pablota éntok néechi Lucasta.

⁶ Páanim kaa levadúrakame buabuáhuäu pájkota chúpukte jum pueblo Filípospote yeu sájjak barcopo. Mamni taáhuarim hueite jum Tróaspo ámeu yájjak. Huämite guoibusan táapo aaneke.

Jü Pablo jum Troaspo jume hermaanommeu nookay

⁷ Semáanata naatëpo, lominko táapo, jume Jesucristota súaleme nau yájjak jume páanim náikimte báreka juka Señorta nésauhuekä bénasi au am huáatinakë béchibo. Jü Pablo éntok, am majtíai. Yokóriapo au simbáre tíaka tukáa násuk huëu tajti ámeu noókak.

⁸ Baij kárim nat béppa jokäpo jikáchim nau yáij-latukai, juebena lámparam béetëpo.

⁹ Senu yoreme jübua yótuka, Euticö téaka, jum ventanapo káteka nokta jíkkajai. Huanäi juka Pablota binhua nokái, yetem au yuumak. Júnensu kóchoka yeutana bíchaa buíau kom huétchek. Huanäi mukílataka tóboktiahuak.

¹⁰ Jü Pablo éntok, kom siká, hua mukílata béppa au jímmaaka ä íbaktiak. Huanäi jume hermáanommeu ínel jiaahua:

—Katem guomguomte, bueituk béja júchi jíabitek.

¹¹ Huanäi jü Pablo júchi jikáu siká jume páanim näikimtek. Jume hermáanom am buásuka éntok, júchi ámeu noktáitek matchüu tajti. Huanäi siika.

¹² Huä ili yoreme jübua yötume mukúkäu éntok, jíápsaka ä joau bíchaa nuksáka huak. Huanäi síme tüisi al-léaka taahuak.

Troaspom yeu sájaka Miletou bíchaa sájjak

¹³ Ítapo jum barcopo bat sájjak Asón puertou tajti, juka Pablota huämi nü báreka itom nau nokákäpo Bénasi, bueituk áapo buíat hueerokkai.

¹⁴ Jum Asonpo itom au yájak, barcopo itomak siika, huanäite Mitiléne puertou bíchaa sájjak.

¹⁵ Huämite yeu sájaka yokóriapo isla Quiöu béa yájjak. Júchi yokóriapote béja puerto Sámospo yájjak. Jum Trogílio pueblou jimyóreka yokóriapote béja puerto Miletou yájjak.

¹⁶ Júnelite aika bueituk jü Pablo jum Efésou pueblou kaa huee báarei, kaa jum Asia buíaräpo binhuatu báreka, bueituk läuti buere joära Jerusaléniu an báarei Pentecostés táapo, jume judíom pajko táapo, kaita jachin au macháiko.

Jü Pablo jume yoiyöturim Jesucristota súalemmeu yäut jóarim Efesopo jomemmeu nookay

¹⁷ Béja jum Milétopo aneka jü Pablo jume yoiyöturi Jesucristota súalemmeu yäut jóarim Efesopo jóomem nau núnutebok.

18 Am yájak, ínel ámeu jiaahua:

—Eme jüneiya jachin ín ino nükähui bannaataka ímí Ásiapo aneka im ín yepsákäpo naateka.

19 Síme tiémpotane enchimmak aaneK Señorta béchibo tekípánoaka kaa buere ino ériaka, ín ópuam buéresi huötiaka, éntok juebena jíókot máchirata bíchaka jume judíom nee béj-reka tekípánoakä béchibo.

20 Tène juka enchimneu türi máchik kaa tójaka jíba enchimneu ä noókak, símem bíchäpo enchim majtíaka éntok enchim jóapo junne.

21 Kia judíomneu entok kaa judíomneu júnene noókak Diostau am jíapsi kúakti sáhueka, éntok juka Diosta itom Señor Jesucristota bétana nokäu am súal sáhueka.

22 Én éntokne Jerusaléniu bíchaa siime Espíritu Santota útteata nee joriä béchibo, kaa jünéaka huämi jita bénak inou huéenakéhui.

23 Jü ín jünériäu ïri jíbba, juka Espíritu Santota nee tettéjhuähui jum síme puéblompo ín yepsäpo, juka ín peréesotenähui éntok jíókot máchirata inou huéenakéhui.

24 Tène símeta íkái kaachin eriä. In jíapsi júnene kaa beutire. Kia jíbane ín tékil chúpak jíba türinake, éntok al-léaka huaka tékiata Señor Jesússta ín mampo tójakäu chúpako, juka tü nokta Diosta tühua bétana huemta ín ámeu noknákéhui.

25 'Én éntokne jüneiya énim jábe júne jume Diosta nésauhuëu bétana ín ámeu nokákäu kaa júchi nee bínnakéhui.

26 Kíalíkune én huitti enchim téjhua báare, kaitane entok enchim béchibo yómmia báare,

27 bueitukne simeta enchimneu nok-la juka Diosta éähui, kaita enchim éssoriaka.

28 Júntukem emo suaya, éntokem sime jume Jesucristota súaleme suaya, bueituk jü Espiritu Santo enchim yeu púala tékiata béchibo, Jesucristota súaleme enchim suáyanakê béchibo, huame ä ojbo huötiaka ä kobákähui.

29 Ínapo jüneiya nee siik, huátem yáijnakëhui jume Jesucristota súaleme täbuiasi jatía báreka, kaitäpo am tahuária báreka jume robo tebai kókkoram kabáram tetéjalë bénasi.

30 Éntok enchim násuk aneme júne hu-ate emo tóboktianake juka lütüriata tójaka aranókichiata yore majtía báreka, jume Jesucristota súaleme áme beu ée iaaka.

31 Júntukem kaa koptel-la. Áahuem huáate jachim ínapo jum baij huásuktiapo, taáhuarit tukáarit naabúrujti, kaa yáateka enchimneu nookai ín ópuam guötiaka.

32 'Én éntok, ín hermaanom, Diosta mámpone enchim jóiyak, Diosta noki, ä tühua, bueituk huári tua enchim óusi éetuanake, éntokem ä nokä páman katétek huame Diosta bíchäpo.

33 Tómita éntok kia sánkota junne, kanne enchimmet beutire.

34 Ál-lane tekpanuak ín huáatiäu jípu báreka, éntok huame ínomak anékame béchibo junne. Eme júne tüisi jüneiya.

35 Jíbane júkái enchim majtiak junëli enchim tekpanuanakëhui jume jiókot éame enchim

aníanakë béchïbo, hua Señor Jesústa noki ínel jíamtau huáateka: “Chë al-léaka tahuánake jü yore jita mikame hua jita mabétamta béppa.”

³⁶ Chúkula béja jü Pablo junëli jíásuka, tónommia kíkteka Diostau buaanak símemmaki.

³⁷ Huanäi síme buanaka juka Pablota íbaktiak, éntokim ä besíitok bem ä boojóriaï bénasi.

³⁸ Bueítukim tüisi sirokai hua ámeu ä nokákäu béchïbo, kaa júchi bem ä bínnahuëhui. Huanärim áamak sájjak barkóu ä jámú tajti.

21

Jü Pablo jum buere joära Jerusaléniu bíchaa siika

¹ Jume hermaanom tö sájakate barcopo jámuka sájjak. Huanäite lútula sájjak isla Cos teäu bícha, yokóriapo éntok, isla Ródasiu bícha, huämi éntok, puerto Pátarau bícha.

² Jum Pátarapote senu barcota Feniicia buiärau bíchaa huátaktemtaute yájjak. Huämite jámuka sájjak.

³ Bahuepo katékate juka isla Chípreta mékkäriat bitchak, huanäite míköri bétana ä tösájaka Siria buiärau bíchaa sájjak. Jü barco itom áma katëu éntok, juka ä huériäu jum puerto Tíropo tösím báarei, kíalikute huämi kom chéptek.

⁴ Huämite jume Jesucristota súaleme téaka ámeu áma taahuak guoibusan táapo. Bempo éntok, jü Espíritu Santota bétana téjhuaataka jü Pablotau jita huéenakehu, áahuim nookai kaa jum Jerusaléniu ä huee sáhueka.

⁵ Të guoibusan taáhuarim yúmak, jíbate sájjak. Síme jume Jesucristota súaleme bem jubímmak éntok bem usímmak itom boo tójjak jum pueblo mayoau tajti. Huámite see páku tónommia jápteka Diostau buaanak.

⁶ Huanäite ito íbaktiaka ito mam buíseka barcou jámuk. Bempo éntok, nóttek bem joau bícha.

⁷ Tiró puertopote yeu sájaka Tolemáida puer-topote kom chéptek. Huámite ä chúppak juka bahuepo itom boojoaïhui. Éntokte huámi jume hermáanom tebótuaka senu táapo ámeu áma taahuak.

⁸ Yokóriapote áma yeu sájaka jum pueblo Cesaréa téau yájjak. Huámite jü Felípeta joau yájjak, hua tü nokta Jesucristota bétana huemta géntemmeu nonókamta jóahui hua guoibúsanimmak náikiatukaihui, jume apóstolim ä aniaihuummaki. Huanäite áma au taahuak.

⁹ Jü Felipe náikim malakai kee kuname. Huámëi jaámuchim juka bat bíchaa ayúnakemta jünériaka nonokai.

¹⁰ Béjate jaiki táapo jáni áma aaney juka profeta Agabo ti téhuakamta Judea buiära bétana áma yepsako,

¹¹ itom bíchiseka. Huári juka Pablota hui-huíkosäu nūka, guokpo éntok mampo ái au súmaka, ínel jiaahua:

—Jü Espíritu Santo ínel jiaahua: “Juka yoremta íkái huikósata átteakamta jume judíom íneli ä súmaka jume kaa judíom mampo ä yéchanä tíiya jum Jerusalémpo.”

12 Íkái jikkajaka, itapo éntok jume Cesaréapo joómem jü Pablotau jiókot jiaahua kaa Jerusaléniu ä huee sáhueka.

13 Të jü Pablo ínëli itou jiaahua:

—¿Jatchiakem buaana, éntokem ín jíapsi kaa al-léetua? Ínapo kaachin ä eria jum Jerusalémpo ín sumanähui, éntok kia ín mënäu junne Señor Jesústa béchïbo.

14 Katte ä yúyüuka, ä tójaka ínel jiaahua:

—Éläpo jü Señorta éäü yáatunake.

15 Chúkula béjate ito lïjtaroaka, Jerusaléniu bíchaa sájjak.

16 Jume huate Jersucristota súaleme Cesaréapo joome éntok, itomak sájjak. Áme násuk éntok, senu yoreme hueiyei Chíprepo joome Nason ti téhuaka, íäri jóapo yaij éaka áma tahuá báreka. Áapo béja bínhua Jesucristota súaley.

Jü Pablo juka Jacobota áman bitchai ä aneïhui

17 Jum Jerusaléniu itom yájak, jume hermáanom al-léaka itom mabétak.

18 Yokóriapote jü Pablótamak sájaka juka Jakóbota áman bitchak ä anëpo. Huämïrim aaney jume yoiyötori Jesucristota súalemmeu yäut jóarim.

19 Jü Pablo am tebótuasuka jíba am ettéjhuariatáitek huaka tühuata Diosta yáakähui jume kaa judíommehui áapörík ámeu nokako

20 íkärím jikkajaka Diosta úttileka taahuak. Huanärim Pablotau ínel jiaahua:

—Jéehui, itom hermáano, empo jüneiya jaiki mil judíom anëhui Jesucristota súaleme. Síme

huámëi útteä tíiya juka Moiséjta nésauhui jonähui.

²¹ Bempo éntok, ettéjoriahuak empo jänituk ínel am majtíä téehua síme jume judíom sékána buíaräpo jóakame juka Moiséjta nésauhui kaa am jo sáuheka, éntoktukë bem usim júne kaa am circuncidaroa sáuhuë téehua, éntok kia huaka bannaataka itom, jume judíom, boojóriäu júne kaa am jo sáuhuë téaka.

²² Ensu, ¿jáchisute ayúnake jäni? Bueítuk jü génte em yepsákä bétana jünëak nau yáijnake.

²³ Senu huémtë yáak türinake. Imi ito násuk naiki oóhuim aane Diostau bem nātuari chupa báreka.

²⁴ Akë am huériaka áman áme beu emo ubba Moiséjta nésahuëpo bénasi, éntoke juka síme limójnata ámeu aihuamta am béjturia. Chúkula bempo emo chon chúktiatebonake bem ä nätualä bénasi. Júnëli síme jünéenake huaka emo bétana nokhuamta kaa lütüriatukähui. Ál-lam huaka Moiséjta nésahuë páman enchi huëtíanake.

²⁵ Huame kaa judíom Jesucristota súaleme bétana éntok, katäkute béja ámeu jiojtesula am téjhuaaka kaa útteatukähui jukaram jonákë bétana. Kia jíbate juka huakajta huame dios yorem yáarimmeu limójnata kaa am buä sáuhue, kia ojбота junne, éntok bámsuaka mukílata huaakas. Éntokte kaa emo am jubek kaa emo am huátia sáuhue.

*Jü Pablo jum tiöpopo buíjhuaka
peréesotehuak*

²⁶ Huanäi jü Pablo jume naiki oóhuim nuksi-ika. Yokóriapo béja áme beu au úbbak Moiséjta nésauhuëpo Bénasi ayuka. Huanäi jum tiöpou kibákek jume áma tékiakame téjhua báreka jita táapo ä yumánakeihui huaka Moiséjta nesau huë páman bem emo buaníakäu bem chúpánakëhui, éntok jakhüéi juka límojnata bem áma tóijnakëhui.

²⁷ Të béja jume guoibusan taáhuarim yúmasei, huate judíom Ásiapo joome juka Pablota tiöpopo bíchaka, síme genteta emo tóboktituak. Huanärim ä buíseka,

²⁸ chayeka ínel jiaahua:

—¡Eme oóhuim Israelítam, itómem anía! Íri ájária jü yoreme símat naa huéeka jume géntemmeu nokame itom nación béj-reka, Moiséjta nésauhuëu béj-reka, éntok íkái tiöpota béj-reka. Íari béppa éntok, huate griégom jum tiöpopo kimala. Júnëli aneka íkái tiöpota itom tua yöreu kaa tüisi tahuária.

²⁹ Júnëlim jiaahuay bueítukim bannaataka jum puéblopo jü Trófimotamak ä bil-latukay, hua Efesopo jometamaki. Huákärim jum tiöpopo ä kibáchalatukä Bénasi éiyay.

³⁰ Huanäi jü génte au tóboktiaka, tenneka áman ámeu yájjak. Huanäi bempo ket jü Pablótat chátuka jum tiöpopo yeä nuksájjak buíapo ä huíksakaka. Huanärim sep jume puértam páttiak.

³¹ Béjam ä më báarei juka nokta comandan-tetau yepsayo síme juka pueblo Jerusalémta au tóboktiakä bétana.

³² Huanäi jü comandante jume sontarom éntok jume capitáanim bamsipo nau núnuka áman bíchaa am nuksiika. Huanärim tüisi teénneka áman genteta anëu yájjak. Bempo ä bébakasum ä tójjak.

³³ Huanäi jü comandante jü Pablotau rúkteka guoi cadenammea ä súmatebok. Chúkula béja nátemajek ä jábétukähui éntok jita ä yáakähui.

³⁴ Të jü génte juebénarata násuk huate chaayey kaa nanancha jíaka. Júnëli jü comandante kaa ámet jünéaka taahuak sooti am jíä béchïbo. Huanäi juka Pablota cuarteliu bíttuak, sontarom anëhui.

³⁵ Béja cuarteliu jikáu kathuäu yájaka jume sontarom juka Pablota püaktiaka jikau ä núk sájjak, juka genteta káachin ä yáa íaka.

³⁶ Bueítuk síme amapo kateka inen chaisakai:
—¡Akem ä mäa!

Jü Pablo jü gémteta jikkajäpo áu nok-riay

³⁷ Jü Pablo béja jum cuarteliu kibácha báahuaka, comandantetau ínel jiaahua:

—¿Játchune ára ino nok-ria jáni?

Jü comandante éntok ínel áu jiaahuak:

—¿Játchë griego nokka?

³⁸ ¿Jatchu kaa empo hua Egítopo joome jakhuey yáurate béj-reka emo tóboktiakähui, hua naiki mil yorémem yore sualéeraommak juyau huéchekaïhui?

³⁹ Huanäi jü Pablo ínel ä yómmiak:

—Ëe, ínapo tábui. Ínapo judío, Társopo joome, hua pueblo buëuru Cilicia buíaräpo

kátekame. Huämine tua lútüriata jípure. Nechë lisensia gentetau ín noknákë béchïbo.

⁴⁰ Jü comandante éntok, ä lisensiak. Huanäi jü Pablo jum jikau kathuäpo kíkteka, jü gentetau mámammea séñata yáaka am chay yáatituak. Béja kaábeta jíalei, hebreo nokpo ínel ámeu jiaahua:

22

¹ —Eme ínomak huéerim éntok ín áchayim ín ino nok-riaka ín nokäubechem suaka ä jíkaja — ti ámeu jiaahua.

² Jum tua bem nokpo ä nok jikkajakam chë kaa jíaleka taahuak. Huanäi Pablo ínel ámeu jiaahua:

³ —Ínapo judío. Társopone yeu tómtila jum Cilicia buíaräpo kátekäpo, tëne ímï Jerusalémpo yötuk, éntokne hua Gamaliél téamtau, hua tü täyahuäutau, tüisi majtíari, jíba jume itom yóyöhuam nesau huépámani. Jíbane jü Diosta béchïbo tekípánoak chikti ín jíapsimaki, én enchim áa béchïbo tekípánoä bénasi.

⁴ Ínapo bannaataka huame tü nokta Jesu-crístota bétana huemta súaleme guokjásuk. Anam sússuateboi junne. Oohuim éntok jaámuchim júnene peréesoteboka am nuk-sisímei cárcelpo am jóa báreka.

⁵ Jü tiöpopo chë nésauhueme, éntok síme huame yoiyötori yäut jóari, áram ket íkái lútüriä tíiya ín nokähui, buéituk bempo jiösiam nee mámakai huame judíom itomak huérim pueblo Damascopo aneme jünéetuaka jita béchïbo ín

áman huëhui. Júnëline áman siika jume Jesu-
crístota súaleme jariaka äbo ímï buere joära
Jerusalémpo yéu am toij báreka, nokta ámet
chúpanä béchïbo.

*Jü Pablo jáchin Diostau bíchaa ä jápsi
kúaktekä bétana nookay
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ 'Të áman bíchaa nee huei, béja Damascou
nee yebísisei, jíba tua lul-la káteko, sej chukti
jü machiria útteaka téhueka bétana inou kom
yuumak. Huanäi nate chíkola nee machíriak.

⁷ Huanäine buíapo huécheka senuk inou
nokamta jíkkajak ínel jámta: "Empo Saulo,
¿jatchíake nee guokjájase?", tíamta.

⁸ Huanäine nátemajek: "¿Jábesä empo
Señor?", tine jiaahua. Huanäi ínel inou jiaahua:
"Ínapone jü Jesús Nazaretpo joome, hua em
guokjájasëhui", tinou jiaahua.

⁹ Huame ínomak katëu éntok, juka machíriata
bíchaka tüisi guómtek, tem huaka inou nokamta
kaa jíkkajak.

¹⁰ Huanäi ínapo ínel au jiaahua: "Ensu Señor,
¿jítasune yanake?" Jü Señor éntok, ínel inou
jiaahua: "Yejtékë huéiye jum Damascou bícha,
huämírë ä téjhuaana jita em yáanakehui", tinou
jiaahua. Huanäine kíktek.

¹¹ Tëne jü machiria úttiäray kaa bíchaka
taahuak. Huanäi jume ínomak katéïhuim
mampo nee buíj-lataka nee huíksakai Damascou
tajti.

¹² 'Huämi puéblopo senu yoreme aaney
Ananías téaka. Áapo tüisi Moiséjta nésauhuë

páman huéiyey, éntok síme jume judíom Damascopo joome ä tü éttejhuay.

¹³ Huämi jü Ananías inou yépsak nee bíchiseka. Inou yepsaka ínel inou jiaahua: “Empo Saulo, ín hermáano, júchi bénasi em bínnaķeu emou ayúnake”, ti inou jiáhuak. Huanäine seep bíchaka tahuaka at pújtek.

¹⁴ Áapo éntok, ínel inou jiaahua: “Huä itom yóiyöhuam Dios enchi yeu púuhuak bannaata kat-riampo naateka áapörik éäu em jünérianaké béchibo, éntok Jesucristota, juka tua lútüriata jípuremta, em bínnaķé béchibo éntok tua áapörik em nok jíkkajnaké béchibo.

¹⁵ Bueituké áapörik bétana tūhuata noknake síme yorémem jíkkajäpo, éntok huaka em bíchakäu éntok em jíkkajakäu am téjhuanake.

¹⁶ Én éntok, katé éntok jita boobíchaka, banseka emo batötebo Señortat éaka huame em kaa tūhua yáarim enchi ä tuchárianaké béchibo”, tinou jiáhuak jü Ananías.

Jü Pablo jume kaa judíommeu ä bíttuahuakä bétana nookay

¹⁷ 'Jerusaléniune nótteka jum tiöpou siika Diostau buan báreķa. Huämi Diostau buanakane tenkumta bénasi éaka juka Señorta bitchak.

¹⁸ Anä nok jíkkajak, ínel inou jíamta: “Bamseké im Jerusalémpo yeu huéiye, bueituk jume im joome ino bétana em nokäu kaa jíkkaj báanake”, ti jiaahua jü Señor.

¹⁹ Ínapo éntok, ínel au jiaahua: “Señor, bempo jüneiya síme at bem nau yayajäpo ín huerámaka

jume enchi súaleme cárceliu ín totójaïhui, éntok ín am bébebaïhui.

²⁰ Éntokim jüneiya juka Estebanta, huaka emo bétana jume géntemmeu nokamta, mëhuai, áma ín anéïhui áme beu éaka ä mëna bétana, éntok huame ä mëakame sanko júne ín suáyakaïhui”, tinau jiaahua.

²¹ Të jü Señor ínel inou jiaahua: “Bööchë kíkte, bueitukne mekka bíchaa enchi bíttua báare áman huame kaa judíommehui, enchi ámeu noknákë béchïbo.”

Jü Pablo jü comandanteta mámpo aaney

²² Júmunï tájti ä nok jíkkajaka, ínel jíaka cháý táitek:

—¡Akem ä mëa júká yoremta! ¡Kaa türinake jiápsaka tóijhuako!

²³ Jíba junëli am chayéi, éntok ómteka bem sanko éntok buíata jikáu am guötiayo,

²⁴ jü comandante juka Pablota cuarteliu kibáchatebok. Béja jum kuartelpo ä kátek, tüisi ä bemmucha nésauhue ä nok iaaka, jünée báreka jita béchïbo juka genteta junëli ä béj-reka chayëhui.

²⁵ Të jü Pablo bemmúcha báahuaka súmataka, jü capitán áma anemtau ínel jiaahua:

—Kaa lütüriatu jïobe románota enchim bemmúchatebonakëhui kaa bat nokta béttesi machik at chúpalatuko. Bueituk ínapo ket romáano.

²⁶ Íkai jíkkajaka jü capitán, áman siká jü comandántetau jünéehuamta nénkak ínel au jíaka:

—Kaa türi jü yoremtau em yáa bárëhui, bueituk áapo romaano.

²⁷ Huanäi jü comandante jü Pablotau siká ínel au jiaahua:

—¿Jatchu lütüria em romaanotukähui?

—Jéehui —tau jiaahua jü Pablo.

²⁸ Jü comandante éntok, júchi ínel au jiaahua:

—Ínapo jum Romapo lütüriata jipu báreka yún tómita nénkak.

—Ínapo éntok —tau jiaahua jü Pablo—, íkai lütüriata jípure jum Romapo ín átchay bétana.

²⁹ Júnëli ä jáak, jume Pablota bemmúchabárëu seep ä tójjak. Jü comandante júne ä romáanotukáu jünéaka, at májhueka taahuak ä sumatébokä béchïbo.

Jü Pablo jume judíom buere yäura bíchäpo yeu tóijhuak

³⁰ Yokóriapo jü comandante juka lütüriata jünéria báreka, jita béchïbo jume judíom juka Pablota nätuakähui, jume cadenam ä úhuaaka jume tiöpopo tékiakammeu nésahueme nau núnutebok éntok síme huaka judíommeu buere yäuraata. Huanäi juka Pablota yeu béebaka bem bíchäpo yéä tójjak.

23

¹ Jü Pablo juka yäurata bíchaka ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo kaítat jachin éaka jiápsa Diosta bíchäpo én tajti.

² Huanäi jü Ananías, jü tiöpopo chë né sauhueme, jume Pablota náapo jäbuekame teníchä chóchon sauhue.

³ Huanäi jü Pablo ínel au jiaahua:

—¿Áapo jü Dios ket enchi bébnake, empo kaita lütüriata joame! Empo leyta huë páman nokta ínot chupä iaahuaka áma yéchataka, leyta béj-reka nee kökosi jotebo.

⁴ Huame áma anëu éntok, Pablatau ínel jiaahua:

—¿Jatchu empo junëli béttesi au nooka jü tiöpopo buéresi nésauhuemtahui, jü Diosta béchïbo tekípánoamtahui?

⁵ Pablo éntok, júchi ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo kaa jüneiyai tiöpo buéresi ä nésauhuëhui. Ínapo júneätek kaa ínel au jiaü eiyei, bueituk jum Diosta noki jïojteripo ínel jiaahua: “Kátë hua yäura em puéblopo nésauhuemta bétana béttek nooka.”

⁶ Huanäi jü Pablo jünëak jume áma nau yáij-lame huatem saducéomtukahui, huatem éntok, pariséromtukähui. Ímëi kaa nánancha jita súalei. Huanäi kusisi ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huéerim, ínapo pariseero, ín átchay junne, éntok jume ínomak huéerim junne. Én éntok, jume kókkolam jíabitenakeu ín súalë béchïbo noki ínot chúpári.

⁷ Júnëli ä jíak, jume pariseerom éntok jume saducéom, bempo nau nok nássuatáitek. Huanärim kaa nánancha éaka emo näikimtek.

⁸ Bueituk jume saducéom jume kókkolam jíabitenakeu kaa súalei, éntokim ángelesim

káitá tíiyai, kia espíritum junne. Të jume parisërom éntok, simeta íkái ayúkä bétana ä súale.

⁹ Huanäi buéresi chaihuame hueiyei. Huate judíom ley am mamájtíame parisërom beu éame jápteka ínel jiaahua:

—Ï yoreme kaita juënak yáala. Espírituta au nok-látuk, o Diosta ángel áu nok-latuk, türi. Katte Diosta béj-reka jájaptenake.

¹⁰ Huä nau nok nássuahuame buéresi hueiyei, kíalíku jü comandante juka Pablota máuj-riai juka genteta näikim ä huikmáchileka. Junen béchïbo sontarom áman nütebok áme násuk yéu ä huíkeka cuarteliu ä toij äaaka.

¹¹ Yokoríapo tukaapo, jü Señor jü Pablota yepsaka ínel au jiaahua:

—Óusë éiya, Pablo, buëitukë ímï Jerusalémpo em ino bétana nokakä bénasi áman Romapë két noknake.

Jü Pablota mënä béchïbo tekipanuhuähui

¹² Yokoríapo huate judíom éhuil nokta nau yáuhuak juka Pablota mëbäreka, ínel jíaka:

—Éläpo jü Dios nokta béttesi ítot chúpanake.

Juka Pablota kee mëaka itom jïbuäko éntok itom jita júne jëko.

¹³ Jume íkái nokta yáakame cuarenta óhuim béppatukai.

¹⁴ Huámëi jume tiöpopo tékiakammeu nésahuemmehui éntok huame judíom yoiyötori yäut jóarimmeu sájaka ínel ámeu jiaahua:

—Ítapo nokta nau lútüría yáala juka Diosta nokta béttesi ítot chúpanake tíaka juka Pablota kee mëaka jibuäko.

¹⁵ Én éntok, eme éntok jume huate yäurapo tékiakame, jukem comandanteta téjhua, yoko äbo enchimmeu ä huérianake, juka ä huéetuä bétana chë tüisi at nátemaje béchibo tiaupo. Ítapote jum böt ä jójottuaka ä mënake ke äbo ä yepsayo.

¹⁶ Të jü Pablota asohuaara ä jüneriak juka humentä. Huanäi áman cuarteliu ä téjhua.

¹⁷ Huanäi jü Pablo senu capitanta núnuteboka ínel au jiaahua:

—Íkäre jübua yötumta áman comandantetau huéria, bueituk áapo jita au ä nokmáchik au huéria.

¹⁸ Huanäi jü capitán áman comandantetau ä nuksiiká ínel au jiaahua:

—Jü Pablo áman peréesopo jípuhuame nee núnuteboka íkäi jübua yötumta nee äbo emou huéria sáuhue; áapo jita emou ä nokmáchik huériä téehua tau jiaahua.

¹⁹ Huanäi jü comandante juka jübua yötumta mampo buíseka omot yéä nuksiká ä temajék:

—¿Jítasë inou nok báare?

²⁰ Huanäi hua jübua yötume ínel au jiaahua:

—Jume judíom nau nokta lútüría yáala emou nok báreka yoko juka Pablota jum yäurata bíchäpo enchi yéu ä toij sáu báreka, juka áa huéetuä bétana chë tüisi at nátemaje béchibo tiaupo.

²¹ Të kátë am súale, bueituk cuarenta oóhuim béppataka böt éusulataka ä boobíchaihui,

éntokim nokta yáala juka Diosta béttesi nokta ámet chúpanake tíaka, juka Pablota kee mäaka jibuäko éntok jita júne jëko. Én éntokim emou nokaka em am yómmianakeu jíba boobíchaihui.

²² Huanäi jü comandante juka jübua yötumta simtúak kaábeta ä tejhua sáhueka íkai au ä nokákä bétana.

Jü Pablo jü gobernador Félixtau bíttuahuak

²³ Huanäi jü comandante guoi capitánim núnuka am téjhuak guoi cien sontarom guok-léerom am nü sáhueka, éntok setenta sontaró kákabäkame, éntok guoi ciéntom lánzakame, jum pueblo Cesaréau am kannákë béchïbo bátanim jiai tukápo.

²⁴ Éntok ket huate kábäim yeu pua nésauhue Pablota ámet yejsimnakëhui, éntok am téjhuak tüisi ä suáyaka al-léamta áman gobernador Félixtau am nüpa sáhueka.

²⁵ Bempörimmak juka jiösiata áman au bíttuak ínel jáamta:

²⁶ “Empo gobernador Félix tua yörihuame, émoune tebote, ínapo jü Claudio Lisias.

²⁷ Éntokne enchi jünéetua jume judíom íkai yoremta pereesotelatukaihui, éntok bem ä mä báareihui. Të ínapo jünéaka ä romáanotukähui, sontarómmakne ä jínëuk.

²⁸ Jum bem yäuraune yéä tójjak jünée báreka jita béchïbo ä nätuatukähui.

²⁹ Huanäine jünëak bempörim ley bétana humentä béchïbo ä nätuatukähui, të romáanom ley béj-reka kaita béttesi machik ä

yáalatukähui ä mätebonakemta, éntok kíal ä peréesotebonakemta junne.

³⁰ Tëne jünéaka judíom ä mēbáreka am tekipánoähui, sepne emou ä bíttuak, éntokne ket jume ä nātuame téjhuaala huaka bem at innēäu em jikkajäpo am nok sáhueka. İri jíbba”, tiahua jü jiösia.

³¹ Huanäi jume sontarom bem sáihuaka páman ayuka juka Pablota nuksájjak tukáapo pueblo Antípatris téäu bícha.

³² Yokóriapo jume sontaró guok-léero bem cuarteliu nóttek. Jume kákabäekame éntok, bóula sájjak Pablota huériaka.

³³ Cesaréau yájakam juka jiösiata gobernadora mákkak. Juka Pablota éntokim ä mampo yétchak.

³⁴ Huanäi jü gobernador juka jiösiata noksuka Pablota temájek jakun ä jométukähui. Jum Cilicia buíaräpo ä jométukäu jünéaka,

³⁵ ínel au jiaahua:

—Huame enchi nātuame äbo yájak jübuë emo nok-rianake, huanäine enchi nok jikkaijnake.

Huanäi huam rey Heródesta jóakaipo ä páttiateboka ä suaya nésauhuek.

24

Jü Pablo jü gobernador Félixta bíchápo äu nok-riak

¹ Chúkula mamni taáhuarim huei, jü Ananías, jum tiöpopo chē nésauhueme, jum Cesaréapo yépsak huate judíom yoiyötori yäut jóarimmaki éntok senu am nonók-riamtamaki, Tértulö ti

téhuakame. Ímëi jü gobernadortau yájjak juka Pablota nätua báreka.

² Juka Pablota yeu tóijhuak, jü Tértulo noktáitek, jü Félixtau ínel jíaka:

—Empo Félix yörihuame, tüisite enchi at báisauhue yanti itom jíapsä béchïbo kaítat jachin éaka, bueítuk síme tüisi huéiye em koba súakä béchïbo.

³ Símetate íkái tühuata mabeta símekuchi, tüisi enchi baisáuhueka.

⁴ Të kaa enchi rójiktitua béchïbo binhua emou nokaka, chúbala jíbe itom nok jikkaja.

⁵ Ì yoreme imi yeu tóijhuakame jita juëna kökoata bénasi maachi, kaa tü yóreme. Síme ániat jume judíom násuk nau omtíhuamta huéetua, éntok jume nazarénom téammeu yäut.

⁶ Kia itom tiöpopo júne kaa tühuata hueetua báarei. Ítapo éntok, ä buíseka itom ley nésahue páman nokta at chupa báarei.

⁷ Të jü comandante Lisias áma au kibáchaka útteapo itom ä úhuak,

⁸ éntok itom téjhuak jume ä nätuame äbo emou kannákë tíaka. Én éntok, empo áapörík, Pablota, temájekátek jünéenake huaka itom áa bétana nokäu lütüriatukähui.

⁹ Jume judíom áma anéihuim ket jíba símeta íkái lütüriä tíiyai.

¹⁰ Huanäi jü gobernador séñata jü Pablotau yáuhuak ä nok íaaka. Huanäi jü Pablo ínel jiaahua:

—Chikti ín al-léerimmakne ino nok-rianake em jikkajäpo, bueítukne jüneiya juebena huásuktiriampo ín nacionbeu em yäuttukähui.

11 Empo ára at nátemaje, dóoce taáhuarim jübua hueiy ínapo jum buere joára Jerusalémpo yebíj-lataka áma Diosta yöreka au mujti báreka.

12 Kaábetamakne nok nássuaka jíkkaijhuak, éntokne kaabe genteta emo tóboktituaka bít-huak jum tiöpopo, éntok kia jak júne bem emo nau totójàpo, éntok kia jak sékána junne huämi puéblopo.

13 Ímëi yoremem kia jita bem áa béchïbo nee nätuäu jünem karë lütüría yáuhua.

14 Tëne juka ín boojoriau yeu buíjnake. Ínapo huaka ín yóiyöhuam Dios béchïbo tekipanua, simeta juka Diosta nésauhui libropo jïojteta súaleka éntok jume profétam jïojteri nokäu junne, jü bemela böta huépámani, bempörim kaa tühuätíähui.

15 Éntokne jíba Dióstat boobíchaïhui bempörim at boobíchähui, jume kókkolam jíabitenakëhui, jume tü yöremem éntok kaa tü yöremem junne.

16 Juäri béchïbone jíba tühuata jóaka jiápsa, kaítat jachin éaka Diosta bíchäpo éntok yorémem bíchäpo junne.

17 'Jaiki huásuktiapone sékána bíchaa naa simsuka ín buíarau nóttek limójnata huériaka póobem béchïbo éntok tiöpota béchïbo.

18 Íkäine johuai jume judíom Ásiapo joomem jum tiöpopo nee bíchako, béja nee ino úbasuko bem ley nésauhuëpo bénasi, të kaa bürummaki éntok kaa naa muksi jita huéetuaka.

19 Huámëi huämi nee bíchakame äbo sájak türinake, ímin yeu jápteka bem nee nätuanakë

béchïbo jita ino bétana nok máchiako.

²⁰ Ímëi im aneme ket ára nooka áman judíom buere yäura bíchäpo jita béttesi machik ín yáalatukäu ínot téihuaka bétana.

²¹ Jamak áme násuk aneka kusisi ínel ín jíakä béchïbo nee nätuala: “Ënem nokta ínot jímmaala jume kókkolam jíabitenakeu ín súalë béchïbo”, ti ín jíakä béchïbo —tiahua jü Pablo.

²² Íkai jikkajaka jü Félix, tüisi jünéaka Jesucristota súalnä béchïbo tekipánoahuähui, íkai huemta bat tójjak ínel ámeu jíaka:

—Juka comandante Lísiasta äbo yepsak jübuane yúmalasi ä jikkaijnake huaka at enchim nokähui.

²³ Huanäi jü Félix juka capitanta téjhuak júchi juka Pablota pattia nésauhueka, të licénciata ä nenki sähueka jume ä täyame ä binnakë béchïbo, éntok ä aníanä béchïbo.

²⁴ Chúkula jaiki taáhuarim huei, júchi áma yépsak jü Félix ä jubímaki, Drusílä téamtamaki. Áapo judíotukay. Huanäi juka Pablota núnotebok Jesucristota súalhuä bétana áu ä nok äaaka.

²⁵ Të juka Pablota jum lütüriata huë páman emo nühuamta bétana au nokako, éntok jü emo yüihuamta bétana éntok taahuata yúmak, Diosta nokta yóret chúpanake bétana áu ä nookak, jü Félix guómteka ínel au jiaahua:

—Simëe, ínapone kaa obisi anëtek, júchi enchi núnotebonake.

²⁶ Të jü Félix jü Pablótat boobíchaihuii tómita ä makmáchileka yéä beb báreka; kíaliku élaka jíba ä núnotebonake áamak ettéjhua báreka.

27 Guoi huásuktiriam siika junëli huéeka. Júnensu jü Félix gobernadorpo yeu siika, huanäi jü Porcio Fésto ti téhuakame áma tékiatek. Të jü Félix jume judíommak tüisi tahuá báreka jíba juka Pablota preeesopo tö siika.

25

Jü Pablo Féstota mámpo aneka judíom bétana áu nok-riay

1 Huanäi jü Fésto áma yépsak gobernadorpo tékiata mabét báreka. Baj taáhuarim huei jum Cesaréapo Jerusaléniu bíchaa siika.

2 Huämi jume tiöpopo tekipánoammeu nésauhueme, éntok jume judíom chë áma nok jíkkaijhuame, Féstotau yájjak Pablota nätuaka.

3 Huanärim bem huáatiäu emo yáaria nésauhueka au noókak, juka Pablota Jerusaléniu ä bittua sáhueka. Të jü bem éäu täbuiakai, böochim ä mëtebo báreka eiyai.

4 Të jü Fésto juka Pablota jum Cesaréapo peréesö tíiyai, éntok läuti jëla áman au huée máchilë tíiyay.

5 —Júntuk —ti ámeu jiaahua— jume enchim násuk tékiakame ínomak sájak türinake jum Cesaréahui. Huákäi yoremta béttesi machik juënak yáalatuko árem ámanirem ä nätua.

6 Jü Fésto jum Jerusalémpo guojnaiki o guojmamni táapo jáni aneka Cesaréau nótek. Yokóriapo béja jum yäuchim jojóyëpo yejteka juka Pablota áman nütebok.

7 Juka Pablota áman kibákek, jume judíom Jerusalén bétana áma yájakaihuim au rúkteka

nate chíkola au jáptek. Huanärim juebénak béttesi machik bétana ä nätuai, tem kaachin ä lütüría yáa máchiakai.

⁸ Jü Pablo éntok, au nok-riaka ínel jiaahua:

—Ínapo kaita béttesi machik yáala, kia judíom ley béj-reka éntok kia tiöpota béj-reka junne, éntok Césarta, Romapo yäutta, béj-reka junne.

⁹ Të jü Fésto jume judíommak tüisi tahuá báreka, Pablotau ínel jiaahua:

—¿Játchë kaa Jerusaléniu huee báare ámani juka nokta emo bétana huenta ín tü yáanakë béchïbo?

¹⁰ —Ímine Romapo yäurata bíchäpo aane —tau jiaahua jü Pablo—, éntok ímï ájaria lútula huëpo nokta ínot chúpanähui. Empo tüisi jüneiya judíom béj-reka kaita juénak ín yáalatukähui.

¹¹ Jita juénak nee mëtebonakemta yáalatuk kaáchinne ä eria ín muknákëhui. Të kaita juka bem íno bétana nokäu lütüriatuk, kia jábe júne kaa lütüriata jípure judíom mampo nee ä tóijnakëhui. Kíalíkune juka Césarta, Romapo yäutta, áapörík nokta ínot chupäia.

¹² Huanäi jü Fésto jume huate yäurammak ettéjhuasuka ínel au jiaahua:

—Béjasë juka Césarta, Romapo yäutta, nokta émot chupäia, huáahuïne enchi bittuanake.

Jü Pablo rey Agrípata bíchäpo yeu tóijhuak

¹³ Chúkula jaiki taáhuarim huei, jü rey Agripa téame éntok Berenice ä jubíahua jum Cesaréau yájjak juka Féstota tebótua báreka.

14 Huämi binhua am anéi, jü Fésto juka reyta ettéjhuariak juka Pablota áma peréesotukä bétana ínel au jíaka:

—Senu yoreme imi jípuhua jü Félixta peréesopo tösikähui.

15 Jum Jerusalémpo nee anéi, jume tiöpopo tékiakammeu nésauhueme éntok jume yoiyötori judíommeu yäut jóarim apä béj-reka inou noókak béttesi nokta nee at chupa sáhueka.

16 Ínapo éntok, ínel ámeu jiaahua, juka Romapo yäuraata kaa junëli ä boojóriä tíiya, jábeta ä mëtebonakëhui kaa bat jume ä nätuammak emo am pújba bíttuaka emo am nok-rianakë béchïbo, jita béchïbo bem nätuahuähui.

17 Kíalikune bempörim äbo yájak, kaa binhua boobíchaka yokóriapo jum yäuchim jojóyëpo yejteka juka yoremta áman nütebok.

18 Të huame ä nätua báreka yeu jáptekame kaítam huaka ín at érahuëu yeu buíssek.

19 Ál-la hua bem áa bétana nokäu kia hua bem Diosta tekípánäu béj-reka ä huë tíiyai, éntok senu yoreme Jesús téame mukúkamta bétana, éntok juka Pablota huákäi yoremta jiapsä tíä bétana.

20 Ínapo éntok, ilë bénasi huëpo kaachin anmáchika juka Pablota temájek jum Jerusaléniü áapörík hueebare jäní tíaka, ámani juka nokta at chúpanä béchïbo jü at nokhuamta béchïbo.

21 Të áapörík juka Romapo yäutta, Augusto rey Césarta, nokta at chupä iä béchïbo, jibane

peréesopo ä jipu nésauhue áman Romáu ín ä bíttuäu tajti.

²² Huanäi jü rey Agripa Féstotau ínel jiaahua:

—Ínapo kéchá nok jikkaij peiya íkäi yoremta.

—Türi, yoko jübué ä nok jikkaijnake —tau jiaahua jü Fésto.

²³ Yokoriápo béja jü Agripa éntok Berenice áman yájaka, yörisi machisi emo yáalamtaka yäuchim jojóyëu kiímuk jume sontaróu yäuchimmak éntok jume oóhuim puéblopo chë yörihuammaki. Huanäi jü Fésto Pablota áman nütebok.

²⁴ Ama ä nüpahuak, jü Fésto ínel jiaahua:

—Empo rey Agripa, éntok eme oóhuim im itomak aneme, imi aane i yoreme. Juebena judíom ä béj-reka inou nooka jum Jerusalémpo éntok ími Cesaréapo junne, sootí jíaka kaa ä jíapsiria nésauhueka.

²⁵ Të ínapo kaita huaka béttesi machik ä mëtebonakemta at téuhuak, éntok áapörik juka rey Augusto Césarta, Romapo yäutta, nokta áachä chupä iä béchibone áman au ä bíttua báreka tahuala.

²⁶ Tëne kaita juka tua lütüriata áa bétana hua nésahuemtau ín jiojtemachik jípure. Kíalikune enchim bíchápo yéä tójja, të emou tühua, empo rey Agripa, enchi ä temaijnakë béchibo jita ä yáalatukä bétana. Béttesi machik ä yáalatukäu enchi at téakne ín au jiojte machik jípunake, hua nésahuemtahui.

²⁷ Bueitukne kaa ä lütüriale pereesota áman bíttuaka éntok, kaa jünee huamta nénkako jita bétana ä nätuatukähui.

26

Jü Pablo rey Agripata jikkajäpo áu nok-riay

¹ Huanäi jü Agripa Pablotau ínel jiaahua:

—Licénsiatë jípure em emo nok-rianakë béchïbo.

Huanäi Pablo jikau mámteka ínel áu nok-ria táytek:

² —Tüisine al-leiya em bíchäpo aneka, empo rey Agripa, ín ino nok-rianakë béchïbo, simeta huame judíom nee béj-reka nokäu bétana.

³ Chë júnene al-leiya, huaka simeta jume judíom boojoriau em jüneria béchïbo, éntok jita bénakut itom nau nok nássuähui. Kíalikune em jíapsi yánti yécharika enchi nee nok jikkaj äaaka emou nooka.

Jü Pablo jáchin áu ä nükäu bétana nookay, kee jee Diostau bíchaa jíapsi kúakteka

⁴ Sime judíom jüneiya ilitchika naateka jachin ín ino nükähui, áme násuk aneka áman ín buíaräpo éntok buere joära Jerusalémpo junne.

⁵ Bempo ket jüneiya, éntokim ára yéu ä buisse ínel eäteko, jübua yötuka naateka jume parisérom béu ín éaihui, hua grupo itom religionpo chë júne Moiséjta nésahue páman au boojóriame.

⁶ Én éntokne imi yäurata bíchäpo yeu toij iäi ín boobíchä béchïbo, juka Diosta jume kókkolam jíabitetuanakëhui, jume itom yoiyöhuammeu ä nokákä bénasi.

⁷ Sime jume Israelta dóoce üusimmet yeu kat-riam huaka nokta yáata chúpëu boobíchaihui, kíalikum juka Diosta yöre,

éntokim at tekipánoa taáhuarit tukáarit naabúrujti. Én éntok, empo rey Agripa, ket jíba júkái ín boobíchá béchíbo, jume judíom nee nätuala.

⁸ ¿Jatchu eme kaa ä súale jáku juka Diosta jume kókkolam jíjiabitetuähui?

Jachin juka Pablota bannaataka jume Jesucristota súaleme ä guok jájjaseihui

⁹ 'Ínapo bannaataka lútula huëpo tüisi ino ayúnake bénasi eiyai jume Jesús Nazaretpo jometa súaleme jíókot joaka.

¹⁰ Éntokne junëli am johuai jum Jerusalémpo. Jume tiöpopo tékiakammeu nésauhueme bétana útteata jípureka, ínapo juebénam Jesucristota súaleme cárceliu tójjak, éntok am súahuai júnene huame am súakame beu eiyai.

¹¹ Juebénasine jíókocham johuai bem súalëu am toij iaaka. Íkäine johuai simat jume judíom nau yayajäpo. Tüisine kaa huéeläpo ámeu omtei, kia jum puéblompo sékána buíaräpo jokäpo júnene am guokjájasei.

Jü Pablo Diostau bíchaa ä jíapsi kúaktekä bétana júchi nookay

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Júnëline éaka jum pueblo Damascou bíchaa hueiyei, útteata jípureka éntok tékiata máktaka jume tiöpopo sacerdote tékiakammeu nésauhueme bétana.

¹³ Të jum böchi, empo rey, tua lútula kátekne machíriata téhueka bétana kom sikamta bitçhak täata machiria béppa chë útteakamta, ino

chíkola nee machíriakamta, éntok jume ínomak kateme chíkola.

¹⁴ Huanäite síme buíapo huáttek. Ínapo éntok, senuk téhueka bétana inou nokamta jíkkajak tua ín nokpo, hebreo nokpo, ínel jíamta: “Empo Saulo, ¿jatchíake nee guokjájase? Empöisë kökosi emo johua, juka buesta sísiguok buahuita témmü bénasi.”

¹⁵ Huanäine ínel jiaahua: “¿Jábesaë empo, Señor?” Jü Señor éntok, ínel júchi inou jiaahua: “Ínapone jü Jesús, jü em guokjájjasëhui.

¹⁶ Të kátë jachin éaka kikte, bueítukne ín nésauhui em jonákë béchïbo emou ino yeu machíriak, éntok juka én em bíchakäu bétana em noknákë béchïbo, éntok chúkula em nee bínnake bétana.

¹⁷ Énne huame kaa judíommeu enchi bittuanake. Huámëi mampo, éntok judíom mámpone enchi áma yorétuanake.

¹⁸ Ámeune enchi bíttuanak juka ín lütüria enchi am majtíanakë béchïbo, kaa jíba kaa ä täyaka bem jíapsinakë béchïbo. Huanärim kaa éntok Satanásta útteara bétuk emo jípunake, ál-lam Diosta éä páman kannake. Júnëlim nee súaleka hua bem juëna yáarikut jíókoritunake éntok jume Diosta bíchäpo tüisi tahualame násuk annake.”

Jü Pablo juka Jesústa téhueka bétana au nokákäu au chúpaktíaka nookay

¹⁹ Kíalíkune juka Jesústa téhueka bétana inou nokákäu chúppak, empo rey Agripa.

²⁰ Jume Damascopo anémmeune báchá noókak juka tü nokta Jesucristota bétana

huetma, Diostau bíchaa emo an jíapsi kúakti sáhueka tühuata joaka jünakiachinakë béchibo bem jíapsi kúaktilatukä bétana. Chúkulané éntok, jume Jerusalémpo anemmeu ä noókak éntok síme Judea buíaräpo anémmehui, álë bénasi huame kaa judíommeu junne.

²¹ Juäri béchibo jume judíom jum tíöpopo nee buíssek nee mëbáreka.

²² Të Diosta nee aniä béchibo jíbane at tekípánoa óusi éaka én tajti, juka tü nokta símemmeu nokaka, rikommeu éntok kia polóobemmeu junne. Kaítane éntok ámeu nooka huaka jume profétam éntok Moiséjta nokákäü jíbba, jü ayúnakemta bétana.

²³ Bueítuk bempo juka Crístota jíókot máchirata bínnake tíiyai, éntok mukuka jume kókkolam násuk báchá jíabitenake tíiyai, éntok juka Diosta lütüria judíommeu ä noknákë tíiyay, éntok kaa judíommeu junne.

Jü Pablo juka rey Agrípata Jesucristota súaltua báreka nookay

²⁴ Júnëli juka Pablota au nok-riai, jü Fésto cháchayeka ínel jiaahua:

—¡Rokotuläe, Pablo! Huä buere jita em emo majtiä béchibë rokótulaë.

²⁵ —Kanne rokótula, empo Fésto tua yörihuame —tau jiaahua jü Pablo—, ál-la jü ín nokäü tua lütüria.

²⁶ Imi aane jü rey Agripa síme juka huetma tüisi jüneriame, kíalikune kaachin éaka áa jíkkajäpo nooka. Lütüriapone áapörík símeta

íkäi jünériä tíiya, bueituk jü ín áa bétana nokäu kaa jak éhuil yáari.

²⁷ ¿Játchë juka profétam nokákäu súale, empo rey Agripa? Ínapo jüneiya em ä súalëhui.

²⁸ Huanäi jü rey Agripa ínel au jiaahua:

—Jamake kaa jaiki nokiai juka Jesucristota nee sualmáchile.

²⁹ Pablo éntok, ínel au jiaahua:

—Tua Dios ínel éenake, ilikki nokiai éntok kia bürukuai junne, empo éntok jume huate én nee jíkkajame júne ino bénasi tahuánake, të kaa cadenammea súmataka, ál-la Jesucristota súaleka.

³⁰ Juka Pablota junëli jíak, jü rey kíktek, éntok jü gobernador, éntok Berenice, éntok síme huame áma jokáihum.

³¹ Huanärím sékána bíchaa sájaka, nau ettéjhuaka ínel jiaahua:

—Ï yoreme kaita béttesi machik ä mëtebonakemta yáala, kia ä peréesotebonakemta junne.

³² Huanäi jü Agripa Féstotau júchi ínel jiaahua:

—Átä búttiä eiyei íkäi yoremta kaa áapörík juka Romapo chë nésauhuemta nokta at chupa íaayo.

27

Pablo jum Romau bíttuahuak

¹ Jum Italia buíarau bíttua báahuaka jü Pablo éntok huate peréesom jü capitán Júliö téamta mampo jóahuak, hua Augústota batallonpo

jometa mampo. Ínapo Lucas, Pablótamakne siika.

² Huanäite jum barco Adramítena teäu jomepo nuk sákahuak, Asia buiärau bíchaa huátaktépo. Aristarko éntok, ket itomak hueiyei, jü Tesalónicapo joome, hua pueblo Macedonia buíaräpo káttekäpo.

³ Yokóriapote jum puerto Sidonpo yájjak. Huämi Julio tüisi ä al-lériaka ä bitchak juka Pablota, kia huame ä täyäu bëkatana júne náasä huéenakë béchïbo ä licénciak ä aníanä béchïbo.

⁴ Jum Sidonpo yeu sájakate juka isla Chíprë míkötana tösájjak, bueituk jü jeka itom béj-reka hueiyei.

⁵ Jum Cilicia buiärahui, éntok Panflia buiära beute jü bahue naabúrujti yeu sájaka jum pueblo Mírä teäu yeu yájjak, Licia buíaräpo.

⁶ Huämi jü capitán senu barcota téhuak Alejandriapo jometa Italia buíarau bíchaa huátaktemta ama itom jámu sauhue buoula itom huéria báreka.

⁷ Juebena táapote läuti jíba kateka, jíókot anpo jum puerto Gnídö beu yájjak. Ketune juka jekata itom béj-reka huë béchïbote puerto Salmón beu áman sájjak isla Cretä téamta kontíaka.

⁸ Júnëli juka jekata itom béj-reka huei júnete jíba boojohuai bahué mayóamak lópola. Júnensute Buenos Puertos téhuakäu yájjak, jü pueblo Laséäu kaa mekka káttekähui.

⁹ Júnëlite bínhuatuk, éntok béja kaa türiakai bahuepo boojó béchïbo, jume buere jékam béchïbo éntok béja sebe kíbakei. Huäri béchïbo jü Pablo

10 ínel ámeu jiaahua:

—Eme oóhuim, ika boojóohuamtane kaa tüisi bitcha. Júkate barcota tärunake éntok huaka áma huéria huamta junne, éntok ítapo júnete jamak itom jíapsi tärunake.

11 Të jü capitán juka barcota hueriamta chë nok súalei éntok juka ä átteakamta, jü Pablota béppa.

12 Huákäi puertota kaa türiakäu jünériaka jum séberiaapo áma anbéchibo, síme jëla áma yeu sákahuak junne türianake tíyai, jamak júne Feniceu yáijnake ti éaka, hua puerto Cretapo kátekäpo, huämi juka séberiaata pasároa báreka. Huäri noresteu bíchaa pújbaka káttek éntok suresteu bícha.

Jum bahuero buere jéjekakame

13 Huanärim sur bétana juka jekata kaa útteaka huë béchibo al-léaka emo boojóomáchilek. Yeute sájaka jü Creta bahué mayóat kattáitek.

14 Kia lauti jëla buere jeka Noréstë téame juka barcota útteaka béebaka,

15 ä huéria táytek. Atä béj-reka kaakun kat máchika kíal ä tójjak; huanäi itom nuk siika.

16 Jü ili isla Claudä téamta huamte sájjak, jekata kaa útteaka huépámani. Huanäite jíókot anpo juka ili canoata itom huíksakäu itou huíkeka barcopo jikáchä teekak.

17 Béja jikáchä téksukam huíte buerémmia juka barcota nate chíkola nau súmmak kaa näikim ä huénnakë béchibo. Huanärim jum

sëéu Sirtë téäu emo kimumáchileka májhueka, jume velam búttiaka jekámak sájjak.

¹⁸ Yokóriapo jíba Bénasi juka jekata útteaka huei, juka barcopo bem huériäu bahuéu kom huötiatáitek.

¹⁹ Baij taáhuata huei éntok, ítapo am aníaka juka barco átteata áma huérihuamta báau kom huötiak.

²⁰ Yuun jaiki táapote täata kaa bitchak, kia chokim junne, éntok juka buere jekata itom bébä béchibote béja kaa yorem eiyai itom áma yorénake bétana.

²¹ Béja jaiki táapo kaa itom jibuä tíaka jü Pablo áme násuk kíkteka ínel jiaahua:

—Eme oóhuim, chë türi eiyei eme nee nok jikkajako. Katte jum Cretapo yeu sájakátek íkái jíókot máchiraata kaa bíť eiyyey, éntok huaka enchim huériäu júnem kaa tárü eiyei.

²² Të katem kom eiya, bueítuk ito násuk kaibu jábe muknake, tem juka barcota ál-la jíba tárúnake.

²³ Tukábiak jü Diosta ángel inou yépsak, áapörík bétana inou jaatáka, hua Dios nee sáuhuemta bétana éntok hua ín áa béchibo tekípánoähui.

²⁴ Huäri Diosta ángel ínel inou jiaahua: “Kátë jachin eiya, Pablo, bueítukë Romapo chë nésauhuemta bíchäpo yeu toijna, éntok emo béchibotuk jü Dios síme jume barcopo émomak kateme bem kókkó éäpo áma am yoretuanake.”

²⁵ Júnentuk, eme oóhuim, óusem eiya, bueítuk ínapo jü Dióstat eiya, éntokne

jüneiya juka Diosta ángel nokakä páman ä lütüriatunakëhui.

²⁶ Të ál-late senu islau yeu biáktinake —ti ámeu jiaahua jü Pablo.

²⁷ Séjtuł tukáapote, béja guoi semáanapo boojóolataka, jum bahué Adriatico ti téhuaakapo jü jeká naa itom núnübuai, huanäi tukáa násuk huei jume barcopo tekípánoame jünëak bahué mayoau itom yeu yáijböhui.

²⁸ Huanärim juka báta jáimu mekka kömiakäu jünéria báreka ä jünaktek. Huanäi treinta y seis métrotukai. Júchi huam jëla katékam júchi ä jünaktek. Huämi éntok, veintisiete metrota jípurey.

²⁹ Huanärim májhueka jü barcota jita tetau tajti máchileka, naiki anclam barco chobe bétana huéeme kom huötiaka jáptek. Huanärim májhueka noita júne machútua peiyai.

³⁰ Jume áma tekípánoame éntok, jum barcopo yeu kat báreka eiyai. Kíalikum juka ili canoata báau kom jímma báarei, jume anclam barco kóbapo kateme kom huötia báaremcha aneka.

³¹ Të jü Pablo juka capitanta téjhuak éntok jume ä sontaróahuam, ínel ámeu jiaka:

—Ímëi yorémem kaa jum barcopo tahuak, eme kaibu áma yorénake.

³² Huanäi jume sontarom jume huitérim ili canoata ámei huítetuakäu chúktiaka báau kómä tátabek.

³³ Marikaróapo béja jü Pablo símem téjhuak am jíbuä sáhueka. Ínel jíaka:

—Béja guoi semáana huéiye eme kaa al-léaka kócheka, éntok kaa enchim jíapsiläpo jibuäka.

³⁴ Nóitem jibuä. Útteatem nüye kaa kótko bárëteko. Óusem éiya. Jüneäem kaibu jábe ími bäapo muknake.

³⁵ Júnëli jiausuka jü Pablo huépul páanim nüka Diostau nokak ä baisáuhueka simem bíchäpo, éntok am rébektiaaka am buätáitek.

³⁶ Huanäi síme óusi äaka ket jibuätáitek.

³⁷ Síme ítapo jume barcopo nau katéihui guoi ciento setenta y séistukai.

³⁸ Chúkula bem jóboäpo núkisi jibuäka, jume tiríjkomim bahuéu kom huótiak barcota kaa béttesi huéénakë béchïbo.

Jü barco jum bahuepo kom kibakek

³⁹ Yeu matchuk jume barcopo tekípánoame juka buíata bitchak, kaa ä täyaka jachin ä téhuaakähui. Tem juka bahué komíata see päriata jípuremta bitchak. Huanärim áman bíchaa kat báreka taahuak, barcota ára áman emo rúktia máchileka.

⁴⁰ Jume huiterimim chúktiak jume ánclam ámey chäkaihuim, huanärim jume anclam bäapo tö sájjak. Jume barco timónimim yarajtiak ámey ä kúakúaktiahuähui, éntok jume velam bat huéeme jikau huíkkek. Huanäi jü barco bahue komiata mayoau bíchaa huéé táytek.

⁴¹ Të jum bäata au nánküu bíchaa siká, huämi jü barco kobba sëepo tútteka béja kara huéeka taáhuakk. Jume máarem éntok, juka barco chóbeta chíbela jámtiak.

⁴² Huanäi jume sontarom jume peréesom suabábarek kaa yéu am bajúm äaaka, am tenimáchileka.

⁴³ Të jü capitán juka Pablota ä jínëubárë béchïbo kaa licénciata nénkak, ál-la am téjhuak jume ára bajúmeme noita bäau emo huötiaka mayoau emo am jínëutuanake tíaka,

⁴⁴ jume huátem éntok, tablámmet yeu bajúm sauhue éntok barco kuta kóttilammechi. Júnélite síme yeu bajúmeka áma yoórek.

28

Jü Pablo jum isla Maltä teäpo yeu yepsaka áma aaney

¹ Béja síme áma yorésuka, jünëeak juka íslata Malta ti téhuaakähui.

² Huame áma joomem al-léaka itom mabétak. Sejchúktim bueürum itom náariak sébë tíaka éntok yúkë tíaka. Huanärim símem itom tájimmeu rukti sauhue itom sukäu äaaka.

³ Huanäi juka Pablota kuta huakíam nüka taijpo ä tóttöai, jü bakot tüisi jóguokame tatájaka áma yeu huánteka mampo ä këka at chäka taahuak.

⁴ Jume áma joome éntok, juka bakotta Pablótat mampo chäkamta bíchaka ínel nau jiaahua:

—Ï yoreme jíba tua yore súaleero. Bahuepo kaa muukuk, të jü Dios ä yáari béchïbo kaa ä jíapsi äa.

⁵ Të jü Pablo táijpo au tátakeka juka bakotta áma kom tátabek éntok kaachin aika. ⁶ Síme at suuhuai ä mam baijmáchileka. Tem binhua at

suaka, kaachin ä ayúi, täbuiasi eetáitek. Jukam Pablota dios tíiyai.

⁷ Huämi kaa mekka senu yoremta buíam tökai, Públiö téamta buíyam. Áapo huämi islapo nésauhuei. Huäri tua al-léaka itom mabétak, éntok tüisi itom aníak baij táapo.

⁸ Júnaksu éntok, jü Públiota átchay taijhuécheka bökai éntok kökoa disentériä téamtai kökoreka. Huanäi jü Pablo áman ä bíchiseka siika. Ä bíchaka, Diostau buanaka choápo áa béppa ä mámtek türiak.

⁹ Íkäi jüneriaka jume huate génte kökoreme islapo jóakame au yaij táitek; huanärim türiak.

¹⁰ Huanärim tüisi itom yöreka itom bitchai. Chúkula júchi itom saka báareyim simeta huaka böot béchibo itom huátianakeu itom miikak.

Jü Pablo jum buere joära Romau nüpuhuak

¹¹ Béja baij metpo jum islapo anékate bäau huáttek senu barco áma séberiatá pasároakäpo. Áapo Alejandriápo jométukai, jume diósím Cástor éntok Póluxta titéhuaakame señaálim huériai.

¹² Jum puerto Siracúsä ti téhuakapote yeu yájjak. Huämite baij táapo aanek.

¹³ Huämi éntokte boula sájjak jíba jü bahué mayóamak lópola jum pueblo Reegiö ti téhuakäu tajti. Yokóriapote béja sur bétana jekríahuak, júchi machukte béja jü pueblo Puteóli ti téhuakapo yeu yájjak.

¹⁴ Huämite huate hermáanom téhuak. Huámëi itom áma tahuá sauhuei senu

semáanapo. Chúkula béjate Romáu bíchaa sájjak.

¹⁵ Jume hermaanom Romapo aneme béja nokta mabet-latukay, itom áman katë bétana. Kíalikum itom nankíríka sájaka jum pueblo Foro Aapiö teäpo ito bea aaney, huate éntok, jum Baij Tabérnam teäpo. Jü Pablo am téaka tüisi Diosta baisáuhueka taahuak éntok óusi äak.

¹⁶ Jum Romáu yáijhuak jü capitán jume peréesom jü sontaró yäutta mampo jóiyak. Të juka Pablota sékana tójjak áapolaik áma annákë béchïbo, huépul sontarota ä suáyatuaka.

Jü Pablo jum Romapo judíommeu nookay

¹⁷ Baij taáhuareka áma yebíj-lataka jü Pablo jume judíom Romapo chë yörihuame nau núnutebok. Nau am yájak, ínel ámeu jiaahua:

—Eme ínomak huérim, ínapo kaita jume judíom béj-reka yáalataka, éntok kia banaataka itom yóiyöhuam boojóriäu béj-reka junne, jíbane jum Jerusalémpo peréesotehuaka romáanom mampo yéchahuak.

¹⁸ Huanäi jume romáanom ínot nátemajeka nee búttia báarei, bueitukim kaita lútüriata ínot téuhuak nokta béttesi ínot bem chúpaka ín mëtunakëhui.

¹⁹ Të jume Israelitam katim báreka taahuak. Kíalikune juka Romapo chë nésauhuetta nokta ínot chupa ïaka nookak, kia kaita béchïbo ín nación nátuamáchik junne.

²⁰ Júnel béchïbone enchim núnutebok enchim bit báreka éntok enchimneu nok báreka; bueituk ítapo jume Israelítam boobíchäu béchïbone imi cadenammea súmataka jípuhua.

21 Huanärim ínel au jiaahua:

—Ítapo kaita jiösiata Judea bétana huemta mabet-la emo bétana nokamta, éntok kaabe jume judíom itomak huéerim huannäbo äbo yájj-lame kaita juénak emo bétana nooka.

22 Enchite nok jíkkajj peiya jachin em éäu jünéria báreka, bueítukte jüneiya símekut i bemela yore majtiahuamta béj-reka nokhuähui.

23 Ä nok jíkkajj bárekam taáhuata ä yéchariak. Taáhuata yúmak, juebena génte áma nau yájjak jum Pablota anéipo. Huanäi kethuéi naateka kúptëu tajti ámeu noókak jachin juka Diosta im buíapo nésaunakëhui. Moiséjta ley bétana ámeu noókak, éntok jume profétam jiojtekäu bétana, Jesústa jü Crístotukähui, jü Diosta yeu púari, am súal íaaka, éntok im buíapo ä nésaunake bétana.

24 Huate juka Pablota nokákäumak al-léaka taahuak, huate éntok, kaa ä súalei.

25 Júnëlim kaa nánancha bem éä béchïbo sáka táitek. Huanäi jü Pablo ínel ámeu jiaahua:

—Ammäli jiaahua jü Espíritu Santo juka profeta Isaíasta ínel jíáutuaka jume itom yóiyöhuammehui:

26 Ámanë sika i gentetau ínel jiaahua:

Jíbem ä jikkajjnake jiöbe eme, të kaa at jünéaka; akém ä bínnake jiöbe, tem kaa ä súalnake.

27 Bueítuk bempo kaa at jünee báreka eiya.

Emom naka páttiak kaita jíkkajj báreka, éntokim kúpek kaita bit báreka, kaa am jíapsi kúakteka ín am jínëunakë béchïbo,

tiahua jü Espíritu Santo.

²⁸ Júntukem jünéaka taáhua eme, én naateka pujbau bíchaa juka yore jínëihuamta Diosta bétana huenta jume kaa judíom béchibotunakëhui. Huámëi ál-la al-léaka ä mabénnake.

²⁹ Juka Pablota ínel jíak, jume judíom sájjak juebénak nau noksákaka íäri bétana.

³⁰ Jü Pablo jum kári ä reu jínulapo guoy huásuktiapo aanek. Huämi síme jume ä bít báreka áu yayájame al-leaka mabetay.

³¹ Síme licenciata jípurey, juka Diosta ím buíapo nésaunake bétana kaabe ä táktiriay.

cxviii

Mayo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mayo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 13 May 2025

84020f7b-8f34-5f65-803f-a2c6c92b92ea